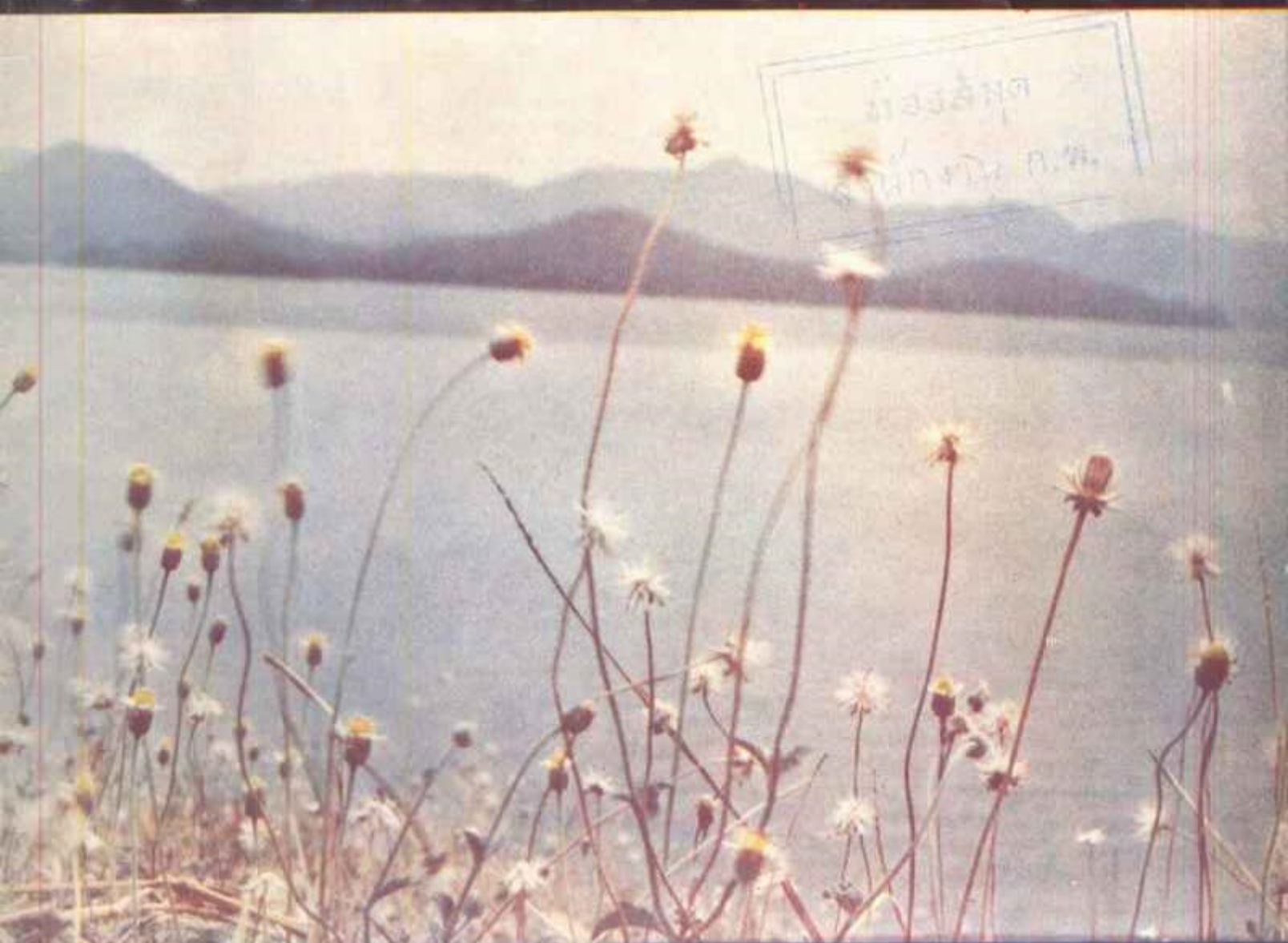
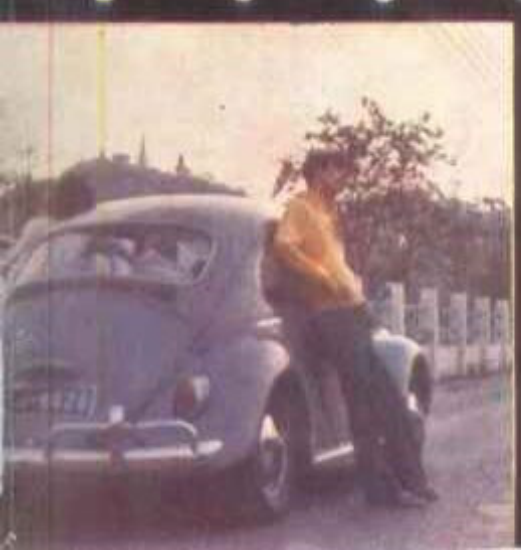
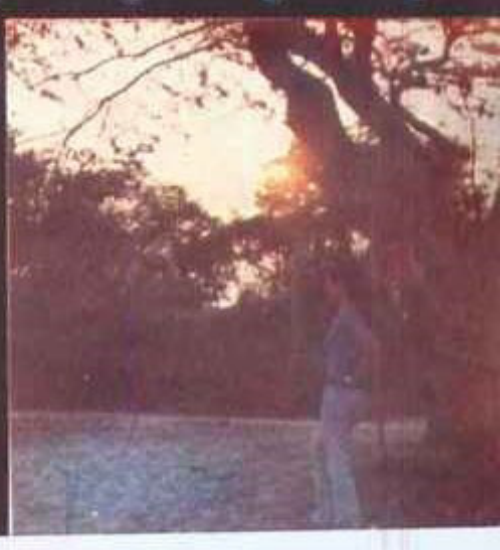
วารสารข้าราชการ

อภินันทนาการ

จาก

วารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ.

สวดวงของบรรยากาศและสิ่งรอบกายในมหานคร
ความหน่ายเหนื่อในธุรกิจการงาน
และการดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด
เป็นปัจจัยที่เพิ่มความกระด้าง
ในอารมณ์ของผู้คนและผู้คน
สักช่วงเวลาหนึ่ง - เพียงสั้น ๆ
หากเราจะหมุนเข็มของความเจริญ
กลับไปสู่ธรรมชาติ และชีวิตสงบของชนบท
เราจะสัมผัสความแตกต่างได้
สองฝั่งฟากของการเดินทาง
รอยยิ้ม - ประกายเริงรื่น แจ่มใส
ทาบรอยบนผู้คน ดอกไม้และแมกไม้
แม้แต่ลีลากวัดไกวของดอกหญ้า
ระริกรื่น..... กลางสายลม

ปก : ดอกหญ้าระบัด
ออกแบบโดย : อดุล อดุลย์ศักดิ์

วารสารข้าราชการ

ฉบับพักร้อน

ปีที่ ๑๙ ฉบับที่ ๔ เมษายน ๒๕๑๖

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านการบริหารงานบุคคล
๒. เพื่อเผยแพร่แนวคิดในการปฏิบัติราชการ
๓. เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการ เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีสำหรับข้าราชการ

ท่านสมาชิกที่มีปัญหาเกี่ยวกับ กฎหมาย ระเบียบ และวินัยข้าราชการพลเรือน ปัญหาคลัง หรือปัญหาข้อข้องใจอื่นใด โปรดส่งคำถามไปที่ "บรรณาธิการวารสาร" นี้

อำพน่ายปลีก เล่มละ ๔ บาท
สมาชิก ปีละ ๔๐ บาท รวมค่าส่ง
ขอรับที่ผู้จัดการวารสารข้าราชการ
สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก
โทร. ๘๑๔๔๔ หรือ ๘๑๓๓๓ ต่อ ๓๔

พิมพ์ที่โรงพิมพ์การพิมพ์ บางลำภู กรุงเทพมหานคร
นางอำรัส อ่องจริต ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา โทร. ๘๒๔๖๕๖

ที่ปรึกษา

พันเอก จินดา ณ สงขลา
นายประวัฒ ณ นคร
นายโสรัจ สุจริตกุล

บรรณาธิการ

ดร. อาทิตย์ อุไรรัตน์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายเสริมสุข โควิหวานิช
นายจีระพงษ์ สิวายะวิโรจน์

กองบรรณาธิการ

นายศักรินทร์ สุวรรณโรจน์
นายวิเชียร เกตุสิงห์
นายสุธี สุทธิสมบูรณ์
นายอดุลย์ศักดิ์ ตีระจินดา
นายอิทธิชัย จันทรินทุ
นายเกียรติสม กลิ่นสุวรรณ
นายอดุล จันทรศักดิ์
นายณรงค์ นุกูลการ

ผู้จัดการ

เรือเอก สอง ดันติเฉลิม

ผู้ช่วยผู้จัดการ

นายสมพงษ์ ศรีวิมล
ม.ร.ว. ชยธวัช ศรีธวัช
นายจีระพงษ์ สิวายะวิโรจน์

สารบาญ

	หน้า
บทบรรณาธิการ	๓
จดหมาย	๙
อายเขาไหมล่ะ บุญธิกา	๗
รอนแรมไปสู่ความเหงา	๙
คืนหนาวที่เหลือแต่ความเย็นเหือน สุวรรณี สุคนธา	๒๓
เสม็ด เกาะที่เราไม่ต้องค้นหาความสงบ จตัวา กลิ่นสุนทร	๓๐
ธรรมชาติแห่งชีวิต หยดน้ำ	๓๖
ปลายทางที่เขาใหญ่ เฉลิมศักดิ์ ศิลาพร	๓๙
ดนตรีไทย : ดนตรีแห่งธรรมชาติ มโหรี	๔๖
บุญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน เสริมสุข โกวิทวานิช	๕๒
บุญหาคลัง	๖๔
มองคนละมุม วิเชียร เกตุสิงห์	๖๙
ลัมผัสปุยเมฆที่ภูกระดึง ธารี	๗๓
ผู้เขียนและผู้เขียน	๘๗

บทบรรณาธิการ

เห็นจะไม่มีน้ำทิพย์ใดมาชะโลมใจข้าราชการที่ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติงานได้ประเสริฐเท่ากับความเข้าใจและความเห็นใจของ ฯพณฯ พลเอก ประภาส จารุเสถียร

ใช่ครับ..... ข้าราชการที่อุทิศ ร่างกาย สมอง และจิตใจให้กับทางราชการ มีมากมายถมไป.....เราจะทำลายทุกคน หรือจะแก้ไขบางคน..... เลือกเอา

แม้เครื่องจักร ซึ่งอย่างเก่งก็มีเพียงร่างและสมอง ยังต้องการพักผ่อนและการทนุบำรุงที่ถูกต้อง แล้วเหตุไฉน คน ซึ่งต้องใช้ร่างกาย สมอง และจิตใจ จะไม่ต้องการบ้างเลยหรือ

หลักการบริหารงานบุคคลสมัยใหม่ ย่อมสนับสนุนการทำงานในลักษณะที่ "เวลาทำ ก็ทำ เวลาพัก ก็พัก" และ คนจำเป็นต้องพักผ่อนเพื่อจะทำงานให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ถ้าเห็นว่า "อย่าพักเลย เพราะเวลาทำ ก็ไม่ทำจริงอยู่แล้ว" วงจรร้ายย่อมไม่มีโอกาสคลี่คลายไปในทางดีได้เลย เพราะคนย่อมนึกว่า "เมื่อไม่ให้มีเวลาพัก ก็ต้องพักเวลาทำนี่แหละ"

น่าปลื้มใจ ที่อย่างน้อยก็ยังมีผู้เข้าใจหลักการนี้อยู่บ้าง

แม้จะไม่ได้พักผ่อนทางกาย ก็ขอให้ได้พักผ่อนทางใจ ให้คลายความเครียดและความล้า แต่ไม่ใช่เพื่อหลับ หากเราต้องตื่นอยู่เสมอ ตื่นต่อ "ความเป็นไป" ของประเทศอันเป็นที่รักยิ่งของเรา เยี่ยงวิสัยข้าราชการที่ดีทั้งหลาย และจดหมายจากชนบทนี้ คงจะสะท้อน "ความเป็นไป" จากมุมหนึ่งให้ทราบได้เป็นอย่างดี

ชนบท

๒๐ มีนาคม ๒๕๑๖

พ่ออาทิตย์ที่เคารพ

ว่าจะจดหมายมาตั้งหลายวันแล้ว ก็ไม่ได้โอกาสเหมาะ งานก็เต็มมือด้วย การออกไปศึกษางานนอกสถานที่หนักไม่ยิ่งหย่อนกว่างานที่ทำงานเลย แต่ก็ดีไปอย่างที่ที่นี่ไม่มีอะไรๆ ให้ปวดหัวเหมือนกรุงเทพฯ อากาศก็ไม่ร้อนนัก มีร่มไม้พักผ่อน พอถูกลมเย็นพัดมาก็สบายตัว ไปไหนมาไหนก็ไม่แออัดเหมือนปลากระป๋อง ข้าวสารราคาก็ย่อมกว่ากรุงเทพฯ มาก มีน้ำตก นกร้อง และบ่าให้เที่ยวและชม ในความรู้สึกของผมนั้นรู้สึกว่า ปลอดโปร่งและสบายอารมณ์กว่าที่กรุงเทพฯ เป็นไหน ๆ....

ถ้าผมเป็นกวี หรือนักแต่งเพลง หรือนักเขียนนวนิยายละก้อคงจะสามารถผลิตผลงานที่ดีเด่นได้ไม่น้อย จากธรรมชาติและหมู่บ้านชนบทแห่งนี้

อาจจะมีผู้สงสัยว่า จำเป็นด้วยหรือผมต้องดั้นด้นไปถึงตำบลนั้น

คำตอบก็มีว่า หมู่บ้านชนบทนี้เป็นหมู่บ้านที่มีโครงการสำรวจกันเขตป่าสงวนแห่งหนึ่ง ซึ่งรัฐบาลกำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้ และโดยที่ผมได้รับมอบหมายให้ทำรายงานเกี่ยวข้องกับด้านนี้อยู่ด้วยในแง่กำหนดเจ้าหน้าที่ให้แก่โครงการ ผมจึงได้ออกเดินทางออกไปศึกษางานในชั่วเวลาหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม การออกไปชนบทนี้อาจจะหลบหนีความร้อนและความสับสนวุ่นวายในด้านส่วนตัวไปได้ก็ตาม แต่เมื่อเห็นสภาพของชาวบ้านแล้วก็ไม่สู้จะสบายใจนัก

อ้อ ลืมบอกไปครับ หมู่บ้านชนบทนี้อยู่ทางชายแดนภาคใต้นะครับ ในเขตจังหวัดสงขลา

ตอนแรกผมและคณะไปถึงเรารู้สึกแปลกใจมาก ที่ชาวบ้านเขาทราบกันก่อนแล้วว่าพวกเราจะไป แต่ก็คิดว่าเขาอาจจะทราบจากทางอำเภอก็ได้ ครั้นตอนหลังทราบว่าเขามิได้ทราบจากทางราชการหรอก หากแต่ทราบจากวิทยุ ซึ่งเป็นวิทยุเถื่อน ถ้าแถบนั้นผมไม่เคยไปมา

ก่อน เห็นจะต้องขอตัวกลับ เพราะที่ว่าวิทยุเถื่อนนั้นหมายถึงวิทยุของพวกโจรจีน หรือพวกผู้ก่อการร้ายนั่นเอง แต่ประสบการณ์สอนให้ผมทราบว่าพวกนี้จะไม่เป็นอันตรายแก่เราหากเราไม่ทำอันตรายเขาก่อน ก็หายห่วงไป แต่สิ่งที่น่าคิดก็คือว่าในทุกวันนี้ความมั่นคงของชาวบ้านในแถบชายแดนภาคใต้นี่มันน้อยมากหรือแทบจะไม่มีเลย ชาวบ้านเกือบจะตกอยู่ในอิทธิพลของพวกผู้ก่อการร้ายโดยสิ้นเชิง สงสัยอยู่เหมือนกันว่าทางอำเภอจะทราบหรือเปล่าก็ไม่แน่

ผมเคยคุยกับชาวบ้านบางคน ก็ได้รับคำตอบในทำนองที่ว่า

'โจรจีน (เราถือว่าเป็นผู้ก่อการร้ายพวกหนึ่งในภาคใต้) นั่นหรือครับ ผมรู้จักดีกว่านายอำเภอ หรือท่านปลัด หรือตำรวจเสียอีกครับ เขาไม่ทำอะไรพวกเราหรอก เขาก็อยู่ของเขา ผมก็ทำไร่ทำสวนผมไป'

ใครจะคิดอย่างไรหรือไม่ แต่ผมก็คิดอยู่วันยังค่ำว่าถ้าชาวบ้านรู้จักผู้ก่อการร้ายมากกว่าข้าราชการ แล้วชาวบ้านแถบนั้นจะเป็นฝ่ายไหน

บางคนคุยโว ว่า

'บางทีเขา (โจรจีน) มาช่วยฉีดยาให้ลูกผม เมียผม หรือผมเองก็สุดแล้วแต่...จะให้ผมไปหาหมอสุขศาลานะหรือครับ ไกลครับกว่าจะเดินไปก็เกือบวัน ถ้าเอาคนเจ็บไปด้วยก็ต้องเป็นวัน ที่จะค้างคืนก็ไม่มี ดีไม่ดีเขาให้รออีกเพราะไม่มีห้อง หรือบางทีก็ขังกะลายรักษา มีอยู่หลายรายที่ต้องตายไป นี่เขามาช่วยรักษาถึงบ้านค่ายาก็ไม่คิด บางทีผมก็ให้ข้าวสาร หรือไก่ไปตัดตัวก็พอแล้ว'

ครับ เห็นไหมละครับ กลเม็ดของคอมมูนิสต์มันร้ายแค่ไหน

เมื่อเข้าถึงประชาชนได้อย่างนี้แล้วจะทำอะไรก็ง่อมได้

ยิ่งชาวบ้านห่างไกลกับทางราชการมาก ความเจริญก็เข้าไปไม่ถึง ประกอบกับภาวะการครองชีพที่ยิ่งจะแร้นแค้นไปทุกวัน ชาวบ้านจึงเป็นเครื่องมือให้แก่คอมมูนิสต์ได้ง่าย เห็นได้ง่าย ๆ ในหมู่บ้านแถบชายแดน จะมีร้านค้าของชำมากมาย ซึ่งถ้าดูจำนวนประชาชนทั้งหมดเปรียบเทียบแล้ว ไม่น่าที่กิจการเหล่านั้นอยู่ได้เลย

แต่กิจการเหล่านั้น ก็ยังอยู่ได้และรวยเสียด้วย

ทำไมหรือครับ ส่งของให้แก่พวกในป่า ไงละครับ.....

จะไปโทษชาวบ้านไม่ได้หรอกครับ มันเป็นความจำเป็นสำหรับการครองชีพของเขาในเมื่อยางราคาตก อาชีพอื่นก็ไม่มีใครช่วยเหลือแนะนำ ทางราชการไม่มีใครช่วยเหลืออย่าง

จริงจัง ผลิตผลที่ได้มาจะนำไปขายตลาดก็ถูกเอารัดเอาเปรียบจนเกินไป กลไกของตลาดตามหลักเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่ดูเหมือนจะเข้าไปไม่ถึงเลย เมื่อเป็นเช่นนี้ชาวบ้านก็ต้องพึ่งตัวเองไปก่อน การพึ่งตัวเองหมายถึงการดิ้นรน เมื่อมีทางได้ก็ย่อมทำไว้ก่อน ซึ่งในจำนวนนี้อาจจะมีการส่งสะเบียงอาหารกับพวกผู้ก่อการร้ายอยู่ด้วยก็อาจเป็นได้ ซึ่งพบว่าเป็นเรื่องธรรมดา เพราะแม้แต่ข้าราชการเองขังคอรัปชั่น ทั้ง ๆ ที่เป็นเรื่องที่ละหนักแน่ว่าไม่ถูกต้องก็ยังทำเหมือนกัน.....

'ตอนแรกผมไม่รู้หรอกว่าเป็นพวกไหน เพราะเขาบอกว่ามาเป็นลูกจ้างกรีด ที่สวนบ้านโน้น ดูเหมือนเขามีนิสัยดีนี่ มีธุระอะไรจะให้ช่วยกัน เช่นงานบวช งานวัด ทำนองนี้ แต่ตอนหลังเขาบอกว่าพวกเขาอยู่ในสวนโน้นหลายคน ไม่มีเวลาไปตลาด จะฝากให้ซื้อข้าวสารและกับข้าวบางอย่างที่ตลาด ซึ่งผมบังเอิญมักจะไปบ่อยเสียด้วย จะช่วยเหลือแค่นั้นจะเป็นไรไป... อย่างนี้จะว่าผมส่งสะเบียงให้ผู้ก่อการร้ายมันก็ไม่ถูกน่า...'

ผมยังจำถ้อยคำนี้อยู่ไม่หาย ทั้ง ๆ ที่คุยกันหลายวันแล้ว ก็รู้สึกเห็นใจชาวบ้านอยู่มากทีเดียว ผมก็เพียงเตือน ๆ เขา เพราะถ้าตำรวจสืบทราบเข้าก็จะเป็นความผิด แต่อย่างไรก็ตาม ใคร่จะขอให้ใครก็ตามที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านนี้ช่วยคิดด้วย ว่าควรจะทำอย่างไรดี

นี่เพียงเรื่องราวที่ผมพอจะทราบในระยะ ๔–๕ วันแรก ที่ผมมาอยู่ในชนบทนะครับ รู้สึกจะร้อน ๆ หนาว ๆ พิกลเสียแล้ว ดีไม่ดีอาจจะมีเรื่องดีกว่านี้ก็ได้ และบางทีถ้าเป็นอย่างนั้นจริง ๆ ผมอาจจะต้องเผ่นกลับกรุงเทพ ฯ ก่อนกำหนดก็อาจจะเป็นได้

ถึงจะร้อนอย่างไร ก็ช่างมันเหอะ

เดารพ

ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์

อายเขาไหมล่ะ

บัญชิกา

เพียงแต่ช่วงต้นฤดูร้อน อากาศก็ร้อนอบอ้าว ระอาใจและหงุดหงิด อยากจะตะโกนระบายความอึดอัดให้โลกรับรู้ อยากจะวิ่งบนลานทุ่งหญ้ากว้างให้ไกลแสนไกล อยากนั่งอยู่ใต้ร่มไม้ที่แวดวงด้วยต้นคูณและทางนกยูงมองดูกลีบร่วงหล่นระบายบางเบาสู่พื้นดินอยากจะ.....

คงทำให้ฉันมีความสุข ชื่นมื่นได้ไม่น้อย

ฉันรู้สึกว่าอากาศร้อนทำให้ฉันไม่อยากทำงาน ความร้อนละลายความคิดในสมองให้ระเหิดหายไป – เหลือแต่ความว่างเปล่า แล้วจะมีผลงานได้อย่างไร หรือมีผลงานออกมาก็คงไม่ดีเหมือนใจอยาก คนอย่างฉันถ้าทำอะไรแล้วไม่ดีฉันก็ไม่อยากทำ

ให้ฉันได้พักร้อน – ออกท่องเที่ยวในต่างจังหวัด สัมผัสอากาศบริสุทธิ์ ธรรมชาติวิไล ทะเลสงบ ภูเขางามคงทำให้ฉันกระปรี้กระเปร่าขึ้น – ขอให้ฉันได้เติมพลังในหัวใจบ้างละนะ ก็ได้แต่เพียงวอนไปตามสายลม หรือถ้าฝันมันก็เป็นความฝันในฤดูร้อน

ยิ่งข่าวข้าราชการจะได้พักร้อนสะบัดในแวดวงข้าราชการด้วยแล้ว หัวใจฉันยิ่งร้อนขึ้นอีก แต่ข่าวในวงราชการ คือลับอันหาความแน่นอนไม่ได้ – ฉันเบื่อเสียแล้ว

ขณะที่สับสนกับข่าวที่ว่าข้าราชการจะได้พักร้อนหรือไม่นั้น มีข่าวที่ทำให้ฉันทึ่งมากโผอยู่ ฉันจะเล่าให้ฟัง เรื่องเกิดขึ้นที่ประเทศอูกันดาในอาฟริกาที่ล้าหลัง ภายใต้การนำของนายพลอิดี อามีน ผู้ซึ่งทำให้ชาวโลกพิศวงงงงวยมาแล้ว เมื่อคราวประกาศขับไล่นายทุนชาวเอเชียและยุโรปออกนอกอูกันดา เพื่อให้เพื่อนร่วมประเทศมีเสรีในทางเศรษฐกิจ

สำหรับคราวนี้เขาออกคำสั่งให้รัฐมนตรีทุกคนในคณะรัฐบาลลาพักเป็นเวลาสามสิบวัน เริ่มตั้งแต่จันทร์แรกของเดือนมีนาคมเป็นต้นไป

เหตุที่นายพลอามีน ออกคำสั่งดังกล่าวเนื่องจาก ด.ร. เจเกซา รัฐมนตรีสาธารณสุขไปเยี่ยมนาย คิเบดิ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ พบว่านายคิเบดิ ล้มป่วยลงเนื่องจากทำงานหนักเกินไป และต้องการพักฟื้นอย่างน้อยเป็นเวลาหนึ่งเดือนหลังจากออกจากโรงพยาบาลแล้ว

นายพลอามีนให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศพักสามเดือนเป็นอย่างน้อยและให้บรรดารัฐมนตรี ปลัดกระทรวงและเลขานุการ

รัฐมนตรีทุกคนลาพักเป็นเวลาสามสิบวัน ระหว่างที่รัฐมนตรีลาพักเลขานุการรัฐมนตรีประจำกระทรวงจะเป็นผู้รักษาการแทน และจะได้รับเงินเดือนของรัฐมนตรีด้วย เมื่อรัฐมนตรีลาพักตรงกำหนด เลขานุการก็จะได้ลาพักสามสิบวันเช่นเดียวกัน

นายพลอามีนมักทำอะไรเด็ดขาด ยังงี้เรารู้สึกว่าเป็นความเด็ดขาดที่มีเหตุผลที่สุด เหตุผลของท่านสั้น ๆ คือ.....มนุษย์คือมนุษย์และก็เหมือนกับรถยนต์ที่ต้องการเติมเชื้อเพลิง และอากาศบริสุทธิ์หลังจากที่ทำงานมานาน–น่าคิดไหม สำหรับผู้นำอาฟริกาประเทศที่เราคิดว่าล้าหลัง

บ่านนี้รัฐมนตรีทั้งหลายของอูกันดากำลังตากอารมณ์และเพิ่มพลังในหัวใจสำหรับการเผชิญปัญหาที่จะมีขึ้น หลังจากที่ปลัดกระทรวงต่างๆ สิบแปดกระทรวงได้ทำพิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งผู้รักษาการราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ ไปเรียบร้อยแล้ว

เห็นไหมนายพลอามีน ทำอะไรก็ไม่รู้ น่ารักเป็นบ้าเลย

ข้าราชการของเขา รัฐมนตรีของเขาจึงเป็นกลไกที่สดชื่น กระปรี้กระเปร่า หวนกลับมาบ้านเรา เมื่อกลางเดือนอ่านพบข่าวบนหน้าหนังสือพิมพ์พลเอกประภาส จารุเสถียร ให้สัมภาษณ์เชิงออกความเห็นว่าในปีนี้ข้าราชการควรพักร้อน–ก็เป็นเพียงคำปรารภ ถึงยังไงก็ยังดีที่ยังมีบุคคลสำคัญของรัฐบาลให้ความเห็นในเรื่องนี้

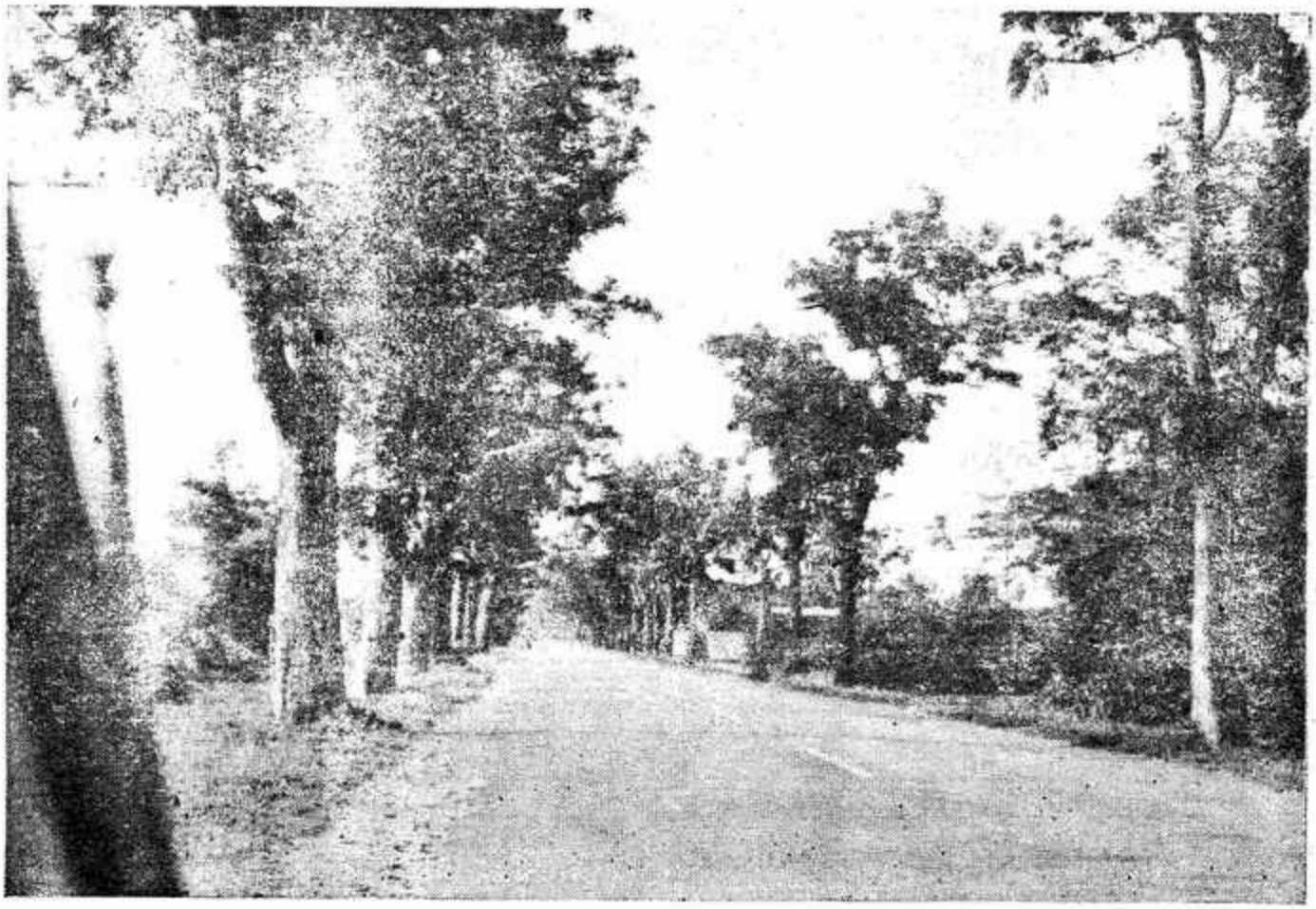
ลมร้อนพัดผ่านต้องผิวกาย ท้องฟ้าเปลี่ยนสี คิดถึง....ข้าราชการที่อุทิศกำลังกาย ความสามารถ และเทหัวใจให้กับงานอย่างแท้จริง คิดถึง....บุคคลชั้นบริหารที่ต้องทำงานอย่างหนักภายหลังการปฏิวัติ เพื่อสร้างสรรค์มาตรการที่เหมาะสมมาใช้ในประเทศ

หลายคนคิดว่าข้าราชการไม่จำเป็นต้องพักร้อน เพราะทุกวันก็พักร้อนอยู่แล้ว มันอาจเป็นเช่นนั้นจริง แต่ความคิดอย่างนี้กำลังจะฆ่าคนดี ๆ ในวงราชการ – ฉันไม่เห็นด้วย

ยิ่งนักบริหารระดับสูงคนสำคัญ ๆ ของประเทศต้องล้มป่วยลงในขณะที่ประเทศชาติกำลังต้องอาศัยความรู้ความสามารถของเขาแล้ว – ฉันจะทำยังไง

ฉันขี้เกียจจะบอกตัวเองว่า–อายเขาไหมล่ะ

รอนแรมไปสู่ความเหงา

โดยปราศจากเชิงสั่งของบรรณาธิการ นัยว่าเพื่อให้การผ่อนคลายความร้อนเร่าในหัวใจของคุณและของเราสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น แทนการนั่งหัวโหมเคร่งเครียดอยู่กับกองกระดาษและกลิ่นหมึกพิมพ์อยู่ที่โรงพิมพ์บางลำภู สแควร์แต่เพียงถ่ายเดียว

ความจำเจจะทำให้พลังในการทำงานของวันพรุ่งนี้เบื่อไปโดยเหนื่อยหน่ายอ่อนล้าและมีประสิทธิภาพน้อยกว่าที่ควร

จึงให้โอกาสเรา – ผู้คนในกองบรรณาธิการสี่ห้าคน เดินทางออกไปสู่สีสันของดอกไม้ใบไม้แห่งชนบท (ที่ไหนก็ตามที่คะเนว่าคุณจะพึงใจ)

เราหรือจะปฏิเสธ

และเรายังไม่มีจุดหมายอันแน่นอน

เพื่อนผมขาวจากทุ่งบางเขนพูดขึ้นก่อน– คุณต้องคิดว่าเราจะไปทางไหนกัน นี่ผมไม่ได้พูดถึงหนังสือเล่มใหม่ของ วิทยากร เชียงกูล แต่ผมอยากให้ตัดสินใจกันให้แน่นอนว่าเราจะเลือกถนนสายไหนเป็นทางที่เราออกจากนครหลวง พหลโยธิน เพชรเกษม หรือจะไปทางสุขุมวิท

ควรฟังความเห็นของชายหนุ่มสายตาสั้นผู้เป็นเจ้าของรถในการเดินทางครั้งนี้บ้าง เขาบอก ผมรักทะเล จะเรียกว่าหลงใหลก็ได้ ทะเลมีเสน่ห์ลึกลับ และอ่อนหวาน เมื่อต้องประกายจันทร์ในคืนเดือนหงาย อย่างไรก็ตาม ผมอยากไปถึงทะเลอย่างมีสุนทรียภาพเต็มหัวใจ – ผมเลือกถนนเพชรเกษม

เพื่อน หนุ่ม นัก กฎหมาย ยังไม่เข้า ใจ ทำไมหรือ

เป็นเส้นทางสายที่มีดอกหางนกยูง สดใสอยู่สองฟากฝั่ง นอกจากทะเล ผู้หญิงสามสี่คนแล้ว ผมยังแอบหลงรักดอกหางนกยูงบางดอกอีกด้วย

ชายหนุ่มตัวใหญ่จากชานเมืองนนท์พูดคำไม่สุภาพออกมาสองสามคำ

แล้วเราก็ไม่ขัดใจเพื่อนผู้กำลังมีความรัก

เพื่อนตัวใหญ่หอบเหล้าซึ่งพ่อของเขาซุกไว้ใต้เตียงนอนมาได้ขวดหนึ่ง เจ๊ดวงแขเห็นเข้าก็หลุดปากออกมา โดยลืมคำหมอดูที่เตือนไว้ตั้งแต่ตอนเช้าว่าห้ามพูดมาก เพราะจะเสียของเสียสนิท

เหล้าอย่างนี้ที่บ้านพี่ก็มี อยากได้อีกไหม?

หลายเสียงแย่งกันตอบรับเมื่อสิ้นกังวานเสียงไล่ถามนั้น

แต่ต้องไปเอาที่บ้านลาดพร้าวนะ เจ๊ดวงแขบอก

อุตสาหะวิริยะของเราแรงกล้า เพียรลัดเลาะซอกซอนไปจนถึงบ้านหลังที่ไม่เคยรู้จักหลังนั้นจนได้ตอนเกือบสามทุ่ม กดออดอยู่สักสิบนาที เจ๊ก็เดินหน้ายุ่งเอาเหล้าออกมาให้ ใครบางคนถามเจ๊ว่า ไม่ได้ยินเสียงรถเสียงออดบ้างเลยหรือ เจ๊บอกว่า กำลังตรวจปรู๊ฟอยู่ เลยเอาเหล้าลงมาให้ช้าไปหน่อย

นินทาสโมสรของเรารับฟัง แต่ไม่มีใครเชื่อ

นักกฎหมายหนุ่มมีบางสิ่งบางอย่างที่วิตกกังวล เมื่อมองขวดเหล้าสามขวดที่วางเรียงอยู่ตอนหลังรถ – จะกินกันหมดหรือในสองวัน ?

หนุ่มสายตาสั้นไม่ออกความเห็นในเรื่องนี้

เพื่อนผมขาวออกความเห็นอีกครั้ง

-บ้านพวกเราอยู่คนละทิศ นัดกันวันพรุ่งนี้มันก็ยุ่งยาก ผมว่าคืนนี้เรานอนด้วยกันทั้งหมด แล้วพรุ่งนี้ออกแต่เช้าเลยดีไหม ?

เพื่อนตัวใหญ่เห็นพ้อง เขาหอบเสื้อผ้ามาจากบ้านตั้งแต่ตอนเช้าแล้ว คนที่เหลือก็ไม่ขัดข้องโดยไปเลือกเสื้อเอาที่ทุ่งบางเขน เพื่อนสาขาสั้นผู้ละเอียด เอีย ละเมียดของเราปรารภถึงแปรงสีฟัน มีเสียงตอบมาอย่างนุ่มนวลว่า- คุณก็ไปหาซื้อเอาข้างหน้าซี (ครับ)

คืนนี้นอนโรงแรม- ยังกับชื่อสารคดีของ รงค์ วงษ์สวรรค์

เพื่อนตัวใหญ่เป็นผู้เริ่มต้น เขายกหูโทรศัพท์ แจ้งว่าต้องการน้ำเย็นสองขวดกับแก้วห้าใบ ไม่ได้เอามาดื่มแก้ระโหยหรืออะไรทำนองนั้นหรอก เอามากินกับเหล้า กินไปคุยกันไปถึงเรื่องการเดินทางตอนรุ่งเช้า แล้วก็ติดลม ก่อนเข้านอนเมื่อสิ้นราตรี เหล้าสามขวดก็เหลืออยู่ขวดเดียว

เพื่อนผู้เป็นนักกฎหมายมองขวดเปล่าสองขวดนั้นด้วยแววตาฉงน

เราออกเดินทางกันตอนสิบโมงเช้าหลังจากแวะ ไปเยี่ยมนักดนตรี ไทยของเราที่โรงพิมพ์แล้วเขาเป็นคนหนึ่งในกองบรรณาธิการที่ใช้วันหยุดราชการอยู่ที่บางลำภูสแควร์มากกว่าที่จะอยู่กับลูกกับเมียที่บ้าน พันธะหน้าที่บางประการของเรายังไม่เสร็จเรียบร้อย เขาบอกให้เรามีต้องเป็นกังวลกับงานทางนี้ – หน้าที่ของพวกคุณคือการไปพักร้อน พรุ่งนี้ผมจะเตรียมต้นฉบับของเล่มต่อ ไป ไว้ ให้คุณ เรื่องหนึ่ง

คืนวันนั้นเคาะพิมพ์ดีดอยู่นี้ เรื่องของเขาเรียงพิมพ์เสร็จไปหลายวันแล้ว

เขาทำงานจริงจังและไม่เคยคิดนัด

เราพ้นจากการจราจรอันแออัดเลวร้ายในตอนสายวันนั้นออกมา ได้ด้วยความรู้สึก โปร่งในหัวใจอย่างบรรยายไม่ได้ ชานเมืองคือความสงบ มีสีสันงดงาม และคูเสรี เราเริ่งรื่นเหมือนผีเสื้อหนุ่มติดปีกอิสระ โบกบินทักทายกับฤดูร้อน มองใบไม้พันธุ์เดียวกับที่มีอยู่ในเมืองหลวงและเห็นว่าสีของใบไม้ที่ห่างออกมาจากนครหลวงสดใสกว่าที่เคยเห็น

ขอยืนยันว่าไม่ได้บิดจริตพูด-คุณจะไม่เชื่อก็ได้

เมื่อสิ้นเสียงเพลง ใครบางคนปรารภรำพึงและต้องการคำตอบ

– คุณเคยเห็นใบไม้ชมบ้างไหม ?

เพื่อนผมขาวชี้มเท่าทัน เคย,ใบไม้แห่งนาคร

เป็นการเดินทางที่ไม่เร่งร้อน แจ่มใส และมีความสุข เสียงเพลงจากคนห้าคนในรถประสานกลมกลืนไปกับเสียงเครื่องยนต์ เพื่อนผู้เป็นเจ้าของรถเป็นคนขับในช่วงแรกนี้ เขา

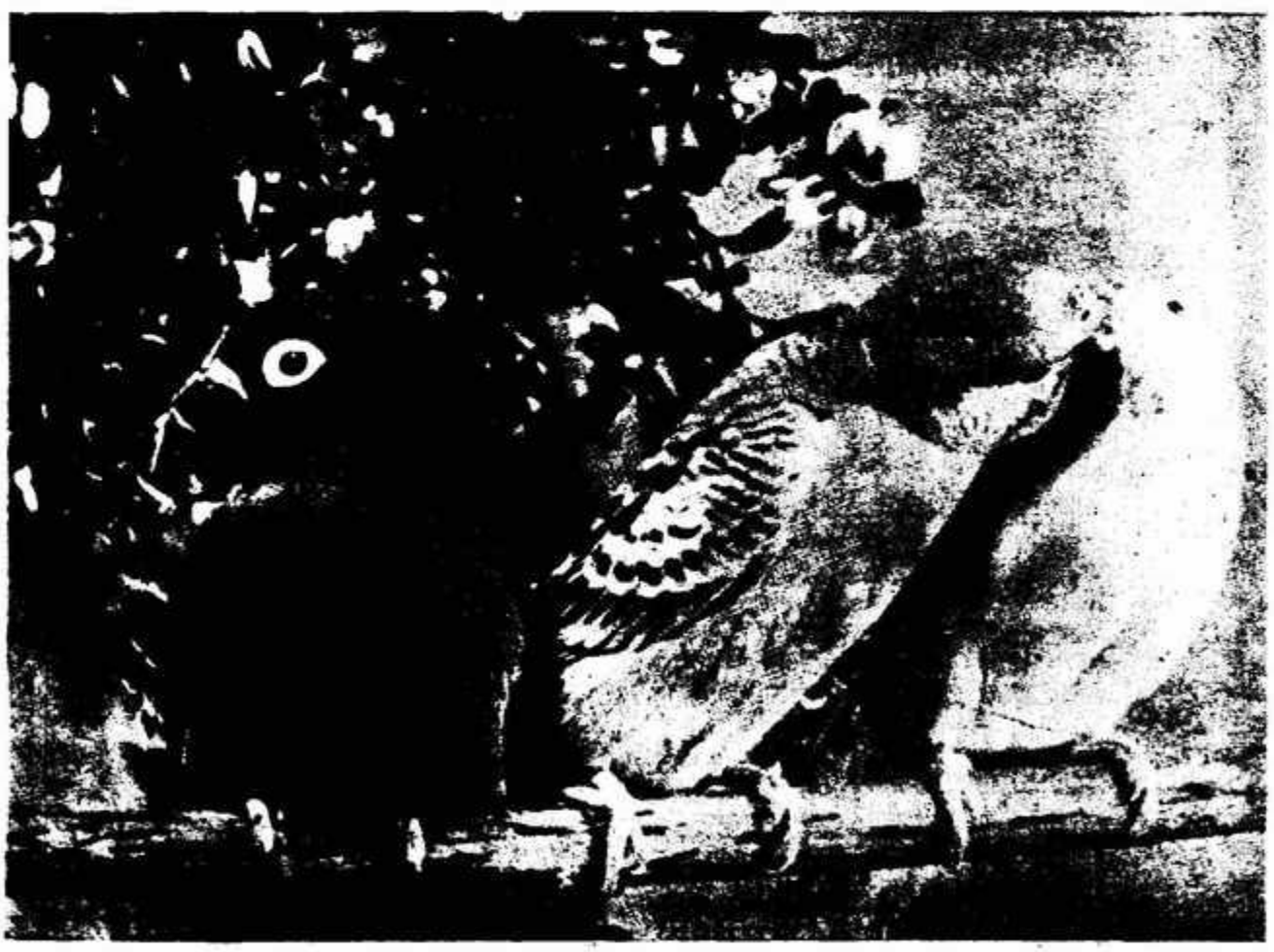
มีอารมณ์ร่วมพอที่จะร้องเพลงคลอไปกับเราด้วย นอกจากบางเพลงที่เขาเพียงเป็นผู้ฟังอย่างสงบอย่างเพลงในห้วงมอง โอ! มดแดง, โธ่เอ๋ย กรรมของคุณแท้ ๆ, หรือ รักต้องห้าม เขาชอบฟัง แต่ไม่ชอบร้อง เขาว่ามันกระเทือนใจ

โอ หัวใจบอน

มีผู้โดยสารหลายคนในรถ แต่ที่เก่งจริงๆ คงมีสักสองคน เขาร้องขอต่อเพื่อนผู้ขับรถว่าอย่าเหยียบคันเร่งรุนแรงนัก เพื่อจะหยุดรถได้ไม่ห่างจากจุดที่เขาพอใจจะวางโฟกัสในการถ่ายรูปบางรูปเท่าใดนัก ใครบางคนอยากได้รูปสีม่วงอ่อนของดอกผักตบ รถหยุดอารมณ์กวีของใครคนนั้นก็หลั่งริน เขาเอ่ยคำกรองร้อยให้กับดอกผักตบช่อเดียวช่อนั้น– เทพธิดาสีหมอกดอกผักตบ ยังไม่พบเทพบุตรสุดเศร้าเหลือ

เพื่อนสายตาสั้นไม่เห็นด้วย เขาบอก – เทพธิดาน่ะพบเทพบุตรแล้ว แต่ไม่พบกับ

รักต้องห้าม – ยามเธอแนบประคอง ใจอยากเมินแต่ตาดอยมอง

สุภาพบุรุษอย่างผมเท่านั้น

แล้วคุณทำยังไง ?

ก็ไม่เห็นต้องทำยังไง อยู่เฉย ๆ ไปอย่างทุกวันนี้ผมก็มีความสุขเต็มหัวใจอยู่แล้ว ความรักของผมก็คือความรัก ไม่ใช่การแต่งงาน

ความสาของเขาเพื่อนสนิทเลื่อนลอย

เราเล่นเขามาสองพารากราฟแล้ว ควรหยุดพักให้เขามีความสุขอยู่กับความเจ็บปวด หรือคุณจะเรียกว่า ให้เขาเจ็บปวดอยู่กับความสุข มันก็น่าจะใช้ได้ทั้งสองอย่างอยู่ที่ว่าคุณชอบคนไหน ? เอียอย่างไหนมากกว่ากัน หรือคุณจะชอบใช้มันทั้งสองวลีเลยก็ย่อมได้

เพื่อนตัวใหญ่ไม่เคยวางมือจากขวดเหล้าขวดเดียวที่เหลืออยู่ เขาชอบวิธีการกินเหล้าโดยการยกขวดขึ้นเทใส่ปากเลยทีเดียว เลือดมันฉีดแรงดีนัก–เขาว่า กินเหล้าไปสักสามอึก เขาก็เริ่มร้องเพลงเสียเพลงหนึ่งเพื่อเป็นการแก้เขิน เมื่อรถมาติดอยู่ตรงทางที่จะเข้าเมืองนครปฐมเขากำลังร้อง – อีอุ้บตุ๊บป๋อง อยู่อย่างเอร็ดอร่อย รถสิบล้อคันหนึ่งวิ่งเข้ามาจอดเทียบ เป็นสิงห์รถบรรทุกที่มีอารมณ์ทางดนตรีเหมือนกัน เราเพียรเงี่ยหูฟัง และได้ยินเสียงแผ่วเบาอ่อนโยนของ – อีม ฟอร์มอะ ซัมเมอร์ เพอซ

สิงห์รถบรรทุกปรายตามองคนร้อง อีอุ้บตุ๊บป๋อง

แล้วเพลงจากโฟล์กสวาเก้นก็เงียบเสียงลง

เราตั้งใจจะแวะกินข้าวมื้อเที่ยงที่เพชรบุรี ดินแดนของลูกทุ่งและน้ำตาลเมาจากดงตาลร่มรื่น

หากเพื่อนตัวใหญ่ร้องขอ แวะราชบุรีหน่อยได้ไหม ผมคอแห้ง

เราทุกคนเข้าใจและเห็นด้วย ก็เหล้าขวดที่เขาถืออยู่นั้น พวกเรามีส่วนช่วยเล็กน้อย นอกนั้นเขาจกจนมันวาบวายเมื่อก่อนจะถึงราชบุรี

เข้าไปนั่งกันอยู่ในร้านเล็ก ๆ ริมทาง สั่งน้ำแข็งแห้งกับโคค นักกฎหมายหนุ่มบริการขยับจะรินใส่แก้วเพื่อนตัวใหญ่

– ไม่เอา เขาปฏิเสธ เอามือบีบปากแก้วน้ำแข็งไว้ ตอบความสงสัยของเพื่อนพ้องด้วยการร้องสั่งเครื่องดื่มที่เขาต้องการ – แม่โขงขวดนึง

แล้วก็เบิดจุกรินใส่ปากโดยไม่ต้องใช้แก้ว

เพื่อให้เพื่อนใส่แว่นของเราได้พักบ้าง เพื่อนผมขาวเปลี่ยนที่มานั่งหลังพวงมาลัยบ้าง เพื่อนใส่แว่นย้ายที่ไปนั่งตอนหลังติดกับนักกฎหมาย

เสียงเขากระซิบกระซาบคุยกัน นัยว่า

นักกฎหมายหนุ่มต่อว่าต่อขาน

ผมเรียกคุณตั้งสามคำเชียวนะ (ครับ) เมื่อตอนเย็นน่ะ ทำไมคุณต้องทำเฉย ๆ เหมือนไม่ได้ยิน อยากให้คุณเข้าไปจอยด้วยจริง ๆ

– ไอ้ผมน่ะอยากเข้าไปเล่นด้วยเหมือนกัน แต่มันเขิน

ว่าจะไม่วอแวกับเขาแล้วเชียวนา แต่อยากคุยกันไม่ให้ชาวบ้านเขารู้เรื่องทำไมเล่า

ชายหนุ่มผู้ขับรถชลอความเร็ว แล้วจอดตรงข้างทาง ด้านซ้ายมือเป็นทุ่งนาโล่ง ขวามือคือขนัดสูงลิ่วของดงตาล แทนประโยคบอกเล่าว่าเรากำลังจะเข้าสู่เพชรบุรี

เพื่อนตัวใหญ่เหลียวซ้ายแลขวา เมื่อไม่เห็นรถบรรทุกคนที่ชอบฟังเพลง ไลท์ มิวสิค คันนั้น เขาจึงกล้าร้องเพลง–เพชรเอ๋ยเพชรบุรีศรีไทย

เจ้าของรถถามเพื่อนผมขาว เด็ดดอกไม้หรือ ?

เปล่า ผมอยากได้รูปต้นตาลที่ทอดเงาตัดกันเป็นตารางสี่เหลี่ยมระเกะระกะเหล่านี้สักสองรูป มองด้วยตาอาร์ติสท์อิสระอย่างผม ผมคิดว่ามันสวย

สามนาทีต่อมาเราก็ออกรถ

แวะกินข้าวที่เพชรบุรี จุดหมายต่อไปของเราอยู่ที่แก่งกระจาน

สามสิบกิโลเมตรจากปากทาง แก่งกระจานทิ่งดงามก็อยู่ในจอตา ผู้คนและผู้คนชวักไขว่อยู่ที่นั่น เราเลือกมุมสงบอันห่างไกลออกมาทางด้านใต้เกือบสุด ตรงริมภูเขาทัศนียภาพให้ความพอใจได้ลึกซึ้ง น้ำใสในแก่งกว้างเวิ้งว้างไปถึงภูเขาซึ่งไล่เรียงสีในโทนน้ำเงินเข้มจนถึงสีเทาหม่น กลมกลืนกับสีฟ้าอ่อนใสของท้องฟ้าในนาทีนั้น

ดอกหญ้าหลากสีริมถนนที่เรียบโค้งไปตามแก่ง พลิ้วตามแรงลมไกว

มือกล้องของเราหาโฟกัสให้กับภาพนี้อย่างมีอารมณ์

เขานอนทาบกายลงไปบนไหล่ถนน ศอกสองข้างประกบสนิทอยู่กับลูกรังหยาบ ๆ สีแดง เขาเลื่อนข้อศอกหามุมที่พอใจอยู่สามสี่ครั้ง ผมขาวปลิวอยู่ในสายลม นอนนิ่งอยู่ในท่านั้นจนถึงถึงนาทีที่ลมสงบ ดอกหญ้าดอกที่มาดหมายไม่ลู่ระเนน

แล้วเขาจึงบรรจงกดชัตเตอร์

พักร้อนกันอยู่ที่นั่นจนแดดรอนรำไรจูบผิวน้ำ ชุ่มชื่นไปทั้งตัวทั้งหัวใจ หลังจากอาบน้ำเย็นฉ่ำที่แก่งกระจาน เราอำลาจากที่นั่นมาโดยอาวรณ์ถวิล

อีกครึ่งชั่วโมงต่อมาเราก็มาถึงชะอำ

เพื่อนใส่แว่นผู้มีความผิดหวังบางประการที่ยังไม่ได้เห็นหางนกยูงสักช่อนับแต่ออกมาจากมหานคร ไม่ได้รำพึงถึงดอกไม้ที่โหยหาจะมาเห็นอีกต่อไป

สลับสีสดของเฟื่องฟ้าตัดกับใบสีเขียวอ่อนราชระดะอยู่ริมทางไม่ขาดระยะที่ชะอำ ขรึมหม่นของตะแบกสีม่วงเศร้าหมองคือดนตรีอันหมาดหมองของฤดูร้อน หากเหลืองละอองจากราชพฤกษ์ระย้าช่อคือความอ่อนหวานล้ำลึก

ซึ่งผสมผสานกันอยู่ได้ในที่เดียวกัน

หาดทรายของชะอำ ดูสงบเสงี่ยม สนขึ้นตัวทอดเงาร่มเป็นแถวทิว ทะเลร่ำเพลงคลื่นโดยลมแรง จังหวะที่คลื่นสาดซบอกหาดเป็นจังหวะเดียวกันกับลีลาของยอดสนต้องลม

เหมือนกับหัวใจคนบางคน

ใครไม่เกี่ยวก็ไม่ต้องร้อนตัว

นักกฎหมายหนุ่มกับผู้ชายในแว่นตาสีขาวใสวางมาดให้เพื่อนผมขาวถ่ายรูปอยู่ตรงชายหาดด้วยท่วงท่าที่มีความสุขอย่างไม่ต้องเสแสร้ง เพื่อนตัวใหญ่ไม่สนใจ หนีบขวดเหล้าไปนอนเกลือกอยู่กับพื้นทราย ใครอีกคนยิ้มขันดีเมื่อเดินเปลือยลงไปสัมผัสสีเขียวอมฟ้าของน้ำทะเล หมายความเพียงว่าเดินเปลือยตีนเท่านั้น

เพื่อนใส่แว่นสายตาของเราเอมอิ่มเพียงพอแล้วจากการเป็นผู้ถูกบันทึกอิริยาบทในหยดหนึ่งแห่งกาลเวลา เขากำลังดูดซับสุนทรีย์แห่งทะเลอยู่อย่างละเมียดละไม นานนาทีกว่าจึงหันไปทางอาร์ติสท์อิสระ ร้องขอ อยากฟังบทกวีบางบทที่กล่าวถึงทะเล

เป็นความสุขอย่างหนึ่งของผู้ถูกร้องขอเขามิได้ปฏิเสธ

อ่อนโยนเหมือนดอกไม้สยายกลีบ – อาร์ติสท์อิสระเริ่มบทกวีของเขาในระดับอารมณ์เดียวกับผู้ฟัง

– แล้วยังไงอีก เพื่อนหนุ่มเร้าเร่ง

– ดาวแห่งชีพโคจรโดยร่อนเร่ กลางเปลวแดด แสงดาว ชาวทะเล, ใสเสน่ห์ดาวเหนือเมื่อเดินทาง

– ผมอยากฟังบทกวีที่พูดเรื่องทะเล ในบรรยากาศสร้อยเศร้าและอ้างว้าง ไม่ได้ต้องการเรื่องของชาวทะเล

ชายหนุ่มอารมณ์อ่อนไหวมีเงื่อนไขของเขา อาร์ติสท์อิสระโอนอ่อนผ่อนตาม

เพื่อนตัวใหญ่ของเรายังร้องเพลงได้เสมอ เขายิ้มเพลง-หัวหินเป็นถิ่นสัญญาอยู่คนเดียว ขณะนักกฎหมายหนุ่มกับเพื่อนผมขาวยังรักษามารยาทอยู่ โดยเพียงชำเลืองมองแหม่มสาวที่นอนปล่อยตัวตามสบายอยู่บนเก้าอี้ผ้าใบตรงริมหาด เพื่อนในแว่นตาสีขาวให้ความสนใจกับผู้หญิงตุ้มตะตุ้มตุ้ยที่ขี่ม้าแกลบโกโรโกโสผ่านไป - เขาสงสารม้าแกลบตัวนั้นจับใจ

ลวงตะวันหลับไปในความหลัง แสงพลบยังร่ำไรกลางใจหมอง น้ำตาหวานผ่านตามาเนืองนอง เมื่อเหม่อมองเรือใบใกล้ขอบฟ้า

ชายหนุ่มใส่แว่นตาทำท่าทางสนใจ

กระซิบคลื่นสะอื้นตามความคิดถึง กับดั้งซึ่งอุทิศหวังเป็นห่วงหา แต่ดั้งใจไร้คลื่นรักคืนมา หนาวน้ำตาว้าเหว่..... ทะเลตาย

- จบแล้ว? มีอีกสักบทไหม?

มี แต่ขี้เกียจท่อง หัดอ่านเอาเองเสียบ้างซี (ครับ)

จะพูดถึงใบไม้แห่งนาครอีกสักคำ ก็ให้รู้สึกว่าจะจงใจโฆษณามากเกินไป

เกือบหกโมงเย็นแล้วที่เราเคลื่อนขบวนออกจากชะอำ มีบางคนอยากไปให้ถึงหัวหินในวันนี้ ชายหนุ่มผมขาวยิ้มเต็มอกเต็มใจ

- ยี่สิบนาทีกลับ แค่นี้เอง เราจะค้างคืนกันที่นั่นหรือ?

เป็นประโยคคำถามที่ยังไม่มีผู้ใดตอบรับ เอารถเข้าไปจอดในโรงแรมรถไฟ เมื่อเวลาโพล้เพล้ เรานักกลุ่มเดินไปตามชายหาดเพื่อพบผู้คนมากมาย - คงไม่น้อยกว่าที่เดินไขว่สับสนอยู่แถวบางลำภูสแควที่เราเพิ่งรอนแรมจากมาเมื่อตอนสาย ผู้คนหลายพันธุ์มารวมกันอยู่ที่นี่ อาจเป็นด้วยความรู้สึกเบื่อหน่าย หรือความปรารถนาในสันโดษ ทำให้เราไม่ชอบที่นี่เท่าที่ควร

เราปรึกษากันเรื่องที่ค้างแรมในค่ำคืนนี้

ใครบางคนบอก อย่านอนที่หัวหินเลย เราไม่ได้หลีกเร้นจากการกิจประจำชีวิต และผู้คนออกมาถึงที่นี่ เพื่อจะมาพบผู้คนอีกมากหลาย อย่างนั้นมิใช่หรือ ?

ชายหนุ่มผู้ใส่แว่นตาอยากพูดอะไรบางประโยค ให้ผมเดินทางกลับไปนอนคลุกทรายต่อที่ชะอำ ผมคงมีความสุขมากกว่าอยู่ที่นี่

เรามิได้ลังเลใจที่จะคล้อยตาม

สีเหลืองนวลเริ่มฉายที่ชายฟ้าเมื่อเรากลับไปที่ชะอำ

หนุ่มผมขาวรอบคอบ – ถ้าไม่มีบังกาโลสักหลังสำหรับเราในคืนนี้จะทำยังไงกันดี

เพื่อนตัวใหญ่ฉอนขวดเหล้าออกจากปาก – สำหรับผมนอนที่ไหนก็ได้ แม้กระทั่งที่ชายหาดนี่ ที่น่าห่วงก็มีคุณคนเดียวเท่านั้น

เพื่อนผมขาวยังฉงน– ทำไมหรือ

เปล่า– ชายหนุ่มชานเมืองนนท์บ่ายเบี่ยง ก็เคยเห็นคุณเคยนอนห้องแอร์ทุกทีไม่ใช่หรือ

– เออซีครับ หนุ่มผมขาวสนองคำ แต่นี่มันริมทะเลนี่หว่า เอาเถอะน่า คุณนอนได้ผมก็นอนได้

– ขาดเหลือเพื่อฟายยังไง นอนบนรถผมก็ได้– เจ้าของรถเอื้อเพื่อด้วยอัธยาศัยหากถูกเล่นกลับมาทันทีทันควัน

– ไม่เอาหรอก ผมกลัวรถของคุณ ยังกะมันมีหัวใจเหมือนเจ้าของ ผู้หญิงสาว ๆ ขึ้นที่ไร ถ้าไม่สตาร์ทไม่ติดก็ต้องยางแตกทุกที ไป

– แล้วทำไม ? – แว่นตาสีขาวทอดทอแววน้อยออกน้อยใจ

– ไม่ทำไมหรอก เพียงผมอยากจะบอกสิ่งที่คุณรู้อยู่แก่ใจตัวเองอยู่แล้วว่า กุศลของคุณแรงจริง ๆ

อย่างไรก็ตาม เราก็หาบ้านเช่าได้ เป็นบ้านซึ่งเพิ่งปลูกใหม่ อยู่ห่างจากร้านอาหารลงไปทางใต้ราวกิโลเมตรเศษ กลิ่นขอบบางสีเหลืองของราชพฤกษ์ดูอ่อนโยนยิ่งขึ้น เมื่อไกวช่อตามแรงลมเรียแก้มของกลิ่นฟ้องฟ้าลูกนุ่นขึ้นขามเครงขริมอยู่บนกิ่งก้านร้างใบเผ้ามะม่วงลูกเล็ก ๆ รสฝาดริมรั้วบ้านนั้น

ทุกคนพออกพอใจ

มีการวางแผนการ ใช้เวลาที่ชายหาดชะอำ ในคืนสิบสี่ค่ำที่นวลจันทร์รัญจวนหัวใจในนาทีนั้น

– อาบน้ำให้เสร็จ ออกไปกินข้าว แล้วคืนนี้เราจะมานอนให้แสงสุกใสของพระจันทร์โลมเลียมอยู่ที่ชายหาดทราย จนลมแรง และเดือนคล้อยถึงจะขึ้นมานอนกลับบนบ้าน

เป็นแผนซึ่งถูกยอมรับ

อีกครึ่งชั่วโมงต่อมาเราก็ถึงร้านอาหาร เพื่อนผมขาวขับรถช้า ๆ ไปบนถนนเลียบริมทางลงไปสู่ร้านอาหาร

เพื่อนตัวใหญ่รักษาระดับอารมณ์และความต้องการของเขาไว้ได้คงที่ เขาสั่งแม่โขงอีกขวด นักกฎหมายหนุ่มชำเลืองมองคนหน้าคนในโต๊ะอาหารแล้วบอกกับบริกรว่า

– แก้วสี่ใบก็พอนะ

– หือ! เพื่อนตัวใหญ่มองหน้า- คุณไม่กินเหล้าอีกขังนั้นหรือ ?

– ก็กินกันทุกคนนั่นแหละ แต่คุณไม่ต้องใช้แก้วนี่หว่า

แล้วเราก็มาถึงชายหาดตรงหน้าบ้านเช่าของเราในชั่วโมงต่อมา เพื่อนตัวใหญ่หิ้วเหล้ามาอีกขวดและกับแกล้มอีกสองอย่าง เขาอยากชุดหลุมทราย และก่อกองไฟนัยว่าเพื่อให้มีบรรยากาศของการนั่งกินเหล้าริมแคมป์ไฟที่ชายหาด ไม่มีใครขัดข้อง เพียงขอให้เขาเป็นผู้ขุดหลุมเองเท่านั้น

เป็นคืนที่พระจันทร์เจียนเต็มดวงสวยอย่างประหลาด อ่อนหวานโรแมนติคและเยือกเย็น เมื่อรอนแสงลงทาบผิวทะเลสงบบริเวณนั้น (ในจอตาของเรา) ก็ดูสว่างและแยกสีสันจากบริเวณอื่น ลมทะเลยังไม่พัดพาคลื่นมาถึงฝั่งที่รอคอย

เงียบจนเหมือนทะเลหลับ

แคมป์ไฟของเราสว่างแวมอยู่ในนวลแสงจันทร์ เรานอนหงายมองดวงแสงอ่อนโยนนั้นอยู่เงียบ ๆ นานนาที เหล้ายังไม่พร่องอย่าง

ฮวบฮาบ เพริดไปกับความคิดคำนึงหลายทิศทาง ยังไม่มีใครเป็นผู้เริ่มทำลายความเงียบอันวิเวกวังเวงของนาทีนั้น

จนลมทะเลเริ่มให้จังหวะดนตรีเสียงคลื่นและหลังเหล้าจิบที่สอง

ชายหนุ่มในแว่นตาสีขาวก็โซนอารมณ์ก่อนคนอื่น ดวงตาของเขาไม่เคยละเลือนจากพระจันทร์ดวงเดิมนั้นเลย เขาว่า

– ถ้าผู้หญิงที่ผมรัก (คนไหนก็ได้) มาอยู่กับผมในนาทีนี้สองต่อสองผมคงแทบไม่ต้องขอความรักเธอ บรรยากาศมันเย็นใจเหลือเกิน ถ้อยคำแห่งความรักคงถูกพูดด้วยหัวใจ และสื่อกันได้ในความเงียบ

เว้นวรรคให้กับเสียงทะเลร่ำไห้ สำหรับประโยคต่อไปของเขา

– แต่ก็อย่างที่รู้ ๆ ผมรักผู้หญิงคนไหนคนนั้นก็แต่งงานไปกับผู้ชายคนอื่นเสียหมด ผมก็ต้องนอนร้องเพลง ไม่คิดสอยมัวคอยดอกไม้ร่วงอยู่คนเดียว

นักกฎหมายหนุ่มแสดงความเห็นอกเห็นใจ เขาเอ่ยชื่อผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งพันพัวเพื่อนหนุ่มผู้เจ็บช้ำของเขาอยู่อย่างใกล้ชิดในเชิงตั้งคำถาม

– ก็ไม่ได้รักไม่ได้ใคร่อะไรหรอก ผมน่ะ แต่บางทีอยู่ใกล้ ๆ กันเข้ามันก็ต้องเคลิบเคลิ้มไปบ้าง ผมมันก็ผู้ชายน่ะคุณ

น้ำเสียงของเขาอยู่ในอารมณ์เดียวกับทะเลเหงารุนแรง

รังสีจางใสของดวงจันทร์เศร้าสร้อยและว้าเหว่

เพื่อนตัวใหญ่กับนักกฎหมายหนุ่มเทเหล้าวาบเข้าสู่ลำคออย่างจะเป็นผู้ร่วมเจ็บปวดนั้นด้วย เพื่อนผมขาวกระทำตามในอาการเดียวกันหากชายหนุ่มในแว่นตาใสจิบละเมียดเหม่อมองเลื่อนลอยไปถึงทะเลในความมืดซึ่งถึกลับเกินเพียรค้นคำตอบว่า ใต้เงาทะมึนสีเข้มนั้นซ่อนสิ่งใดไว้บ้าง

นาทีต่อมาเพื่อนผมขาวก็ขยับตัว

– อย่านั่งซึมอยู่เลย ไปหากิ่งไม้มาเติมกองไฟดีกว่า เดี๋ยวผมจะถ่ายรูปพวกคุณริมแคมป์ไฟที่ชายหาดให้

– ถ่ายติดหรือ

– รับรอง โซนไฟให้เปลวมันรุนแรงสุดขีด มันจะเป็นแสงให้กับการถ่ายรูปนี้เอง พวกคุณอย่าถอยไปห่างกองไฟนักก็แล้วกัน ทนร้อนเอาหน่อย

– ติดทะเลหน่อยได้ไหม ? ชายหนุ่มผู้มีบาดแผลหัวใจร้องขอ – ผมรักทะเล

– ไม่ได้ ตากล้องตอบ – คุณร้องขอมากเกินไป

เราขนทางมะพร้าวแห้ง ๆ จากริมเรือ

ตั้งเกบนชายหาดมากองใหญ่ ตากล้องให้จังหวะ เราบรรจงวางเชื้อเพลิงเหล่านั้นบนกองไฟและทนร้อนนั่งใกล้กองไฟที่สุดเท่าที่จะทำได้

มีน้ำตาคลออยู่ในแววตาของใครบางคน เมื่อการถ่ายรูปในราตรีผ่านไป เพื่อนผมขาวเดินเข้ามาปลอบ

– เลิกเศร้ากับนิยายรักริมฝั่งทะเลเสียทีเถอะ ผมพยายามหาเรื่องให้ทุกคนลืมแล้วไม่ใช่หรือ

– ไม่ใช่อย่างที่คุณคิด ใครคนนั้นปาดน้ำตาเปลวไฟมันเลียเกือบถึงหน้าผม จะห้ามน้ำตาผมไหลมันก็เป็นเรื่องยาก

เป็นเวลานานที่นอนอาบแสงจันทร์อยู่บนเม็ดทรายละเลียดสีนวลเป็นเงาลาง ลมทะเลรินดนตรีรุนแรงไม่รู้หน่าย ตะคุ่มของแมกไม้เบื้องหลัง ร่ำรับด้วยลีลาพลิกตนของใบไม้สงัดและเปล่าเปลี่ยว

จนดวงจันทร์เจียนเคลื่อนคล้อย

ใครบางคนขยับตัวแช่มช้า ลุกขึ้นนั่งในท่วงท่าเพ้อฝัน ลากนิ้วไปบนพื้นทรายเป็นอักษรคำว่ารัก

เพื่อนผมขาวเขม้นมองแล้วถาม – คุณกำลังจะทำอะไร

– ผมจะเขียนบทกวีบนพื้นทราย

– คุณจะเขียนว่ายังไง

– เหมือนเขียนคำว่ารักลงบนพื้นทรายน้ำเสียงของใครคนนั้นแผ่วต่ำ

– แล้วเป็นยังไง

– วันพรุ่งนี้ก็จะหายไปกับคลื่น

อารมณ์กวีของเขาหลั่งริน

ชายหนุ่มอีกคนขยับแว่นตา และร้องขอ

– อย่าพึ่งพูดบทกวีของคุณต่อไปได้ไหม

หัวใจของผมกำลังหงอยเหงา เปล่าเปลี่ยว และยังไม่พร้อมจะรับความเศร้าอื่น ๆ อีก

เขาจิบเหล้าเป็นครั้งที่สี่ก่อนเทลงบนพื้นทราย

เป็นนาทีที่เงียบงัน และบทกวียังเขียนไม่จบ

หลังจากนาทีนั้น ชายหนุ่มผู้ใส่แว่นตาก็เหมือนหลับ ไหล ไป โดยเห่กล่อมของทะเล นักกฎหมายหนุ่มกับผู้ชายตัวใหญ่นอนหันหัวเข้าหากันมองดูนวลจันทร์ซึ่งเคลื่อนดวงพ้นขอบเขตทะเลอันเวิ้งว้าง ชายหนุ่มผมขาวรำพึงแผ่วเบาถึงผู้หญิงคนหนึ่งที่มหานคร เขาคงอยากคุยกับตัวเองเท่านั้น

ทะเลไม่เคยหลับในค่ำคืน

นอกจากดวงจันทร์ ไม่มีดวงไฟสักดวงที่ชายหาดชะอำ

ใครบางคนรู้สึกคิดถึงผู้หญิงของเขาอย่าง

ลักษณะและโหยหา

มิใช่คิดถึงเพียงนาทีที่บรรยากาศหงอยเหงา ว้าเหว่หรือโรแมนติคอย่างค่ำคืนที่ชะอำ

หากเป็นนิรันดร์

หนาวเหน็บเมื่อลมแรง โลมกระหน่ำอยู่ตลอดค่อนราตรี

หัวใจเหน็บหนาวยิ่งกว่านั้น

ใช้ ฤดูร้อนที่เยือกเย็น

การเดินทางของจันทราใกล้ถึงทิศตะวันตก

เราย้ายที่นอนจากหาดทรายทรงเสน่ห์สู่บ้านพักชายทะเล

ใครบางคนยังอาลัยอาวรณ์

– พรุ่งนี้ถ้าหากพวกคุณจะเดินทางต่อไปให้ถึงประจวบหรือชุมพรเพื่อทำสารคดีต่อไป ละก้อ อย่าเป็นห่วง ผมจะนอนคอยอยู่ที่นี่ ผมรักหาดทรายเสียงคลื่น ดอกไม้ ความสงบและแสงจันทร์ของชะอำ ผมหวงแหนความรู้สึกในคืนนี้มากมายเหลือเกิน

ในนาทีที่ทะเลราลีลาครวญคร่ำ

และหาดทรายที่ชะอำร้างไร้

เรามองกันอยู่ในนาทีนั้นอย่างเงียบ ๆ

กำลังคอยฟังเสียงดัดท้านของใครอีกสักสองคน

ซึ่งไม่มี

สาวน้อยช่างฝัน
ขลอ่ยอ้อนอันอ่อนรับแสง
ดอกต่อดอก, ข้อต่อข่อ, แรงต่อแรง
ช่วยกันแต่ง, ช่วยกันส่ง, ทะนงนัก
ดอกความธรรมดาที่ขับข้อน
ออดอ้อนแต่ก็แหกความแน่นหนัก
เหมือนความรู้สึก ความรัก
ที่รู้จักเท่าไรไม่รู้พอ

คืนหนาวที่เหลือแต่ดาวเป็นเพื่อน

สุวรรณี สุคนธา

เมื่อมีเงินจำนวนใหญ่พร้อมที่จะบินออกจาก เราไป เข้า กระเป๋า ของคน ขายเหล้าถิ่นเดิม ค็อประตูวิเศษไชยศรีจึงไม่เป็นที่น่าพิสมัยสำหรับเรา ไม่ไหวว่ะเบื่อ! เจ้ามือปรารภเชิงรำพันกับสายลมในฤดูหนาว มันพัดผ่านทิวมะขามพานเอาใบนิด ๆ ของมันกระจุยกระจายไปกับลมให้พุ้ง

ที่ไม่มีเงินละก้อมาที่นี่.... เจ้าของร้านน้อยใจให้เราฟังบ่อย ๆ ยามเมื่อทุกคนสิ้นเงินในกระเป๋าและต้องพึ่งลายเซ็น นั่นซิ ทำยังกะว่าที่นี่ ไม่มีกับ แกล้ม อร่อย อย่างนั้น แหละ คนจากถิ่นอื่นเขาสู้ บากบั่น มาจาก ที่ไกลเพื่อจะคอยหมั่กรอบสักจานหรือตับผัดเผ็ดอันลือเลื่อง ลือ ไป ไกล ที่ เดียว ขนาดหม่อม ถนัดนักกินเธอยังมาชิม สิกระไรหนอพวกเราช่างเก็บเอาไว้เป็นที่พึ่งสุดท้ายได้ลงคอ

เราแออัดเข้าไปในแท็กซี่ไม่เป็นไรน่า ตำรวจไม่จับหรอก แค่นี้เอง ฉันเสียค่าปรับให้เองน่ะถ้ามีเรื่อง เกินไปสองคนเท่านั้น เจ้ามือหว่านล้อมคนขับแท็กซี่ อีกคนเลยทักว่า เอ ถ้ายังงั้น เอาเงินที่จะเสียค่าที่ว่านั้นไปขึ้นรถอีกคันจะมิถูกกว่าหรือ? ไม่อย่างนั้นซี เขาเถียงไอ้ถูกกว่าน่ะผมเข้าใจ แต่ไอ้ข้อที่เราจะได้เบียดกันสนุก ๆ คุณเอาไปทิ้งไว้ไหน โธ่ ไอ้คนไม่รู้จักรสชาติของการหาลำไรจากสถานการณ์ ไอ้คนไม่สุนทรีย์ . . . คุณน่ะหาได้เพราะไอ้คนที่คุณนั่งเบียดมันเนื้อนุ่มนิ่ม เชื่อว่าถ้าได้ดมก็คงจะหอมกรุ่น แต่ไอ้เจ้าที่ผมนั่งชิดนี่มันทำงานมาทั้งวัน เสื้อมันก็ไม่ได้เปลี่ยน น้ำมันก็ไม่ได้อาบ เอาแต่กิน คุณลองมานั่งตรงนี้ดูบ้างที่เถิด ว่าจะเกิดสุนทรีย์ขึ้นมาได้บ้างไหม

อากาศหนาวนี้หนอ ช่างหารุณเสียจริง ๆ สำหรับเราผู้มีเลือดน้อย มันเย็นเฉียบ มันทักทายเราด้วยลมที่เป็นสื่อนำมา หยอกล้อกับปลายผมและผ่านความเย็นระรื่น มาบาด ผิวแก้ม และริม ฝีปาก ทำให้ ฉัน เศร้า และซึมทับหวีเข้ามาในหัวใจของเรา

ตรง นี้ เย็น ไป หน่อย สำ หรับ ผู้ หญิง สโรชปรารภขึ้นมาลอย ๆ เปลี่ยนที่มานั่งตรงนี้ไหมล่ะ

เราหันไปมองแววตาอาทรของเขาแล้วให้นึกชอบใจครัน แต่ว่าบางครั้งคำพูดก็ไม่สำคัญ เราจึงขอบใจด้วยสายตาที่สโรชบ่นพึมพำว่า ทำตาหวานอีกแล้ว ไม่รู้หรือไรว่ามันทำให้ผมหลงรัก

โอ น่าสงสารเจ้าความรักเสียจริง เจ้าได้ถูกอ้างถึงอยู่ทุกเวลา ทุกสถานที่ทุกกาละที่จำเป็นต้องใช้ ไม่ว่ายามที่ต้องการจะระบายอารมณ์ใคร่หรือแสดง อารมณ์อ่อนหวานอื่น ๆ แล้วยัง โดนเบื่น เครื่องมือ ในยามที่ มนุษย์ ใช้

ปลอบใจตนเองว่า อ้อ! เรานี่แตกต่างกว่าสัตว์ก็เพราะว่าเรามีอารมณ์รักนี้เองหรอกนะหาใช่สัญชาตญาณของการสืบพันธุ์แต่อย่างเดียวไม่

"เบียร์เย็น ๆ หรือเหล้าสักเป๊กไหมล่ะแก้หนาว" ตอยว่าขึ้น

"กินเหล้าไทยแล้วฉงหน้อง" เราทำเป็นหยิ่ง "เบียร์ปวดหัวตอนเช้า ตื่นขึ้นมาหวมันโตเท่ากระบุง"

"งั้นเอาอะไรล่ะ" ตอยเอาใจ

เป็นผู้หญิงคนเดียวในกลุ่มคนกินเหล้านี่ดีตรงนี้เอง ความเป็นผู้หญิงเบิกทางให้เราได้ของพิเศษกว่าใคร

เรามุเกลังสั่นหัว

"วันนี้ไม่กิน จะกินกับ"

"ฮือ ไม่ได้นะ" สโรชบิดหนวดเสือยิ้มสีดำที่ใส่มาถึงหนึ่งอาทิตย์ส่งกลิ่นจรุง

"แก้หนาวน่ะ เอาเหล้าฝรั่งไหม กินเป็นเป๊ก ๆ"

"ที่นี่ไม่มีขายดอก" เราว่า

"ทำไมจะไม่มี" ตอยผู้มีเงินสำทับ "จะเอาดาวมาใส่แก้วเหล้าสักดวงไหมล่ะ" เราสั่นหัน

"ไม่เอาดาว ฉันจะเอาเซ็นเน็สซี่หนึ่งเป๊กกับพระจันทร์ครึ่งเสี้ยวใส่มาด้วยกันอ้อ เอาน้ำแข็งเปล่า ๆ ไม่ใส่น้ำด้วยนะ"

"ทำเป็นคอแข็ง ผู้หญิงอะไรดบไม่ได้กินออนร็อคว่ะ"

เราไม่ได้ตอบวาจา ได้แต่ทำเมิน

ไฟสีเขียวแดงเหลืองสัมผัส สารพันสีที่แต่งในงานเฉลิม ฯ แข่งกันกระพริบจนดาวบนฟ้าพลอยระอิบแสงเหมือนจะแข่งอย่าแข่งขันเลย ดาว คนเหงาอย่างเราเท่านั้นคอยที่จะมองเจ้า

ชัดตักอาหารนิดหน่อยใส่จานเปล่าที่อยู่ตรงหน้า พ่อหนุ่มน้อยคนนี้ช่างน่ารักช่างเอาใจเหมือนเจ้าหนุ่มอเมริกันเทียบไม่ได้เลยกับหนุ่มอื่น ๆ ในวงอาร์ติสท์ พ่อพวกอาร์ติสท์เขาไม่ค่อยเอาใจผู้หญิงกันหรอก แม้แต่จะชวนหญิงอื่นมาร่ำสุราขาเมาด้วยกันพ่อยังไม่ชวน อ้างว่าขี้เกียจเอาไปส่งบ้านตอนกลับกินเหล้ากับผู้หญิงพวกเราพอเมาแล้วต่างคนต่างกลับ ไม่พักให้ใครต้องไปส่งใคร "โธ่ก็เมาแฉะด้วยกันทุกคนใครจะมัวไปส่งกันอยู่ได้" นี่คือวจีที่ตอยอ้างเพื่อกันมิให้สมาชิกกลุ่มเราชวนหญิงอื่นมาร่วมวง

"ชัดนี่น่ารักจริง" เราชม

"น่ารักก็รักสิ"

"แปลความหมายที่ฉันพูดเข้าข้างตัว-

เองคือๆ บ้า...” เรากลืนคำค่อนลำคอพร้อมกับเหล้าฝรั่งเป็กละยี่สิบบาท แม่เจ้าโว้ย! มันแพงเหมือนเรากลืนทอง

“ถั่วทอดกับกุ้งทอด ชอบอะไร” เราถามวัฒนะหนุ่มเสียงใสตาโรแมนติคเหมือนไฟจุดอยู่ในหัวใจ

“ชอบ...เอ ยังไม่ได้ลองกินเลย”

“ไอ้กุ้งเท็มปุระนี่ ไม่เอากุ้งได้ไหม เอาแต่ถั่ว”

คนเสิฟโค้งหนึ่งที พาเอาคำสั่งยืดยาวนั้นไปให้แม่ครัว

“เราคิดถึงแพท” ตอยรำพัน

“ไปหามันสิ” เรายุ “ใกล้แค่นี้เอง”

ตอยจิบเหล้าแก้วนั้นแล้วสั่นหัว

“ถ้าฉันเป็นคนแต่งไฟนะ” เรามองไปยังสีสันที่ถนนราชดำเนินอีก อากาศเย็นบาดคอจริงๆ เป็กละยี่สิบแล้วยังไม่วาย “ฉันจะทำสีเดียวกันทั้งถนน เช่นราชดำเนินนี่นะ...เออ รีว่า ที่สนามหลวงนั่นก็ได้ ฉันจะใส่ไฟสีน้ำเงินทั้งหมด โธ่! คิดดูซิว่า จะโรแมนติคขนาด...”

“แล้วตุ้งแช่งที่เขาเล่นรอบสนามหลวงวันเฉลิมนั่นจะเอาไปทิ้งไว้ไหนล่ะ”

“เออจริง งั้นก็สมแล้วละที่เขาทำเขียวๆ แดงๆ เพื่อว่าจะได้เข้ากับบรรยากาศ”

มองไปจากที่นั่งของเราไปยังถนนรถหลากสีและขนาดต่างๆ พากันวิ่งปรูดปราดจนน่าเวียนหัว ถนนกว้างเป็นมันละเลื่อมเหมือนฉาบด้วยกระจกสีเทา น้ำพุจากมุมอนุสาวรีย์เล่นไฟสีเขียวปื๋อ น้ำพุ่งขึ้นพุ่งลงเหมือนไม่รู้เหนื่อยเหนื่อย เห็นแล้วนึกอยากอาบน้ำ...ทั้งที่หนาวอย่างนี้ก็เถอะ

ลมหอบเอาความหนาวมาฝากอีกแล้ว แล่นราวกับเลือดของเราอุ่นด้วยผ้าห่มใย ขวดเราจึงไม่แยแสกับมัน แยกทางกันที่เฉลิมความหนาว–ความเศร้า–ความว้าเหว่

ดนตรีเร่งจังหวะกระชั้นฉิ่ ผู้คนกำลังวาด ลวด ลาย ตาม แรง อารมณ์ และ แรง ราคะภายในห้องสี่เหลี่ยมมืดทึบมันอับ และอุ่นเหมือนเร่ง ให้คนรีบซื้อ เวลาและ ความสุขกับเมรัยและพาร์ตเนอร์ อกอ่อนที่อวบตึง ฉอเลาะไปทั้งตัว

จากเพลงจังหวะเร่าร้อน ดนตรีเปลี่ยนเป็น เพลง รำวงอัน แช่ม ช้อย เนิบนาบ หลายคู่กลับไปนั่งพักขา และบ้างก็เร่งอารมณ์ของตนให้ถึงจุดประสงค์ด้วยการโลมลูบคูเคล้า โน่นเจ้าฝรั่งตัวโตที่มุมนั้น ขนที่แขนขาเชื่อได้ว่าคงจะ ดก หนา เหมือน ลิง แต่ คอล ลาร์ ใน กระเป๋าของมันจะบินเร็ว เมื่อพาร์ตเนอร์ไทย

ใจกล้าขอมตามใจมันสักหน่อย เหม็นนม เหม็นเนยก็จะเป็นไรไปนะ ได้เปลี่ยนรสชาติจากผัวไทยแมงดา ไปเสพฮ็อทด็อกเสียบ้าง ชีวิตคงมีรสชาติขึ้นอีกโข

ความว้าเหว่จู่โจมเข้ามาจับ อารมณ์ของเรา เพียงแต่ได้ยินเพลงรำวงโบร่ำโบราณ นี่มันจะเป็นเพลงอมตะไปแล้วหรือไร..... "หนาวผู้หญิงให้อิงผู้ใหญ่ แต่พี่หนาวใจนี่น้องเอย พี่หนาวใจ จะทำอย่างไร เล่าน้องเอย....."

ถามทำไมไม่รู้ก็เป็นผู้ชายแท้ ๆ มันน่าจะเป็นคำถามของผู้หญิงเสียมากกว่า โดยเฉพาะผู้หญิงเงียบเหงาอย่างเรา น่าจะร้องประชดตัวเองเสียจริง

"ยินโทนิคนะ" ตอบว่า

เราพยักหน้าในความมืด น้ำตาอุ่นท้นขึ้นมาริมขอบตาเมื่อความเหงาเข้ามาเป็นเพื่อนกับเรา มันเป็นเพื่อนสนิทกับเราเสียด้วย มักจะปรากฏเข้ามาจับมือเขย่าอยู่เสมอ เมื่อเราเผลอตัว

กลิ่นยินฟุ้งเข้าจมูก บาร์เทนเดอร์ทนใช้ไม่ได้ตรงที่ว่าอะไรก็ตาม ถ้าใช้ยินผสมแล้วต้องลอยมะนาว ก็ตามนี่นิด แต่ไม่รู้ว่าได้ตำรับมาจากไหนตรงที่อุตริบีบน้ำมะนาวผสมลงไป ทำให้เปรี้ยวจนนึกถึงมะนาวของก๋วยเตี๋ยวผัดไทย

เมื่อเช่นนั้น บ๋อยจึงงุนงง เมื่อเราขอน้ำตาลทรายกับช้อนชาเราคนยินกับมะนาวและโทนิคน้ำตาลกับน้ำแข็งก้อน เสียงดังกรุกกริก นึกในใจว่าพรุ่งนี้ถ้าไม่ท้องร่วงก็เป็นบุญ

ใช้ยินเย็ด น้ำตาลดีกว่าผ้าเย็ด หน้าเป็นไหน ๆ มันแห้งลงไปถึง หัวใจเลยทีเดียวยามที่มัน ลำแดงฤทธิ ยกแก้วขึ้นจรดจมูก ใจก็ให้คิดไปถึงเหล้าสะระแหน่ที่ดู ยาสารพันของแม่ที่บ้านนอก ยินกับเหล้าสะระแหน่มันมาเกี่ยวข้องกันเข้าได้อย่างไรเรายังงง เพราะว่ามันดูคล้ายกันตรงที่มีสีขาวใสเท่านั้นเอง น้ำเนื้อของความหมายต่างกัน ไกลเหมือนดาราเรียน กระทรวง ศึกษากับนวนิยายของเกรซ เมทาเลียส

ทนมืดจนเห็นหน้าเพื่อนร่วมโต๊ะไม่ถนัด มองเห็นเสื้อดำของสโรชกับหนวดเคราของเขาเหมือนรัสปูติน วัฒนะนั่งจมมืดลงไปอีกจึงออกเสียดาย ครันที่ไม่อาจเห็นประกายโรแมนติคจากนัยน์ตา ตอยคุยฟุ้งถึงเดิคโคเรเตอร์เพื่อนใหม่ที่สงสัยจะเป็นโฮโม

"แน่แล้วนายเอ๋ย อย่าไปพลาดท่าเสียทีเข้าเชียวนะ" เราว่าใช้ช้อนตักกินเข้าปากอย่างกินขนม

"เขาพาผมไปเที่ยว" ตอยคุยเสียงดังด้วยว่าต้องแข่งกับเสียงเพลงจากวงดนตรี

"ถามผมสารพันด้วยเรื่องส่วนตัว.....นี่" ตอยหันมาหาเรา "เขาจับขาผมลูบคลำใหญ่รู้ไหม"

"คลำให้มันเป็นยังไงขึ้นมา"

"จะไปรู้มันรึ ก็ผมไม่ได้ปล่อยให้มันคลำไปเรื่อย ๆ นี่"

"ก็ทำไมไม่ปล่อยเล่า จะได้รู้" เราใช้ช้อนคนน้ำแข็งอย่างไม่รู้จะทำอะไรใจนึกอยากเป็นผู้ชายหล่อ ๆ ให้มีคนมาเกี้ยวเอาไปบ้างคงสนุกพิลึกพิลั่น และพิเรนดีไม่น้อย

ชัดนั้นเป็นดาราเท้าไฟ จึงชวนออกไปสโลว์ คู่อื่นเขาไม่เต้นสักหน่อย เขาออกไปกอดคลำกันกลางเวที เขาซื้อความรักชั่วคราวจากผู้หญิงหน้าใหม่ ๆ ที่ทำให้ชีวิตตื่นเต้นมีรสชาติ โอ้ มนุษย์ผู้ชายช่างไม่อิ่มความอยากจะได้เป็นเจ้าของร่างกายของผู้หญิงเสียจริง ๆ แม้จะมีไว้กับตัวไม่ได้มากอย่างที่ต้องการก็ใช้เงินซื้อเอาความเป็นเจ้าของร่างเพียงชั่วโมงหนึ่ง สองชั่วโมงก็พอใจ

เพลงเปลี่ยนเป็นวอลท์สแล้วก็เร็วขึ้นเป็นรุมบ้า และอีกหลายจังหวะ จนถึงเวลาที่จะลาจาก ไฟเปิดสว่างรวดเร็วจนปรับตัวเองไม่ทัน สโรชปรนตัวเองด้วยเบียร์แก้วใหม่เข้อ เหล้าแล้วก็เบียร์ เต้นรำ ต่อจากนี้เล่าจะไปทางไหนกัน ร้านข้าวต้มละกระมัง

ง่วงนอนเสียเหลือแสนเป็นเหตุให้บ่นว่ามาด้วยกันเกือบตลอดคืน กระไรจะมาทิ้งกันไปเสียเล่า

"ไปต่อที่อื่น" ตอยว่า ผมยุ่งลงมากับจมูกตรงเป็นเส้นทำให้เราสงสัยอยู่บ่อย ๆ ว่าทำไมมันไม่รู้จักมีคู่รักเสียที รีว่ารสนิยมมันจะชอบเพศเดียวกันเสียก็ไม่รู้

"บาร์เขาปิดหมดแล้วละ" เราว่า "หมายถึงไอ้ที่มันดีหน่อย พอที่ฉันไม่ต้องเอาปีบคลุมหัวเข้าไปน่ะ"

"บาร์ยังไม่เลิกย่ะ" ชัดว่า "ยันสว่างโน่นแน่"

"ไปเหอะ" ตอยยังไม่หมดฤทธิ์

"ไม่เอา เราเรียกแท็กซี่ ง่วงนอน"

สโรสประชดชัดด้วยการผลักเข้าไปนั่งในรถเคียงคู่กับเรา

"ไม่อยากให้ชัดไปส่งเลยนะนี่" เขาโผล่หน้าเข้ามาในรถกลิ่นสุราฟุ้งกระจาย

"มือข้างหรือเต้นรำอยู่ได้ตั้งยี่สิบห้าเพลงติดต่อกัน สงสัยว่าจะมีอะไร ๆ กัน"

"เออ-มี" เราตอบง่วง ๆ "เดี๋ยวฉันจะไปต่อที่.....ที่ไหนดีหว่า ไปโรงแรมเถอะนะ ชัด"

สโรสปล่อยมือจากกรอบหน้าต่างท้าวสะเอวพลางว่า

"ลองดูซี ถ้ารู้พรุ่งนี้จะฆ่าทิ้ง"

"หนอยแน่ะ ทิ้งหรือจ๊ะ" เราล้อ "เรา น่ะจะไปต่อกับ–" เราบุ้ยใบ้ไปข้างหลัง "เอา ไปคุยแก้เหงาซี อย่ามาทำโมโหกลบเกลื่อน ไปหน่อยเลยฉันรู้ทัน"

อากาศค่อนสว่างหนาวจนอยากจะทำ อะไรให้แปลกเล่นเพื่อให้มันอุ่นขึ้นเสียบ้าง อุ่นกายแล้วมันจะหายหนาวที่ใจไหมหนอ ไฟ วันเฉลิม ฯ นอกเมืองน้อยลงทุกทีจนเหลือแต่ ความมืดกับเสียงล้อรถคุยกับผิวถนน นึกถึง บ้านเล็ก ๆ กับเฟื่องฟ้าพุ่มใหญ่บนหลังคา หลับตาเห็นได้ว่ามันขึ้นตะคุ่มหงอยอยู่นาน ครั้งจะปลิดดอกลงมาที่สระน้ำ กกอีขิปต์ใบ เป็นฝอยมักจะเล่นกับลมล้อแสงจันทร์เป็นมัน วาบ คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ มีแต่ดาวกลุ่มน้อย กลุ่มใหญ่แข่งกันมองลงมาที่เราและกระพริบ แสงเหมือนจะข่มทักทาย

"ถึงแล้วขอรับ นั่งผิ้นอะไรหนอ"

"งั้นรี ถึงเร็วจริง ขอบใจมากนะ ชัด วันหลังพบกันใหม่" เราเบิดประตู ลม หนาวกระโชกเข้ามาเป่าเสื้อผ้าเย็นวาบแทรก เข้าไปทุกขุมขน

นึกถึงเตียงนอนว่างเปล่าเย็นเยียบแล้ว อยากจะพูดกับชัดสักสองสามคำ แสงไฟ อ่อนในรถส่องให้เห็นไหล่ตรงกว้างของชัด เสื้อเชิ้ตสีน้ำเงินคร่ำยับยู่ยี่ในกระเป๋าเสื้อมือ ลัยสองชายห้อยร่องแร่ง แต่มะลิก็ยังส่งกลิ่น หอมจรุง

"คนใช้อยู่ที่บ้านหรือเปล่า" ชัดถาม เรื่อย ๆ อย่างไม่รู้จะพูดอะไรเมื่อเห็นเราเบิด ประตูค้าง

"ไม่หรอก พอเรากลับบ้าน เขาก็ กลับมั่ง....." เราถอนใจก่อนที่จะรวบรวม ความกล้าถามต่อว่า "ทำไมล่ะ"

"เปล่า.....เอ้อ.....ถามไปยังงั้นเอง"

"งั้นรี สวัสดี ขอบใจอีกทีนะ"

เราเบิดประตูรถเดินหงอย ๆ เข้าบ้าน ล้มตัวลงนอนก่ายหน้าผากน้ำตาค่อยเอ่อหนักขึ้น มา แล้วไหลลงไปตามแก้มไม่ขาดสาย

เสม็ด เกาะที่เราไม่ต้องค้นหาความสงบ

จัตวา กลิ่นสุนทร

ทะเลนั้นมีเสน่ห์ พอ ๆ กับความน่ากลัว ในเวลาเดียวกัน นิยายรักและความโศกเศร้าก็เกิดขึ้นที่ทะเลพร้อม ๆ กัน มานักต่อนักแล้ว หลายคนชอบเที่ยวทะเล แต่กลัวทะเล

ความบริสุทธิ์ของอากาศ ความงดงามและเสียงคลื่นกระทบหินผาเป็นความสุข เมื่อได้หลีกตัวเองออกจากความผันผวนแออัดของกรุงเทพมหานคร

เรานัดเวลากันพอดีในคืนวันศุกร์ ราวหนึ่งนาฬิกาของวันใหม่เพื่อจะออกเดินทางด้วยรถยนต์จากกรุงเทพ ฯ และในช่วงระยะทาง ๒๐๐ กว่ากิโลเมตร ตอนสว่างของเช้าวันเสาร์ ทั้งรถและคนก็มาถึงบ้านเพ จากบ้านเพเราพบชีวิตประจำวันที่แปลกออกไปจากกรุงเทพ ฯ อย่างมิต้องสงสัย

ยังมิทันหายมึนเมาตามประสาของคนชอบสนุกเมื่อหันหลังให้กับงาน และความสนุกสนานจะหดหายไปหมดเมื่อนึกถึงที่ทำงานแล้วท้องานที่รอคอยการกลับของเรา ตัดใจเสียได้หันหน้ามองออกสู่ทะเล เห็นเกาะเสม็ดหรือเกาะแก้วพิสดาร ในนิยายที่อ่อมตะของสุนทรภู่

อันที่จริงออกจะหลายครั้งหลายหนที่ได้มาเยี่ยมเยียน และพักผ่อน เที่ยวอาบน้ำแหละแม้กระทั่งมึนเมาด้วยอารมณ์สนุกสนานบนเกาะ ๆ นี้ ก็ยังบอกตัวเองได้เกือบทุกครั้งว่าไม่เคยเบื่อหน่าย

นอกจากทะเลจะมีเสน่ห์แล้ว เกาะเสม็ดก็มีเสน่ห์เสมอสำหรับเรา

พักผ่อนกันเล็กน้อยดื่มกาแฟ ทานข้าวเช้า ล้างหน้าล้างตากันตามแต่ใครจะทำอะไรหรือจะปลดเปลื้องความทุกข์กันก็ไม่ผิดกติกาอันใด

เสร็จเรื่อบร้อยเราก็ขนข้าวของสัมภาระลงเรือที่เดียว เรือข้ามไปยังเกาะเสม็ด เป็นเรือหาปลาธรรมดาที่เรียกตามภาษาว่าเรือตังเกนั่นเอง เราต้องติดต่อว่าจ้างเขาเป็นครั้งคราวไป เมื่อเดินทางเป็นหมู่คณะครั้งละมาก ๆ คน แต่ถ้าจะมากันไม่เกินสิบคน อาจจะตกลงกันเป็นรายตัวสำหรับค่าจ้างข้ามไปยังเกาะเสม็ดได้

ออกจะสนุกสนานไปเสียอีก ถ้าลืมเรื่องอันตรายกันเสียบ้าง ความจริงไม่น่าจะมีอะไรเกิดขึ้นถ้าเราไม่วิตกทุกข์ร้อนเกินไป ร้อยวันพันปีจะมีสักหน เรียกว่า 'ชวย' ถึงขนาดนั่นแหละ

เกาะเสม็ดเป็นเกาะที่อยู่ในตำบลบ้านเพของอำเภอเมือง จังหวัดระยองระยะทางสั้น ๆ แค่นี้เอง แต่ความงดงามนั้น ไม่อยากบอก

ออกจะเกินจริงถ้าจะกล่าวกัน หรือจะให้ดีก็ควรจะให้กวีเขาเอ่ยอ้างจะมีดีกว่าหรือ

นักศึกษาของมหาวิทยาลัยศิลปากรบางคนเคยไปเยือน และเขาหลงใหลจนพาตัวเองกลับไปอีกครั้ง ไปค้นหาความวิเวก ซึ่งไม่จำเป็นต้องค้น เพราะเต็มไปด้วยความสงบที่เสม็ด

เขายึดเอาธรรมชาติอันสวยสดงดงาม เป็นครูแสวงหาปัญญา เพื่อสร้างงานศิลป์

ผมชอบเสียงคลื่นสาดเข้ากระทบหิน เสียงลมหวีดหวิว และน้ำทะเลที่เปลี่ยนสีตัวมันเองตลอดเวลาตั้งแต่เช้าจนค่ำ หาดทรายที่ขาวจนบางครั้งลืมไปนึกว่าแป้งมัน บริเวณหาดสะอาดหมดจด กลิ่นไอของความเจริญฉุงพลาสติค แหละหรือแม้แต่ชิ้นส่วนที่บ่งบอกค่าแห่งความเจริญดังกล่าว เราไม่ค่อยเคยได้พบเห็น

นี่ก็เป็นบางมุมของเกาะเสม็ดเท่านั้นที่เขาบอกกับเรา เราพยายามซอกแซกถามเขาว่า

"อกหักหรือ" เขาหัวเราะก่อนตอบอย่างขบขันจนเราแปลกใจในถ้อยคำ

"ผมไม่ได้อกหัก ถ้าจะพูดไปใครก็คงเชื่อยาก ความจริงตอนนี้ผมมีความรักและแต่งงานแล้ว ผมแต่งงานกับทะเล และความบริสุทธิ์ของบรรยากาศบนเกาะเสม็ด"

เราเองเกือบไม่เชื่อ ถ้าวันเวลาที่ผ่านไปมันไม่บอกเรา เมื่อเจอกันอีกครั้ง ตอนผมกลับมาเยือนเกาะเสม็ด ในอีกสามสี่ปี

นั่งเรือกันสักสามสิบนาทีไม่ขาดเกินเท่าใดคณะพรรคเราก็มาขึ้นชายหาดเกาะเสม็ด ซึ่งเป็นด้านทิศเหนือของเกาะ มีชาวบ้านพักอาศัยอยู่บ้างเล็กน้อย และเขาก็เต็มไปด้วยน้ำใจไมตรี ทักทายให้ความสะดวกเหมือนญาติพี่น้องด้วยสำเนียงแปร่ง ๆ

ผมออกเดินเที่ยวเมื่อหายเหน็ดเหนื่อยจากการเดินทางและขาดเสียมิได้ที่จะแวะเวียนไปยังบ้านพักที่นักศึกษาศิลปผู้นั้นอาศัยอยู่ เขาผิดแผกไปมากจากหนก่อน สงบเยือกเย็นและพูดจาเป็นเรื่องราว จนเรานึกว่าเขาสำเร็จเสียแล้ว

ทั้งที่ไม่รู้ว่าสำเร็จอะไร?

อีกด้านหนึ่ง คือด้านทิศใต้ของตัวเกาะเป็นหาดที่สวยงามสะอาดบริสุทธิ์ ถึงขนาดที่ว่าต้องไปดูกันเอาเอง เกินที่หาคำมาบรรยายให้เห็นจะแจ้งได้

น้ำทะเลใสและสะอาดเช่นกัน เราเล่นน้ำกันอย่างไม่รู้จักเบื่อหน่าย ลืมเวลาอาหารที่ตระเตรียมไป เพื่อนบางคนเพ้อเจ้อถึงคนรักเก่าที่เคยมาตั้งต้นความรักด้วยกันบนเกาะนี้ และเดี๋ยวนี้หล่อนได้หันหลังให้กับเขา โดยหาหาทางเดินให้กับตัวเองในลักษณะที่เข้าใจว่าดีกว่า

ผมเวทนา และแอบเปิดกล่องเอาเหล้าออกมาแจกจ่ายดื่มกัน จะมีอะไรดีไปกว่าเหล้าเมื่อเราพูดคุยกันในท่ามกลางบรรยากาศแบบนี้

และเพื่อนคนก็หายจากโรคความรักเก่ากำเริบได้อีก

น่าอิจฉาสำหรับผองเพื่อนบางคนที่เขาพาคนรักเขาไปด้วย เราลอบมองเขาสุดแหลมทางซ้ายมือ เห็นเขาถ่อยที่ถ่อยอาศัย จูงไม้จูงมือกันกระโดดข้ามก้อนหิน ชี้ชวนกันชมวารี และเรือหาปลาที่กระโดกกระเดกตามแรงคลื่นสุดขอบฟ้าลิบ ๆ โน้น

หินรูปร่างแปลกประหลาดตามชายหาดทางด้านตะวันออกที่ลาดชัน เพราะโดนแรงน้ำซัดสาดทุกวี่วัน แล้วก็ล้าเบื่นไปได้ เราหาแว่นดำน้ำออกไปเล็กน้อยดำลงไปดูปะการัง ก็เหมือนพาตัวเองเข้าไปในความฝัน

ล้วนแต่เต็มไปด้วยความสุขแทบทั้งนั้นในวันที่เหน็ดเหนื่อยจากการงาน และธรรมชาติของเกาะเสม็ดก็ช่วยขัดเกลาความเหนื่อยหน่าย ให้กับเราอย่างหมดสิ้น

กลางคืนเรานอนอยู่บนโขดหิน พูดคุยกันด้วยเสียงแผ่วระเรื่อยหู และเราได้ขับเพลงที่หวานเจื่อยจากเพื่อนบางคนกับคนรักของเขาในหมู่หินถัดไป

เราบอกตัวเองว่าไม่อิจฉา แต่แอบอิจฉาเขาในบางหนบางที

นอนฟังเพลงของเสียงคลื่นลมทะเล นับดาวบนท้องฟ้าสังเกตดูดวงจันทร์ที่เริ่มโผล่พ้นจากปุยเมฆ เอาเพดานฟ้าแทนมุ้งหลังเก่าที่บ้าน และหลับไปด้วยอาการระโหยจากแรงสนุกสนาน

ตอนเช้าสดชื่นเมื่อลมทะเลแตะผิวกาย

เราเดินทางกลับกันเมื่อวันอาทิตย์ เมื่อ

ตะวันบ่ายคล้อย และถึงกรุงเทพมหานครเมื่อย่ำค่ำ นับเป็นการแสวงหาความสุขให้กับตัวเองในรูปแบบของธรรมชาติ แทนการนั่งร่ำพึงหลังแก้วเหล้าหลายพันธุ์จากฝั่งตะวันตก และบุหรี่ของโคบาลต้อนวัวในทุ่งอเมริกันตะเคล้ากับเสียงนักร้องจากเมืองฟิลิปปินส์ ในห้องสี่เหลี่ยมตามใต้ฉนโรงแรมระดับหรูของกรุงเทพฯ ซึ่งหลายคนมีความสุขกับมัน จนบอกตัวเองว่าหาความสุขใดไม่เหมือนอีกแล้ว

หรือแม้ในบางหนของเราก็เช่นกัน

ใคร ๆ ก็มีสิทธิ์คิดเช่นนั้น มิใช่หรือ

เราสัญญากับผองเพื่อนว่าจะกลับไปเยือนเกาะเสมอ และไม่ลืมละเลยที่จะชักชวนเพื่อนสาวร่วมเดินทางไปช่วยปลอบประโลมความเหงา หรือเพิ่มความสุขให้กับเราอีกสถานหนึ่ง เมื่อได้พูดคุยกับเธอ

นับเป็นการเดินทางที่ระหกระเหินไม่น้อย ในชั่วระยะเวลาอันสั้น ลองแวะไปเยือนกันบ้างจะไม่ผิดหวัง หรือบอกตัวเองว่าเราควรหาวันว่างหนีจากเศรษฐกิจที่กำลังแปรเปลี่ยนกับความร้อนรุ่มไปอาบน้ำทะเลกันบ้างไหม คงมีความสุขไม่น้อย.

ภูปอมเป็นดอกไม้ขุดระเหยหอมอยู่ในพงหญ้าไล่ยุงร้ายแมลงมายาถนอมทุกคุณค่าแห่งใบไม้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

วันที่พ้นน้ำเงินงามยามแดดกล้า
ลมไล้วิ้วผิวน้ำร่ำเงาเรือง
ดอกบัวชาบค่อยหุบหลุบกลีบนิ่ม
บ้างกลีบโรยลงน้ำร่ำไรลอย

เดือนน้ำบ่าโสนบานลานทุ่งเหลือง
ตะวันเย็องยอดไม้ลงบ่ายคล้อย
เอียงแก้มพริ้มปรีมน้ำยามหลับผลอย
บ้างเคลิ้มคอยดวงตะวันวันรุ่งฟ้า

แดผลัดใบเหลืองอร่ามตามลมเหนือ
ทึงร้างค้างคือคอนตอนนกมา
รักเบียดกอคลอยืนดาษดื่นต้น
ปุยเม็ดแก่แผ่พื้อนร่อนระบำ

ห่มเป็นเสื้อสีทองของพรมหญ้า
จับดูปลาตัวใหม่ที่ใต้น้ำ
ดอกขาวปนดอกม่วงร่วงโคนต่ำ
สายลมนำลีลาศอากาศเว้ง

โอ้ต้นนุ่นเอ๋ยนุ่นเป็นหุ่นนึง
รอวันแยกแตกลุ่ยปุยกระเจิง
ดูนกเขาบินลอยเที่ยวอ้อยอึง
เหยี่ยวนกเขาแขวนคว้างอยู่กลางฟ้า

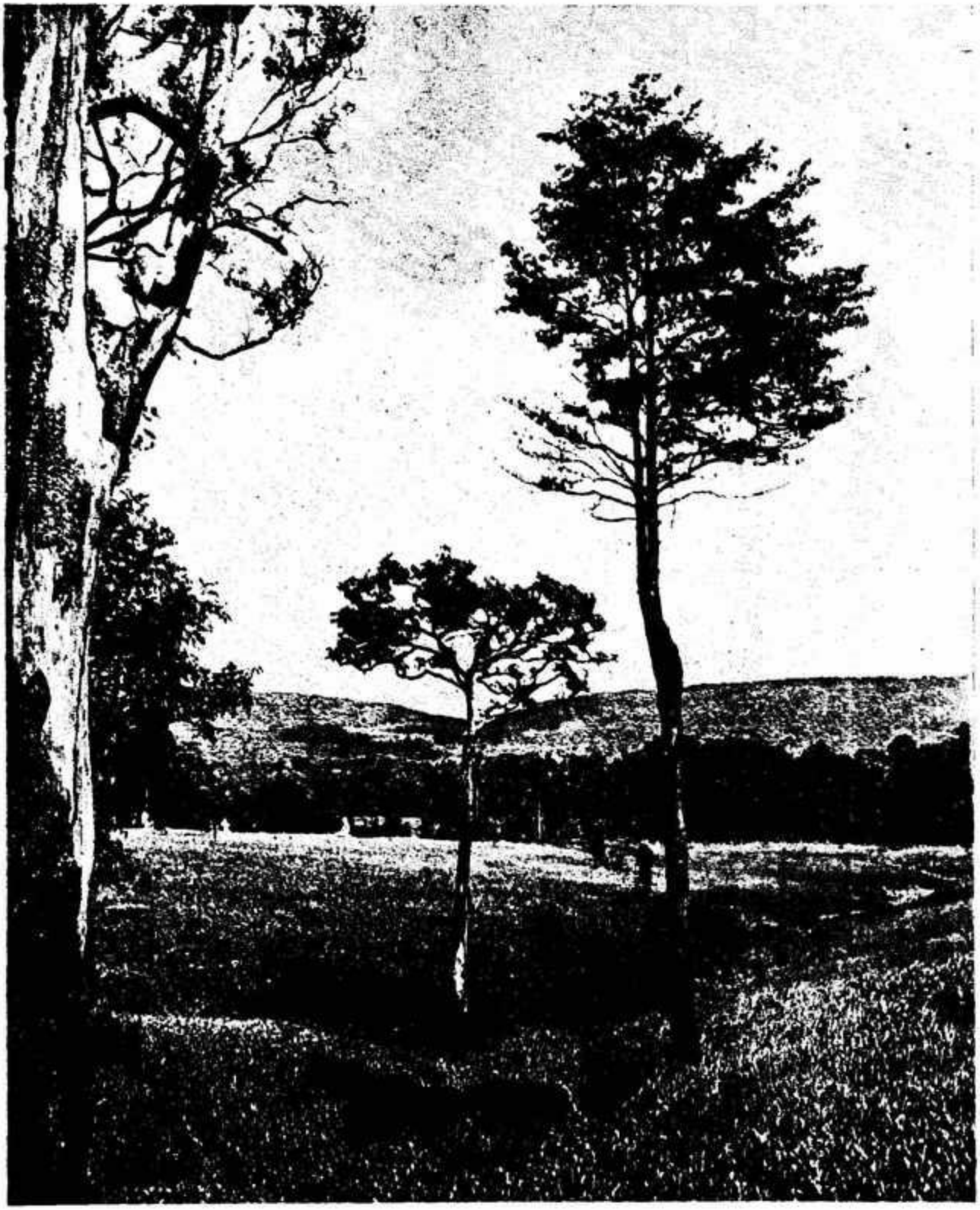
กางแขนทึ้งทึงร้างผลค้างเตึง
พบลมเหลิงลมล่อไปต่อตา
จะลงทึงต้นแดแต่ถลา
โฉบลงมาฉีกเนื้อเพื่อจะกิน

ชนนกหล่นลมลอยค่อยค่อยคว้าง
ดอกรักและแดดงร่วงลงดิน
ธรรมดาสิ่งที่มีชีวิต
จึงหวาดภัยไล่รุกเข้าคุกคาม

ไร้ทิศทางจุดหมายใดทั้งสิ้น
ปุยนุ่นบินสูงลับกับฟ้าคราม
รักหวงสิทธิ์อิสระใครจะห้าม
คิดถึงความเสรีที่อ่อนแอ

ปลายทางที่เขาใหญ่

เฉลิมศักดิ์ ศิลาพร

"ก่อนสองโมงเช้าวันอาทิตย์นี้ พบกันที่หน้ามหาวิทยาลัยรามคำแหงนะคะ ต้นทางของเราอยู่ที่นั่น แต่คุณจะไปได้แน่หรือ....หลายวัน"

"ผมไม่เคยปฏิเสธการเดินทาง โดยเฉพาะเที่ยวที่มีคุณ"

เริ่มต้นที่ ม ร.

ขบวนเดินทางของเรา ส่วนใหญ่เป็น นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ๕๐ คน ทั้งชายหญิง จึงนั่งกันไม่เบียดเสียดนักในรถบัสคันใหญ่ที่เราเช่ามา

สี่วันกับสามคืนน่าจะพอเพียงสำหรับการพักผ่อนหลังจากคร่ำเคร่งในสนามสอบมาแรมเดือน

เมื่อได้สัมภาระและเครื่องใช้ที่จำเป็นในการค้างแรมแล้ว การเดินทางก็เริ่มต้นหลัง ๒ โมงเช้าเล็กน้อย

เสียงเพลงจาก "ลูกพ่อขุน" กระหึ่มขึ้นทั้งรถ

บรรยากาศรอบข้างสดชื่น แจ่มใส ประเปรียว ชายหนุ่ม หญิงสาว เสียงเพลง และควันบุหรี่

จุดหมายแรกของเรา – อยุธยา

เที่ยงที่กรุงเก่า

เราเดินทางบนเส้นทางพหลโยธินอย่างไม่เร่งร้อน เพราะไม่มีความจำเป็นใดเร่งรัด เป็นช่วงเวลาที่เรายินดีใช้อย่างสำราญและไม่เสียดายเลย – เราปล่อยให้เข็มนาฬิกาหมุนรอบตัวมันเองด้วยจิตใจที่โปร่งปรอดจากภาระทั้งปวงของเรา

หาได้ง่ายนักหรือ ช่วงเวลาอันน่ารักเช่นนี้.....

เราพร้อมแล้วที่จะหลีกจากความวุ่นวายในชีวิตประจำวันที่หมกมุ่นกับการงาน และการเรียนที่ไม่เคยเว้นช่องว่างให้เราพบการพักผ่อนเลย ความร้อนของนครหลวง ฯ ก็เป็นแรงหนึ่งที่หนุนหลังให้เรายินดีที่จะผละไปสู่ความสงบและเยือกเย็นบนเขาสูง

เมื่อถึงวังน้อย รถเลี้ยวซ้าย พาเราเข้าตัวเมืองอยุธยา – ๒๐ กิโลเมตรเท่านั้นจากพหลโยธินเส้นทางสายประธาน

อีกเกือบชั่วโมงจะถึงเที่ยง เราจึงตกลงกันว่าควรจะแล่นออกหลังกรุงเก่าไปชม ภูเขาทอง ก่อน แล้วค่อยย้อนกลับมาล้มรสมื้อกลางวันในตัวเมือง ทุกคนเห็นด้วย และหลายคนยังไม่เคยเห็นภูเขาทองกรุงเก่า

แว่วเสียงใครบางคนท่องนิราศภูเขาทองของสุนทรภู่ นัยว่าเพื่อให้เข้ากับบรรยากาศ

อยุธยายังคงครองความเป็นเมืองแห่งประวัติศาสตร์ นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินถ่ายรูปและซื้อของพื้นเมืองกันขวักไขว่ มีทั้งฝรั่งฐานะดีและฝรั่งเกือกแตะ ถึงแม้จะมีชาว

ตะวันตกมาเที่ยวมากมายแต่บุคลิกของอยุธยาก็ไม่เปลี่ยนตามอารยธรรมต่างแดนไปด้วยบ้านเรือนและผู้คนก็ยังคงอยู่ในสภาพเดิม เก่า คร่ำสงบ และเป็นไทยแท้ ๆ

เรามิได้ตระเวณชมสมบัติบรรพชนในกรุงเก่า เพราะจุดหมายของเราอยู่บนเขาสูง

เลี้ยวขวาที่ปากช่อง

เรามิได้แวะเข้าตัวเมืองสระบุรี เพราะได้ซื้อของสด ของแห้ง เป็นสะเบียงกรังครบถ้วนแล้วที่อยุธยา เราเลี้ยวขวาเข้าถนนมิตรภาพ

ในวันนี้ถนนมิตรภาพไม่ใช่ถนนสายหรูที่สุดของไทยเหมือนเมื่อสิบปีก่อนนั้นเสียแล้ว ผิวการจราจรที่เคยลื่อเลื่องว่าชงเหล้ากินกันในขณะรถแล่นเร็ว ๆ ได้โดยเหล้าไม่กระฉอกนั้นเป็นเพียงนิยายแห่งความหลังเท่านั้น ความชราและความบอบช้ำจากการรับน้ำหนักบดขยี้มานานปีเห็นร้าวรอยได้ชัด

ทิวทัศน์สองข้างทางก็เปลี่ยนไป จากป่าแท้และช่องผาหินกลายเป็นไร่ไม้ผล และเขตคอกปศุสัตว์ โรงงานอุตสาหกรรมก็มีหนาตา

ธรรมชาติและระบบสังคมจะเปลี่ยนแปลงไม่มีสิ้นสุด เมื่อถนนตัดผ่าน

ความแปลกใหม่ทั้งดีและเลวหลั่งไหลมาตามเส้นทางสายใหม่ ๆ เสมอ

จากต้นทางถนนมิตรภาพเพียง ๕๘ กิโลเมตร เราก็มาถึงทางแยกขวามือที่จะขึ้นสู่เขาใหญ่ แต่เราจะยังไม่ขึ้นไป ควรเลยแวะที่ปากช่องก่อน ตลาดที่นั่นใหญ่พอจะซื้อหาของที่จำเป็นที่บางคนอาจจะลืมจัดหามา

สำหรับชายหนุ่ม สิ่งที่จำเป็นมากในการค้างแรมบนเขาสูงที่ติดต่อกับตลาดยากเย็นอย่างนี้เห็นจะมีเพียง ไพ่ เหล้า บุหรี่ ซื้อตุนขึ้นไปเถอะไม่มีเสียหาย ที่โฮเต็ลข้างบนก็มีแต่ราคาไม่เป็นกันเองนัก

ส่วนผู้หญิงมักอดไม่ได้ที่จะซื้อฟิล์มถ่ายรูปเพิ่มเติมอีก บางคนซื้อรองเท้าแตะก็เป็นความรอบคอบที่น่าเอ็นดู ?

ในราว ๕ โมงเย็นเราก็พร้อมที่จะจากปากช่องเสียที

คืนแรกกลางลมเย็น

๔๐ กิโลเมตรบนถนนธนะรัชต์ จากทางแยกที่มิตรภาพขึ้นถึงที่พักของ อ.ส.ท. เราใช้เวลาประมาณ ๒ ชั่วโมง เพราะช่วง ๑๖ กิโลเมตรหลังเป็นทางคดเคี้ยว ขึ้นเขา เลี้ยวแต่สวย

ทันเห็นตะวันลำสุดท้ายเมื่อการเดินทางโดยรถยนต์สิ้นสุดลงข้างที่พัก

เราเช่าบ้านพักหลังใหญ่ไว้ล่วงหน้าแล้ว ชายกับหญิงฝ่ายละหลัง เขาปลูกไว้ขนานกัน มีลานกว้างคั่นอยู่ประมาณ ๓๐ เมตร ตะโกนเบา ๆ ก็ได้ยินถนัด แต่เรามักใช้โทรศัพท์ติดต่อกัน แม้บางครั้งจะเกินความจำเป็นไปบ้างก็ไม่น่าวิตก เพราะ – ฟรี

หญิงสาวหลายคน ใช้คุณสมบัติในเพศตนเป็นประโยชน์ต่อหมู่คณะ ดังนั้นเพียงเกือบ ๒ ชั่วโมงให้หลังเท่านั้น เราทั้งหมดก็ได้นั่งล้อมวงกันกินอาหารค่ำร้อน ๆ กลางสายลมเย็นเย็น

คืนแรกผ่านไปอย่างรวดเร็ว เพราะทุกคนเหนื่อยมาพอควร กับการเดินทางหลายชั่วโมง และต้องวุ่นกับการจัดเรื่องสิ่งของเครื่องใช้ ไม่มีจังหวะว่างพอจะรื่นเริงกันได้เต็มที่ หลายคนขอตัวเข้านอนตั้งแต่ยังไม่ดึกนัก ไม่มีใครว่าเพราะพรุ่งนี้เช้าเราจะมีการเดินทางไกลกันกว่า ๑๘ กิโลเมตร ด้วยเท้า

แต่ชายหนุ่มส่วนมากยังคงจับกลุ่มกันอยู่ ราตรีน่าเสน่หาเสมอเมื่อยังมีเหล้า บุหรี่ ไพ่ และเพื่อนคุย

บางคน รำพันถึงความรักของเขากับผู้หญิงของคนอื่น

๑๘ กิโลเมตร – ไปและกลับ

ท่ามกลางสีเขียวมัวมนของราวป่าและทุ่งกว้างในเช้าตรู่วันแรกบนเขา หญิงสาวของเราหลายคนแต้มสีสันให้กับธรรมชาติ เสื้อกางเกง หมวก และผ้าพันคอ หลากสี หลายรื่วลาย เคลื่อนไหวอย่างอ่อนโยน สดใส เหมือนนกน้อยเริงไพร น้ำค้างกำลังจะเหือดในขณะที่แดดอ่อนเริ่มทอดแสง

หลังอาหารเช้าเราจะออกเดินไปเที่ยวน้ำตกเหวสุวัต จากที่พักไกลออกไปตามถนนลาดยางประมาณ ๘ กิโลเมตร

เราแต่งตัวกันทะมัดทะแมงทุกคน ข้าวห่อสำหรับมื้อกลางวัน น้ำเปี่ยมกระติกเพื่อจิบระหว่างเดิน ชุดอาบน้ำ–สำหรับผู้ต้องการเล่นน้ำตก ร่วมขาสารพัดชนิด

การเดินทางครึ่งช่วงแรกครึกครื้นด้วยเสียงเพลงทั้งลูกกรุงลูกทุ่งเสียงกู่ และถ้อยหยอกเย้าระหว่างกัน

แต่ในช่วงครึ่งหลังของการเดินเท้าสรรพสำเนียงที่เริงรื่นนั้นเริ่มอ่อนลงจนกระทั่งเหลือเพียงเสียงรองเท้าที่ย่ำและลาก ไปแกรกกรากบนถนนเท่านั้นแทบทุกคนเริ่มมองหากระติกน้ำเพื่อกรอกเข้าไปทดแทนกับเหงื่อที่พรั่งพรูออกมาไม่ขาดสาย

การแวะพักกลางทางมีบ่อยขึ้นและทอดระยะนานขึ้นกว่าครั้งก่อน ๆด้วย บ้างกระซิบถามกันถึงระยะทางที่ยังเหลืออีก

และแล้วเราก็ถึงน้ำตกเหวสุวัตจนได้

(ด้วยอาการที่แตกต่างกัน) เมื่อใกล้เที่ยง

ความรู้สึกเหมือนกับได้ผ่านช่วงวิกฤตของชีวิต

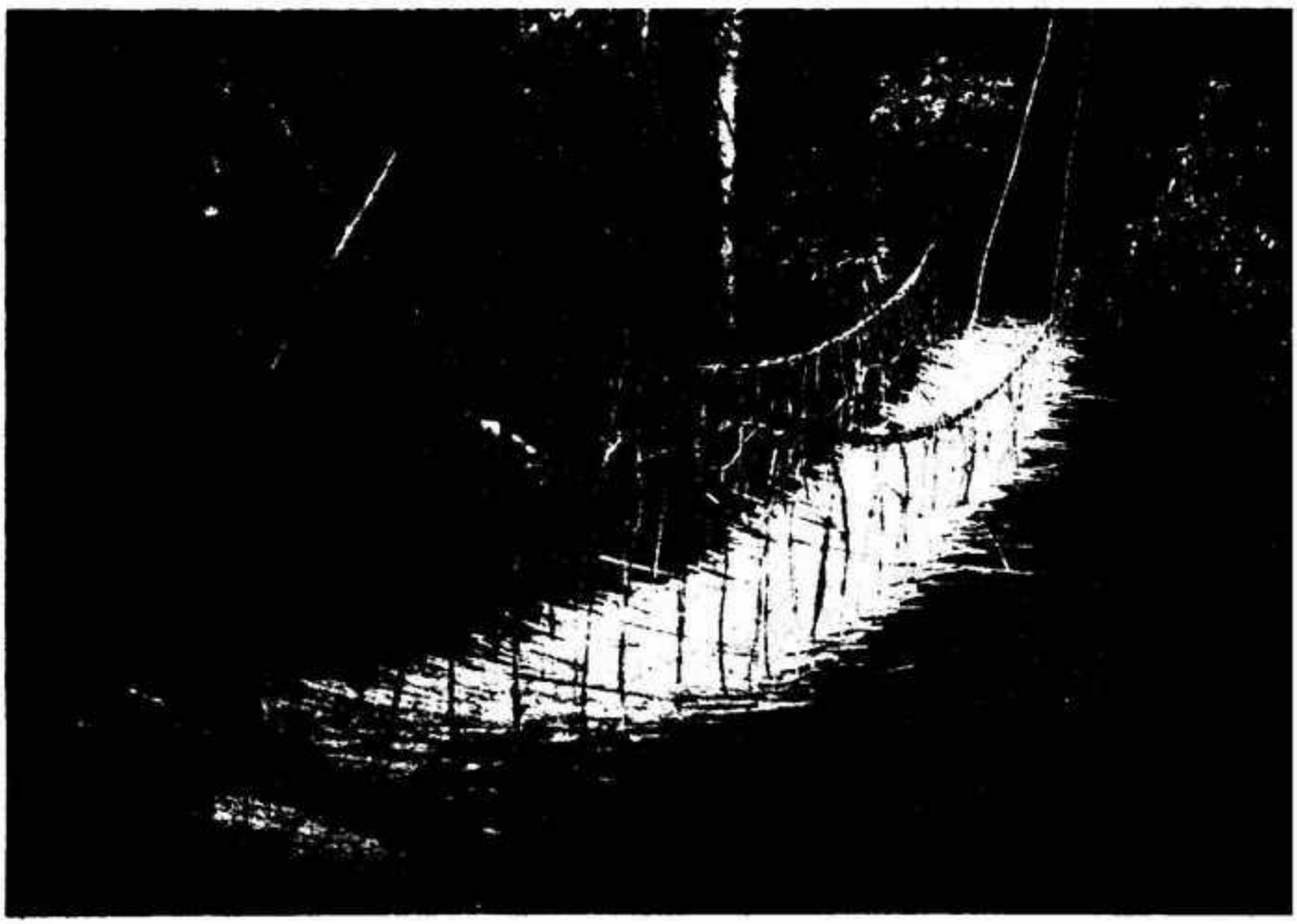
กินข้าวห่อ ถ่ายรูป อาบน้ำตก บางคนก็ฉวยโอกาสหลับเอาแรงเสียเลยบนโขดหินใต้ร่มไม้เย็นสบาย - น่าเห็นใจ

บ่ายจัด ๆ เราก็เคลื่อนขบวนกลับ ครึ่งช่วงแรกยังพอได้ยินเสียงเพลงบ้าง แต่พอครึ่งหลังเหมือนเชลยศึกที่กรีฑาทัพมาจากสมรภูมินานนับเดือน

ถูกลิ้งไปได้ไหมวะ - บางคนคราง อย่างน่าเศร้า เพราะฝ่าเท้าทั้งสองข้างแตกด้วยถูกเสียดสี จึงเหมือนเดินลุยไปบนไฟนรก

เพลงรักในม่านหมอก

ค่ำคืนนั้นมีแต่คนพยายามนั่งบิ๊กหลักอยู่กับที่ เพราะฝ่าเท้าและท่อนขาระบมไปหมด หลายคนทำหน้าสยดสยองเมื่อได้ทราบว่าโปรแกรมวันพรุ่งนี้คือการเดินไปชมน้ำตกกองแก้ว - ไปกลับประมาณ ๘ กิโลเมตร

ในราตรีเหน็บหนาวคืนที่สองนั้นมีเพียงจันทร์เสี้ยว ดวงดาวระยิบระยับไม่มากดวงหญิงสาวบางคนผิดหวัง เธอคิดว่าบรรยากาศควรจะจับตาตรึงใจและโรแมนติคกว่านี้ แม้กระนั้นก็ยังมีเสียงเพลงแห่งความรักแผ่วหวานลอยมาตามสายลมให้เราได้ยิน อ่อนไหวและเว้าวอน เหมือนรำเพยมาจากแดนดินว่างเปล่าที่แสนไกล

กระไรเลยความรัก

กองเพลิงนั้นอยู่กลาง

น้ำตกกองแก้วไม่มีเสน่ห์ในตัวเองมากนัก โขดหินแต่ละแห่งแลดูขรุขระ น่าน่อย น่ากลัว และค่อนข้างหมักหมม ที่ร้ายกว่านั้นก็คือหลังข้าวห่อมื้อเที่ยงของเรา ฝนกระหน่ำลงมาอย่างรุนแรง เรากระเจิงกันลัดเข้าบ่าริมน้ำตก

และเหมือนจะเป็นบทพิสูจน์ว่าไม่มีใครจะโชคร้ายซ้ำสอง

....เหนือน้ำตกขึ้นไปไม่ไกลนักเป็นบ้านพักหลังกว้างขวางและเก๋ของหน่วยทดลองและวิจัยทางธรรมชาติวิทยา กรมป่าไม้

เราขอขอบคุณในไมตรีของชายหนุ่มผู้ร่าเริงและโอบอ้อม – สมยศ แซ่วงโสภา บัณฑิตทางวนศาสตร์จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้มาทำงานวิจัยทางธรรมชาติวิทยา

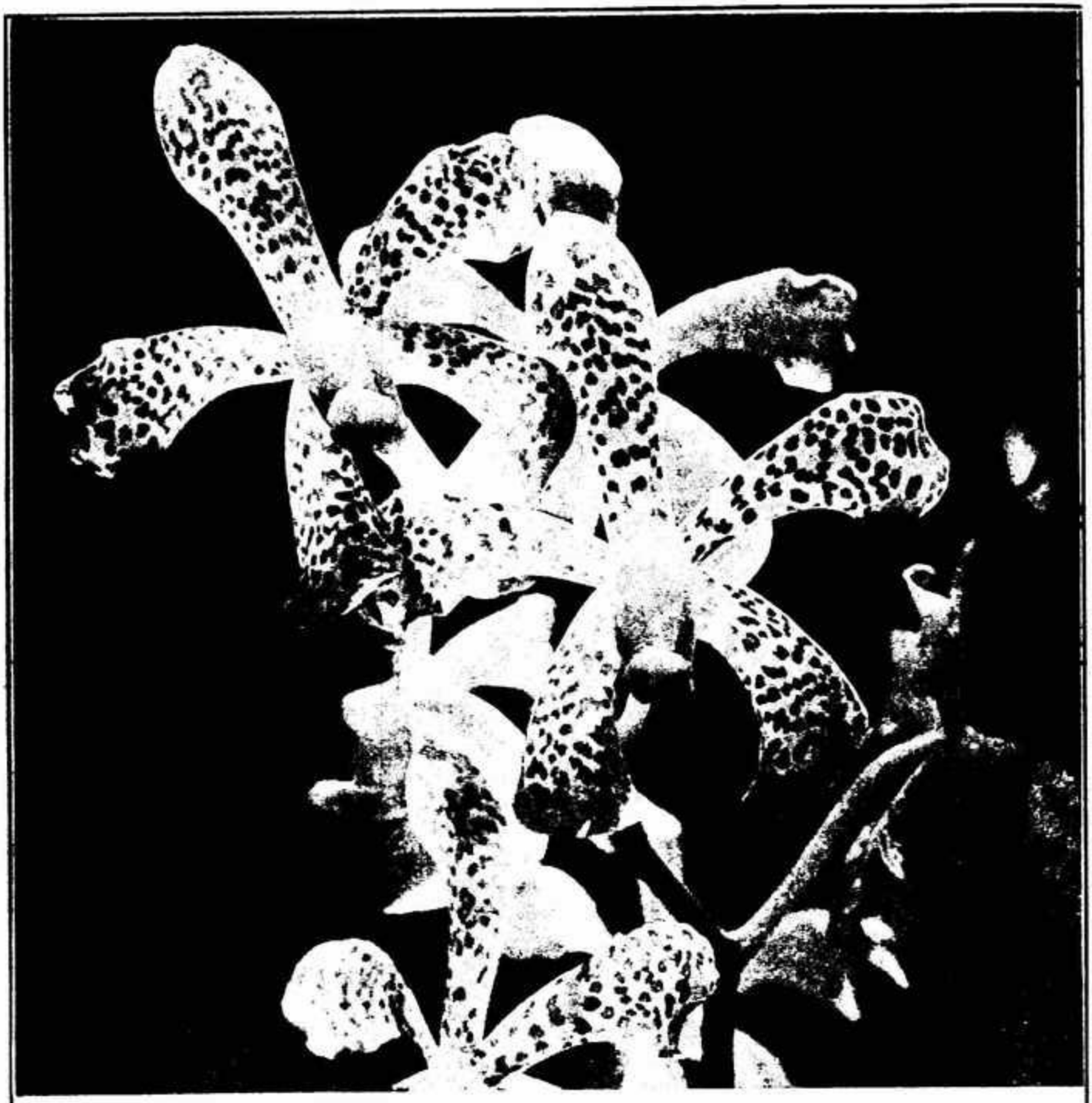
เหล้าไทยหลายกลม และบุหรี่ที่เขากักตุนไว้สำหรับชีวิตหนุ่มโสดและเป็นเพื่อนในค่ำคืนที่เงียบเหงาเปล่าเปลี่ยว ถูกขนออกมาให้เราแก้หนาว แก้เหงาและแก้อยาก ระหว่างที่รอให้ฝนซาก่อนชั่วโมง

มาถึงคืนสุดท้ายแล้วสำหรับการพักผ่อนบนเขาสูงของพวกเรา

แค้มป์ไฟ – เป็นรายการสุดท้ายที่จะได้ร่วมสนุกกัน ตอนดึกหลังจากกลับจากการส่องสัตว์แล้ว เราทุกคนล้อมวงกันที่ลานกว้างหน้าที่พัก ฟืนใหญ่หลายท่อนถูกวางพาดก่ายกันอยู่กลางวง เมื่อพวกเราพร้อม ฟืนกองนั้นก็โชติช่วงขึ้น เราขับบทเพลงขึ้นพร้อมกัน หลังจากนั้นเป็นการละเล่นสนุกสนานต่าง ๆ ร่วมกัน

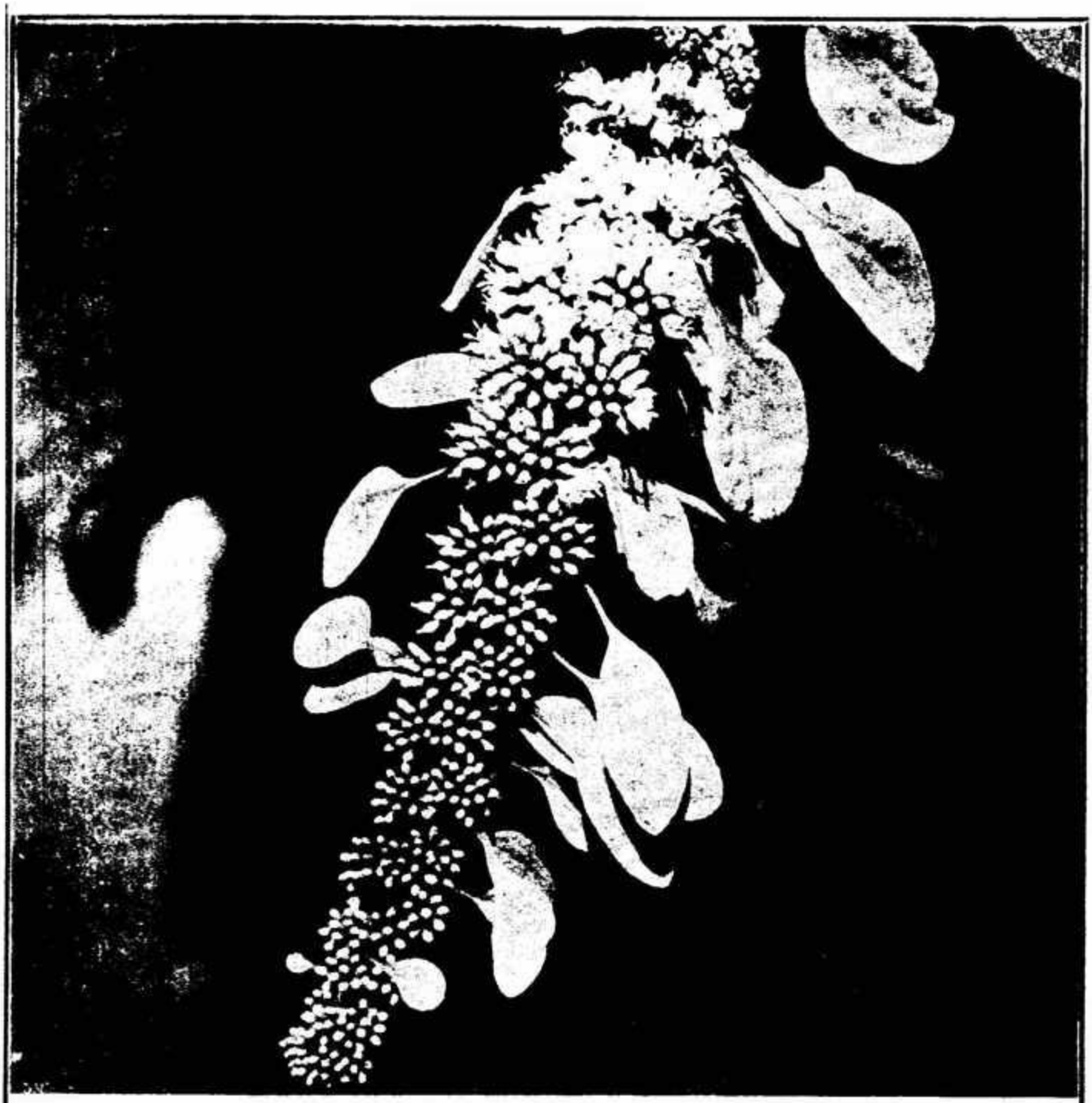
เที่ยงคืน ลมแรง น้ำค้างลงจัด แต่ไม่มีใครรู้สึกถึงความเหน็บหนาว รอบกองไฟที่โชนรัศมีขับความมืดมิดนั้น เราทั้งหมดนั่งเคียงกายกัน

เพื่อว่าอีกไม่กี่ชั่วโมงต่อมาเราจะต้องจากกันตามเงื่อนไขของภาระหน้าที่ที่ผูกพันเราอยู่ทุกคน แต่เราจะไม่ลืมกัน

เหลืองนวลแห่งกล้วยไม้ช่อนั้น
เหมือนพระจันทร์มีกลิบ ใบ
ทุกกลีบสลักถ้อยบทกวี
ชื่อว่าเหลืองนวลแห่งอารมณ์

สร้างความรู้สึกพลิกผันได้ยิ่งใหญ่
ทอดดวงลงมาให้เชยชม
ลีลาอ่อนหวาน – สบสม
จะดับข่มอย่างไรไม่ได้เลย

ดวงไฟดอกไม้สีม่วง
แข็งกล้า สาระพัดจะเป็นไป
ถ้าเป็นผู้หญิงก็แข็งกระด้าง
นั่นคือสิ่งซึ่งเรียกว่ามายา

จุดดวงอยู่ในระหว่างความแจ่มใส
ทั้งที่คือกลัวยไม้ธรรมดา
ที่ซุกซ่อนความอ้างว้างเต็มสีหน้า
อันดอกไม้ธรรมดาก็มีพร้อม

ดนตรีไทย:
ดนตรีแห่งธรรมชาติ

มโหรี

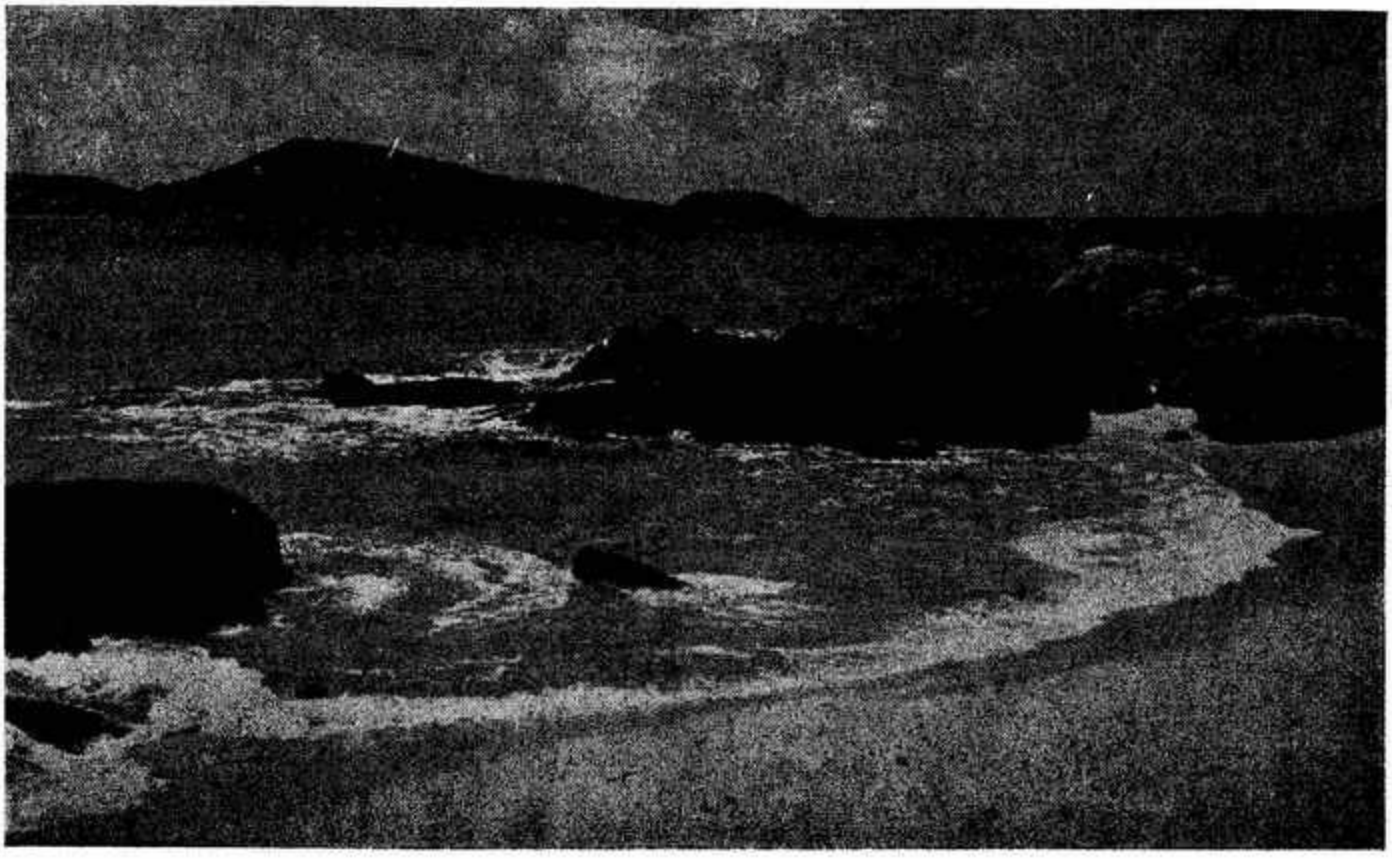
การพักผ่อนหย่อน ใจเพื่อคลายความเคร่งเครียดคลง ไม่มีอะไรดีกว่าได้ออก ไปสัมผัส และปล่อยอารมณ์ให้ล่องลอยไปกับ สายลม เสียงคลื่น ป่าเขาลำเนาไพร และมวลบุปผาชาติอันสวยงามละลานตา

แต่แม้จะไม่มีโอกาสได้รื่นรมย์กับธรรมชาติตามที่ใจปรารถนาก็ตาม หากได้เพลิดเพลินไปกับเสียงดนตรีอันไพเราะ ก็คงพอชดเชยและช่วยประโลมจิตใจให้เกิดความสดชื่นได้ไม่น้อยไปกว่าธรรมชาติจริง ๆ เหมือนกัน

อันที่จริงเสียงดนตรีมิใช่อื่นไกลเลย คือ การสร้างจินตนาการจากธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นเสียง น้ำตกจากผา สกุณาเพรียกหาคู่ ไม้ไผ่เสียดสีกัน คลื่นซัดโขดหิน หรือเสียงธรรมชาติอื่นใดและมิใช่แต่เท่านั้น เสียงดนตรียังถอดถ่ายอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดของเรา ความรักความอาลัยอาวรณ์ ในท่วงทำนองและลีลาของเพลงที่ยากจะลืมเลือนไปได้

เมื่อดนตรีผูกพันอยู่กับธรรมชาติและชีวิตจิตใจของเราอย่างนี้ ภายใต้สิ่งแวดล้อมของธรรมชาติและอารมณ์ความรู้สึกที่เป็นแบบไทย ๆ เรา คงไม่มีเสียงดนตรีของชนชาติใดที่จะไพเราะและคุ้นหูเท่ากับเสียงดนตรีไทยของเรา และดูเหมือนว่าดนตรีไทยจะมีความละเอียดอ่อนและละเมียดละไมกว่าเสียงดนตรีของชนชาติอื่นเสียด้วยซ้ำไป

ลองไปฟังการบรรเลงดนตรีไทยด้วยวงเครื่องสายไทยกันดูก็ได้ แม้จะเป็นเพียงการบรรยายด้วยตัวอักษรจากความรู้สึก และสุนทรียภาพของเสียงดนตรีไทยเท่าที่สามารถบันทึกไว้ได้

ณ บริเวณพื้นหญ้าเรียบเขียวขจีห้อมล้อมด้วยพฤกษาชาติดารดาษตา ยามแดดร่มลมตก วงดนตรีเริ่มโหมโรงด้วยเพลงคลื่นกระทบฝั่ง เป็นการบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีล้วน ๆ ในจังหวะเนิบช้า ตามลีลาและท่วงทำนองตรงกับความหมายของชื่อเพลงเสียงดนตรีล้อรับกันทำให้เกิดมโนภาพคล้ายกับได้ไปนั่งชมธรรมชาติอยู่ริมทะเล ได้ยินเสียงคลื่นซัดสาดกระทบกับแง่หิน แลเห็นคลื่นลูกน้อย ๆ แล่นพรั่วไล่ทยอยเข้าหาฝั่ง ความงดงามของธรรมชาติที่จะยังความชุ่มชื่นแก่เราชั่วนิรันดร์

ผู้คนเริ่มเข้าสู่บริเวณการบรรเลงเครื่องสายไทยเพิ่มมากขึ้น สีหน้าของทุกคนดูชื่นบานแย้มแจ่มใส มีความรู้สึกเหมือนกับเคยรู้จักมักคุ้นกันมาก่อน เสียงดนตรีไทยคงแนะนำให้เรารู้จักกันนั่นเอง

พอโหมโรงเพลงคลื่นกระทบฝั่งทอดเสียงและจบลง เสียงถอนหายใจและเสียงปรบมือจากผู้ชมดังขึ้นอย่างไม่ตั้งใจ ต่อจากนั้นเสียงดนตรีก็พาเราท่องเที่ยวชมทิวทัศน์ในทะเลฝูงปลานานาพันธ์ หินประการังหลากสี ด้วยการขับร้องและบรรเลงเพลงถอนสมอ

ซอด้วงคลอรับอย่างแผ่วเบาเมื่อคนร้องทอดเสียงลง แล้วเครื่องดนตรีทั้งวงก็บรรเลงรับไปตามท่วงทำนองเพลงราวกับพาเรานั่งเรือแล่นฝ่าคลื่นลมในท้องทะเลอันเวิ้งว้างสุดสายตา เสียงฉิ่งฉับและโทนรำมะนาที่คอยให้จังหวะตั้งแต่เริ่มขับร้อง คล้ายกับเสียงเรือกระทบคลื่นดังเป็นระยะ ๆ

ดนตรีบรรเลงเพลงถอนสมอต่อไป เสียงขับร้องและบรรเลงรับเป็นช่วง ๆ ตามท่วงทำนองเพลง การบรรเลงเริ่มเร็วขึ้น ๆ เมื่อใกล้จะจบเพลง และเงียบเสียงสนิทอย่างพร้อมเพรียงกัน

พ้นจากธรรมชาติอันงดงามของทะเล เสียงดนตรีได้พาเราเข้าสู่เรื่องราวความรักภายใต้แสงจันทร์วันเพ็ญ อวลอบด้วยกลิ่นบุปผายามราตรี เสียงขับร้องเพลงราตรีประดับ

ดาว แว่วกังวานเจื้อยแจ้ว

วันนี้ แสนสุดยินดีพระจันทร์วันเพ็ญ
ขอเชิญสายใจเจ้าไปนั่งเล่น ลมพัดเย็น ๆ หอมกลิ่นมาลี
หอมดอกราตรี แม้ไม่สดสีหอมดีน่าดม
เหมือนงามหน้าใจแม้ไม่ข่าดม กิริยาน่าชมสมใจจริงเอย

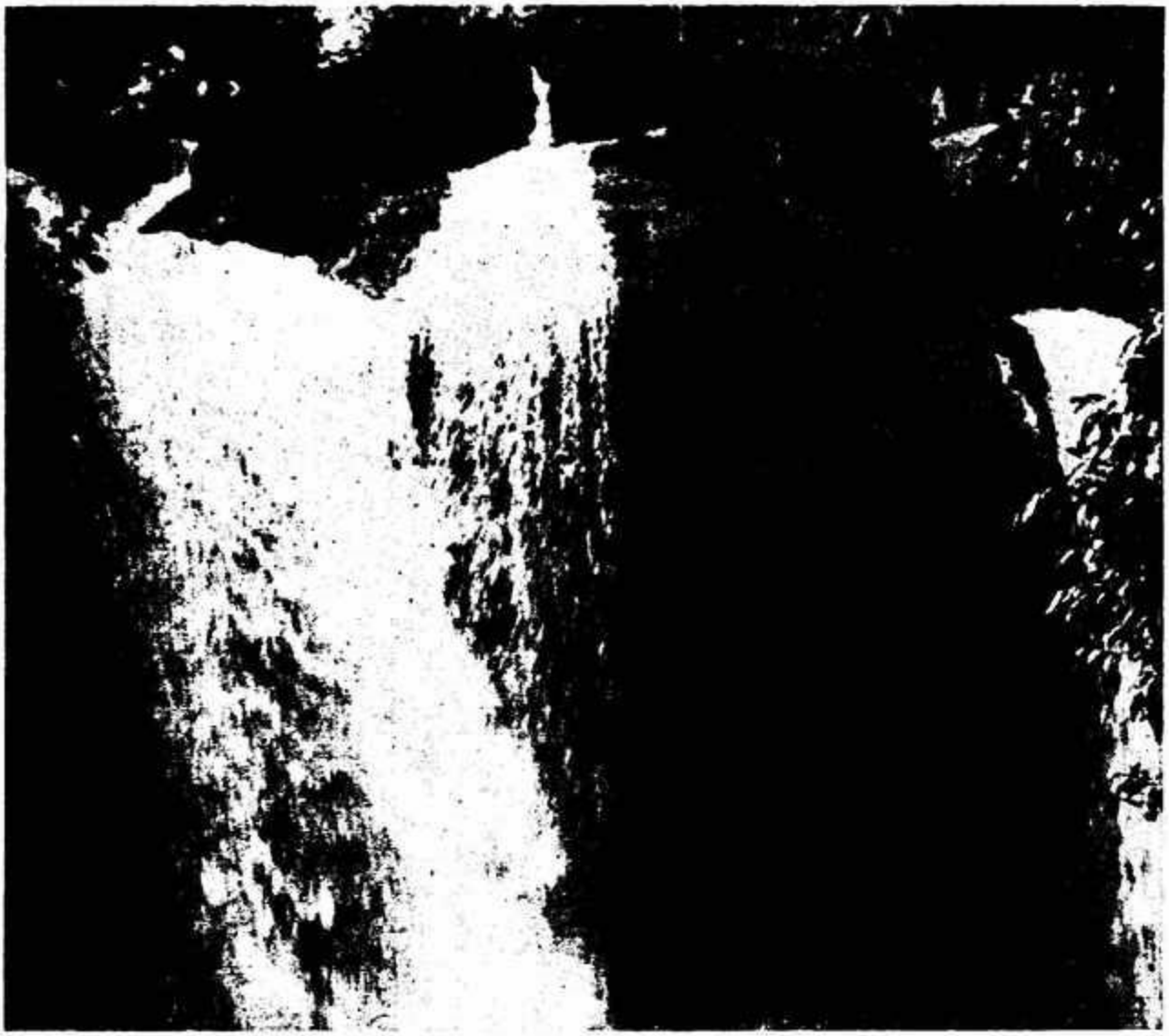
ในยามที่เรามีความรักอะไร ๆ ก็ดูสดชื่นรื่นรมย์ไปเสียหมดยิ่งตกอยู่ภายใต้ธรรมชาติอันรัญจวนใจ ความรู้สึกรำพึงรำพันแกมพ้อต่อว่ามักจะเกิดขึ้นเสมอ และได้กลายมาเป็นคำร้องและท่วงทำนองเพลงโสมส่องแสง ที่บรรเลงต่อจากเพลงราตรีประดับดาว

โอ้ว่าแสงโสมส่อง ส่องทั่วนภากาศ
แจ่มใสไพลาศ สุกสะอาดละออตา
ส่องแล้วแพร้วรัศมี สาดรังษีสว่างหล้า
ใสสดหมดเหมา อวดอาภาเมื่อคืนเพ็ญ
ทรงกลดโรจน์รุ่งพร้อย งามหยดย้อยลอยดวงเด่น
ช่างงามแท้แขเอยยามเพ็ญ ส่องแสงเย็นชวนอารมณ์

เสียงซอด้วง ซออู้ราวกับเสียงหยอกล้อต่อกระซิก และพร่ำพรอดออดอ้อนของหนุ่มสาว ขิมส่งเสียงกราว ขลุ่ยคลอหวีดหวิวสูงต่ำพริ้วปานสายลมพัดเฉื่อยฉิวและกรรโชกแรงในบางครั้งบางคราว

เพลงคงบรรเลงต่อไปอย่างไพเราะ เหลือบดูสีหน้าของนักดนตรี ทั้งคนร้อง คนเล่น ดูเอิบอิ่มเริงรื่นเหมือนกับได้ร่วมท่องเที่ยวไปกับธรรมชาติอันสวยสดงดงาม จะไม่ให้มีสีหน้าเบิ่นสุขได้อย่างไร เราเพียงแต่นั่งฟังยังเคลิบเคลิ้มและเลื่อนลอยไปกับเสียงเพลงเลย

วงเครื่องสายไทยได้ขับร้องและบรรเลงติดต่อกันไปอีกหลายเพลง วนเวียนอยู่กับความงามของธรรมชาติ ความรัก ความอาลัยอาวรณ์ ความผูกพันที่มีต่อกันอย่างลึกซึ้ง และบางครั้งเสียงดนตรีได้บรรเลงขึ้นอย่างดุดัน รุนแรง เหมือนระบายความรู้สึกที่ถูกกดคั้นอย่างเหลือเกิน นี่แหละหนอชีวิตของคนเราย่อมมีทั้งสุขทั้งทุกข์ระคนปนกันไป จะหวังแต่ความสุขอย่างเดียวคงไม่ได้

ขณะที่ปล่อยใจให้ล่องลอยไปกับลีลาและท่วงทำนองของดนตรีไทย ก็อดหวนคิดถึงการทำงานในหน้าที่ราชการไม่ได้ว่า ถ้าเราจัดหน่วยงานและทำงานร่วมกันเหมือนกับการบรรเลงดนตรีไทย ไม่ว่าจะเป็นการจัดวงดนตรีเพื่อให้เสียงดนตรีกลมกล่อมนิ่มนวลไพเราะรื่นหูเปรียบได้กับการจัดหน่วยงานให้งานดำเนินไปโดยไม่ติดขัด หรือการบรรเลงของเครื่องดนตรีแต่ละชิ้นโดยไม่มีโน้ตกำกับ แต่สามารถบรรเลงร่วมกันและประสานเสียงกันอย่างไพเราะคล้ายกับวิธีการทำงานที่แต่ละคนรู้หน้าที่ของตน ไม่ก้าวก่ายวุ่นวายหน้าที่ความรับผิดชอบของ

ผู้อื่นและร่วมมือประสานงานกันเพื่อผลงานของหน่วยงานอันเป็นส่วนรวมแล้ว ราชการคงไม่ต้องเสียเวลาคอยควบคุม และติดตามการทำงานให้สิ้นเปลืองทั้งเวลาและเจ้าหน้าที่อย่างที่เป็นอยู่ทุกวันนี้

ตกอยู่ในภวังค์ของความคิดคำนึงไปเสียนาน จนเกือบไม่รู้ว่าดนตรีจบลงไปแล้วหรือยัง มารู้ตัวอีกครั้งเมื่อแว่วว่าวงดนตรีกำลังจะบรรเลงเพลงลา อันเป็นเพลงสุดท้ายสำหรับการบรรเลงในวันนั้น

คอกเอย คอกรัก
ทั้งท่วงทีกิริยาดูน่าชม
(คอกเอ๋ย คอกสร้อย งามเฉลิมแช่มช้อย
แม้นได้โฉมงามพรามสวาท
จะแนบนอนบนสุวรรณบัลลังก์
(คอกเอ๋ย คอกมะปราง รักจริงจริงไม่ทิ้งขว้าง รักแล้วไม่ร้างไปเอย)
แช่เสียงเรไรร่อนร้อง
คอกสร้อยสุมาลัย
ยามเดินดังจะเดินประคองชวน
สุรศัพท์จับใจกระไรเลย
หอมคอกกระดิน

รูปทรงวงพักตร์ก็งามสม
ดังล่องลมลอยฟ้ามาสู่วัง
ดูหยดย้อยเสียจริงเอย)
ไม่นิราศเริดร้างเหมือนปางหลัง
ไปไหนนั่งเคียงข้างไม่ห่างเลย
(คอกเอ๋ย คอกมะปราง รักจริงจริงไม่ทิ้งขว้าง รักแล้วไม่ร้างไปเอย)
ถูกลมแล้วก็ล่องลมไป
รักแล้วไม่ไกลเลยเอย
ยามอิ่มดังจะยวนชวนเฉลย
เจ้าช่ออบเชยรักแล้วไม่เลยร้างไปเอย
ยังแพ้กลิ่นสุคาเอย

เสียงว่าดอกและเครื่องดนตรีเดี่ยวรับมีท่วงทำนองเหมือนกับจะบอกให้รู้ถึงความอาลัยอาวรณ์ที่ไม่อยากจากกันไป แต่จำใจเหลือเกินที่ต้องจากกัน โอกาสหน้าเราคงได้ร่วมอภิรมย์กันอีก เสียงดนตรีร้าวกับจะบอกความในใจเช่นนั้น

การบรรเลงดนตรีไทยจบลงไปแล้วทุกคนมีใบหน้าสดชื่นเต็มไปด้วยความสุข หลายคนเริ่มลุกขึ้นทะยอยกันกลับ แต่อีกหลายคนยังนั่งอ้อยอิ่งอยู่กับที่ แม้เราต้องแยกย้ายกลับไปปฏิบัติภาระกิจของเรา แต่เราคงอยู่ร่วมกันในความรู้สึกรื่นรมย์จากเสียงดนตรีไทย ของเรา

ปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน

ควบคุมโดย เสริมสุข โกวิทวานิช
นิติกรเอก สำนักงาน ก.พ.

ก่อนที่จะได้ตอบข้อหารือของคุณจำบี่ต่อจากที่ได้ให้ความเห็นไว้ในวารสารข้าราชการฉบับก่อน ผู้ตอบปัญหาใคร่ขออภัยที่คอลัมน์นี้ในวารสารข้าราชการฉบับเดือนที่แล้วได้พิมพ์ตกและพิมพ์ผิดหลายแห่ง เช่นในหน้า ๔๐ บรรทัดที่ ๒ หลังคำว่าแทนตกคำว่า "ทำการแทน" และในข้อ ๑.๑ เรื่องมอบหมายหน้าที่ ๓ ย่อหน้าแรกพิมพ์ตกและพิมพ์ผิดดังนี้ ย่อหน้าแรกที่พิมพ์ว่า "การสั่งและการปฏิบัติราชการของรองนายกรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย" นั้น ที่ถูกต้อง คือ "การสั่งและการปฏิบัติราชการของรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี....." และในย่อหน้าสองที่พิมพ์ว่า "ทั้งนี้ ตามในข้อ ๘ (๒)....." นั้น ต้นฉบับเขียนว่า "ทั้งนี้ ตามความในข้อ ๘ (๒)....." ส่วนย่อหน้าถัดไปพิมพ์เลขข้อผิด ที่ผู้ตอบปัญหาอ้างถึง คือ ข้อ ๓๙ วรรคแรก ไม่ใช่ข้อ ๒๙ วรรคแรกดังที่พิมพ์ไป

ขณะที่กำลังสำรวจว่าจะมีคำพิมพ์ผิดในหน้าถัดไปมากน้อยเพียงใด กระทาชายที่ให้ "ข้อสังเกตเกี่ยวกับระเบียบใหม่" ในวารสารข้าราชการฉบับก่อนได้ขึ้นหน้ามาขออาศัยหน้าต่างบานนี้เรียนกับท่านผู้อ่านว่า ในเรื่องของเขาก็มีพิมพ์ตกไป พิมพ์เกิน และพิมพ์ผิดนับได้ถึง ๗ แห่ง เมื่อเจ้าตัวไม่มีโอกาสได้มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับท่านผู้อ่าน เกี่ยวกับกฎหมายใหม่ หรือระเบียบใหม่ ในวารสารข้าราชการฉบับที่ท่านถืออยู่นี้ จึงขอแก้ที่พิมพ์ผิดเฉพาะ

ที่สำคัญ ๆ เพียง ๒ แห่ง ในหน้า ๖๙ กฎ ก.พ. ว่าด้วยการเลื่อนอันดับเงินเดือน และการเลื่อนขั้นเงินเดือน คือ กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๔๐๔) ไม่ใช่กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๔๐๔) ดังที่พิมพ์ไป และในย่อหน้าต่อไป วันที่ที่ระเบียบคณะรัฐมนตรีกล่าวถึงนั้น คือ วันที่ ๒ ถึงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ไม่ใช่วันที่ ๒ ถึงวันที่ ๙ ตุลาคม

เฉลไถลออกนอกเรื่องมาพอสมควรแล้ว ขอกลับมาพิจารณาข้อหารือของคุณจำบี่ที่ถามว่า คำว่า "รักษาราชการแทน ปฏิบัติราชการแทน ทำการแทน" มีที่ใช้อย่างไร

<u>ตอบคุณจำบี่ (ต่อ)</u>

๑. <u>รักษาราชการแทน</u>

ใช้ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ การรักษาราชการแทนอาจกระทำได้ ๓ วิธีดังนี้คือ

- รักษาราชการแทนโดยผลของกฎหมาย
- รักษาราชการแทนโดยการมอบหมาย
- รักษาราชการแทนโดยการแต่งตั้ง

๑.๑ <u>รักษาราชการแทนโดยผลของกฎหมาย</u>

หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า การรักษาราชการแทนโดยอัตโนมัติ มีในกรณีดังต่อไปนี้

๑.๑.๑ เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ <u>และกรณีมีผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยเพียงคนเดียว</u>

ได้แก่กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง รัฐมนตรีว่าการทบวง เลขานุการรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง ผู้ดำรงตำแหน่งที่เทียบเท่าตำแหน่งปลัดกระทรวง (ในความหมายเฉพาะดังได้กล่าวแล้ว ในวารสารข้าราชการฉบับก่อน) ปลัดทบวง อธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่อ

อย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม หรือกรณีที่นายกรัฐมนตรีและผู้ดำรงตำแหน่งที่กล่าวมาแล้วนี้ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ประกาศของคณะปฏิวัติกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งรอง หรือผู้ช่วยซึ่งมีเพียงคนเดียวนั้น เป็นผู้รักษาราชการแทน

อย่างไรก็ดี กรณีมีข้อยกเว้นสำหรับการรักษาราชการแทนปลัดกระทรวง ผู้ดำรงตำแหน่งที่เทียบเท่าตำแหน่งปลัดกระทรวง ปลัดทบวง อธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม กล่าวคือ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ แม้จะมีผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเพียงคนเดียว เช่น ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเป็นต้น ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยก็ไม่อาจรักษาราชการแทนได้

๓.๑.๒ การรักษาราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ประกาศของคณะปฏิวัติกำหนดให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งมีเพียงคนเดียวเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งมีเพียงคนเดียวเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดจังหวัดซึ่งมีเพียงคนเดียวเช่นกันเป็นผู้รักษาราชการแทน แต่ถ้าไม่มีทั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด และปลัดจังหวัด หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดซึ่งมีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนของทางราชการเป็นผู้รักษาราชการแทน

ส่วนในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ และนายอำเภอมิได้แต่งตั้งผู้ใดให้เป็นผู้รักษาราชการแทน ประกาศของคณะปฏิวัติกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอผู้มีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนเป็นผู้รักษาราชการแทน

๓.๒ รักษาราชการแทนโดยการมอบหมาย

โปรดดูวารสารข้าราชการฉบับก่อนหน้า ๔๒ ถึง ๔๔

๓.๑ รักษาราชการแทนโดยการแต่งตั้ง

กรณีอาจแยกได้ดังนี้

๓.๓.๑ เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งที่ประกาศของคณะปฏิวัติระบุไว้หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ และกรณีมีผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยหลายคน

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวง ผู้ดำรงตำแหน่งที่เทียบเท่าตำแหน่งปลัดกระทรวง ปลัดทบวง อธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ประกาศของคณะปฏิวัติกำหนดให้นายกรัฐมนตรีสำหรับสำนักนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวง รัฐมนตรีว่าการทบวง ปลัดกระทรวง หรือปลัดทบวง แล้วแต่กรณี แต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

สำหรับการรักษาราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัด กรณีแตกต่างไปดังนี้ คือ ถ้ามีรองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดจังหวัดหลายคน ข้อ ๔๒ ของประกาศของคณะปฏิวัติกำหนดให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งรองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดจังหวัดคนใดคนหนึ่งแล้วแต่กรณี เป็นผู้รักษาราชการแทน

๓.๓.๒ เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ และกรณีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วย หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ถ้าไม่มีผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรี ประกาศของคณะปฏิวัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือรัฐมนตรีว่าการทบวง แต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงหรือในทบวงคนหนึ่ง แล้วแต่กรณี เป็นผู้รักษาราชการแทน

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวง ผู้ดำรงตำแหน่งที่เทียบเท่าตำแหน่งปลัดกระทรวง หรือปลัดทบวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้

ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองของตำแหน่งดังกล่าวนี้ หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ข้อ ๔๐ และข้อ ๔๑ ของประกาศของคณะปฏิวัติกำหนดให้นายกรัฐมนตรีสำหรับสำนักนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวง หรือรัฐมนตรีว่าการทบวงแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงหรือในทบวง แล้วแต่กรณี ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทน

สำหรับการรักษาราชการแทนอธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรอง ประกาศของคณะปฏิวัติให้ปลัดกระทรวง (ซึ่งน่าจะหมายรวมถึงปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและปลัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐด้วย เพราะสำนักนายกรัฐมนตรี และทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ มีส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม) แต่งตั้งข้าราชการในกรมหรือในส่วนราชการนั้น ๆ ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ารองอธิบดีหรือรองหัวหน้าส่วนราชการดังกล่าว หรือข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไปคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รักษาราชการแทน แต่ถ้านายกรัฐมนตรีสำหรับสำนักนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวง (ซึ่งน่าจะหมายรวมถึงรัฐมนตรีว่าการทบวง ด้วยเหตุผลที่ได้กล่าวแล้ว) เห็นสมควรเพื่อความเหมาะสมแก่การรับผิดชอบการปฏิบัติราชการในกรมหรือในส่วนราชการนั้น นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวง (และน่าจะรวมทั้งรัฐมนตรีว่าการทบวง) จะแต่งตั้งข้าราชการคนหนึ่งคนใดซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอธิบดีหรือรองหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม หรือเทียบเท่าเป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

๓.๓.๓ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกระทรวง ผู้ดำรงตำแหน่งรองของตำแหน่งที่เทียบเท่าตำแหน่งปลัดกระทรวง (เช่น รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี) หรือรองปลัดทบวง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ปลัดกระทรวง ผู้ดำรงตำแหน่งที่เทียบเท่าตำแหน่งปลัดกระทรวง หรือปลัดทบวง

จะแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวง หรือในทบวง แล้วแต่กรณี ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกอง หรือเทียบเท่า เป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

๓.๓.๔ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีหรือรองหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการดังกล่าว จะแต่งตั้งข้าราชการในกรมหรือในส่วนราชการนั้น ๆ แล้วแต่กรณี ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ารองอธิบดีหรือรองหัวหน้าส่วนราชการดังกล่าว หรือข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไป เป็นผู้รักษาราชการแทนก็ได้

๓.๓.๕ ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หัวหน้าแผนก หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่เทียบเท่าผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากองหรือหัวหน้าแผนก ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ข้อ ๓๓ และข้อ ๓๗ ของประกาศของคณะปฏิวัติให้อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม แต่งตั้งข้าราชการในกรมหรือในส่วนราชการนั้นคนหนึ่ง เป็นผู้รักษาราชการแทน

๔. การปฏิบัติราชการแทน หรือการทำการแทน

ทั้ง ๒ คำนี้ มีความหมายเหมือนกัน กล่าวกันว่า ในชั้นยกร่างประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ ฝ่ายมหาดไทยเห็นควรให้คงคำว่า "ทำการแทน" ที่เคยใช้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินไว้ดังเดิมสำหรับผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ

อย่างไรก็ดี กรณีมีข้อแตกต่างกันอยู่บ้างกล่าวคือ การปฏิบัติราชการแทนนั้นอาจกระทำได้โดยการมอบหมายหรือโดยการมอบอำนาจ (โปรดดูวารสารข้าราชการฉบับก่อนหน้า ๔๑-๔๒ และ ๔๔-๔๕) ส่วนการทำการแทนนั้นอาจกระทำได้โดยการมอบอำนาจเท่านั้น

ถาม ๒. ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดทำการแทนในนามผู้ว่าราชการจังหวัดขอเรียนถามว่า

๒.๑ หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดจะมอบอำนาจที่ได้รับมอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้ผู้ช่วยทำการแทนในนามผู้ว่าราชการจังหวัดได้หรือไม่ เช่นผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจการอนุมัติฎีกาให้คลังจังหวัด ๆ จะมอบให้ผู้ช่วยคลังจังหวัดต่อได้หรือไม่

๒.๒ ผู้ช่วยซึ่งรักษาราชการแทนมีอำนาจหน้าที่ เช่นเดียวกับหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดผู้บังคับบัญชา แต่จะมีอำนาจในส่วนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดซึ่งตนรักษาราชการแทนหรือไม่ ตัวอย่างเช่น ผู้ช่วยคลังจังหวัดรักษาราชการแทนคลังจังหวัด จะมีอำนาจอนุมัติฎีกาหรือไม่ เพราะการอนุมัติฎีกาไม่ได้เป็นอำนาจโดยตรงของคลังจังหวัด เป็นของผู้ว่าราชการจังหวัดมอบให้คลังจังหวัด

ทั้ง ๒ ข้อ ถ้าจะกรุณาบอกที่มาว่าเป็นไปโดยข้อใดตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ (หรือกฎหมายอื่น) จะเป็นพระคุณ

ตอบ ๒.๑ ผู้ตอบปัญหานี้มีความเห็นว่า หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดจะมอบอำนาจที่ได้รับมอบมาจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้ผู้ช่วยของตนทำการแทนในนามผู้ว่าราชการจังหวัดไม่ได้ เพราะโดยหลักการแล้ว ผู้ที่จะมอบอำนาจได้นั้นน่าจะเป็นผู้ที่มีอำนาจในการดำเนินการนั้นอยู่แล้ว หากตนเองไม่มีอำนาจ เพียงแต่ได้รับมอบมาจากผู้อื่น การจะมอบอำนาจที่ได้รับมอบมาเช่นนี้ให้แก่บุคคลที่สามอีกทอดหนึ่งน่าจะไม่ชอบด้วยเจตนารมณ์ของการมอบอำนาจ นอกจากนี้ หากจะพิจารณาตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ ประกาศฉบับนี้ได้กำหนดไว้อย่างชัดแจ้งแล้วว่า กรณีใดจะมอบอำนาจได้ ใครเป็นผู้มอบอำนาจและใครเป็นผู้รับมอบ ในส่วนที่เกี่ยวกับหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดนั้น ข้อ ๕๓ วรรคท้ายกำหนดไว้ว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดทำการแทนในนามตนได้ แต่มิได้กำหนด

ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดมอบอำนาจให้แก่ผู้ช่วยของตนอีกทอดหนึ่ง การมอบอำนาจในกรณีหลังนี้จึงย่อมทำไม่ได้

อีกประการหนึ่ง หากหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดมอบอำนาจที่ได้รับมอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้ผู้ช่วยของตนทำการแทนในนามผู้ว่าราชการจังหวัดได้ ผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดก็น่าจะมอบอำนาจที่ได้รับมอบมาเช่นนี้ให้ประจำแผนก และประจำแผนกก็น่าจะมอบต่ออีกทอดหนึ่งให้เสมียนพนักงานหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เทียบเท่าได้ และเมื่อข้อ ๔๔ วรรค ๒ ของประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ กำหนดให้ผู้ปฏิบัติราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งมอบอำนาจ หากการมอบอำนาจกระทำได้เป็นทอด ๆ เช่นนี้ กรณีก็จะกลายเป็นว่า เสมียนพนักงานหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เทียบเท่าในส่วนราชการประจำจังหวัดที่ได้รับมอบอำนาจจากประจำแผนก มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ว่าราชการจังหวัดผู้มอบอำนาจคนแรก จึงเห็นได้ว่า การมอบอำนาจเป็นทอด ๆ หากกระทำได้จะบังเกิดผลที่ขัดเขินต่อเหตุผล

๒.๒ สำหรับข้อหารือว่า ผู้ช่วยซึ่งรักษาราชการแทนหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดจะมีอำนาจหน้าที่ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ซึ่งตนรักษาราชการแทนหรือไม่นั้น มีปัญหาที่น่าจะได้พิจารณาในเบื้องต้นก่อนว่า ผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดจะรักษาราชการแทนหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดได้หรือไม่ เรื่องนี้ มีข้อน่าสังเกตว่า ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ มีข้อกำหนดในเรื่องการรักษาราชการแทนต่างกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินที่ถูกยกเลิกไปโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๘๘ มาตรา ๔๘ ทวิ วรรคแรก บัญญัติว่า "ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดไม่อาจปฏิบัติราชการได้ และได้มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยไว้ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรอง

หรือผู้ช่วย แล้วแต่กรณี เป็นผู้รักษาราชการแทน" กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินได้กำหนดกรณีที่จะมีการรักษาราชการโดยอัตโนมัติไว้แล้ว แต่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ หาได้มีข้อความเป็นทำนองให้มีการรักษาราชการแทนได้โดยอัตโนมัติเป็นการทั่วไปไม่ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ กำหนดกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยจะรักษาราชการแทนไว้อย่างชัดแจ้งแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการรักษาราชการแทนโดยอัตโนมัติ โดยการมอบหมาย หรือโดยการแต่งตั้ง (โปรดดูข้อ ๓ เรื่องการรักษาราชการแทน) โดยมิได้กล่าวถึงกรณีการรักษาราชการแทนหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ผู้ตอบปัญหานี้จึงเห็นว่าผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดไม่อาจรักษาราชการแทนหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด แต่ผู้บังคับบัญชาอาจแต่งตั้งให้ผู้ช่วยคลังจังหวัด (ตามตัวอย่างของคุณจำปี) รักษาการในตำแหน่ง คลังจังหวัดได้ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๕๗

เมื่อผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ไม่อาจรักษาราชการแทนหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดได้ กรณีก็ไม่ต้องพิจารณาปัญหาต่อไปที่ว่า ผู้ช่วยซึ่งรักษาราชการแทนหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด จะมีอำนาจในส่วนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดซึ่งตนรักษาราชการแทนหรือไม่ อย่างไรก็ดี ปัญหายังคงมีอยู่และน่าจะได้หยิบยกมาพิจารณา เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในเรื่องที่ว่า ผู้รักษาราชการแทนจะมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน ในส่วนที่ผู้ซึ่งตนแทน ได้รับมอบมาจากผู้อื่นหรือไม่ เรื่องนี้เห็นว่า เมื่อข้อ ๔๔ วรรคท้ายของประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ กำหนดว่า ในกรณีที่กฎหมายอื่นให้ผู้ดำรงตำแหน่งมีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในระหว่างที่รักษาราชการแทน กลับกัน หากกฎหมายอื่นไม่ได้กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องใด เช่นในเรื่องอนุมัติฎีกาตามตัวอย่างของ

คุณจำนี้แล้ว ผู้รักษาราชการแทนก็ย่อมไม่มีอำนาจในเรื่องนั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้รักษาราชการแทน น่าจะมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทนในเรื่องที่เป็นอำนาจหน้าที่เฉพาะของผู้ซึ่งตนแทนเท่านั้น ไม่น่าจะมีอำนาจเช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทนในส่วนที่บุคคลเหล่านี้ได้รับมอบมาจากผู้อื่น

อนึ่ง แม้ในกรณีที่เป็นอำนาจหน้าที่เฉพาะของผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้ตอบปัญหานี้ยังสงสัยว่า ผู้รักษาราชการแทนจะมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน ในทุกกรณี หรือไม่ โปรดสังเกตข้อแตกต่างระหว่างบทบัญญัติของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินซึ่งถูกยกเลิกไปแล้ว และของประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ ที่ใช้บังคับแทน ซึ่งมีดังนี้ คือ มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๘๕ บัญญัติว่า "ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้ มอบหมายอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นรักษาราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งใดได้ก็ดี ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้ให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดมอบหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติหน้าที่แทนได้ก็ดี ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ที่ตนแทน" กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินกำหนดไว้เป็นการทั่วไป ให้ผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน แต่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ ข้อ ๔๔ วรรคแรก กำหนดว่า "ให้ผู้รักษาราชการแทนตามข้อ ๓๘ ข้อ ๓๙ ข้อ ๔๐ ข้อ ๔๑ และข้อ ๔๒ มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน" ซึ่งได้แก่กรณีการรักษาราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวง รัฐมนตรีว่าการทบวง ปลัดกระทรวง เลขาธิการนายกรัฐมนตรี เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดทบวง รองปลัดกระทรวง รองปลัดทบวง อธิบดี และรองอธิบดี และข้อ ๕๔ และข้อ ๖๒ ให้นำความในข้อ ๔๔ มาใช้บังคับแก่ผู้รักษาราชการแทนผู้ว่า-

ราชการจังหวัดและนายอำเภอ เมื่อประกาศของคณะปฏิวัติกำหนดไว้อย่างเจาะจงเช่นนี้ ผู้รักษาราชการแทนตามข้ออื่น ๆ เช่นข้อ ๘ ซึ่งได้แก่การรักษาราชการแทนนายกรัฐมนตรี หรือข้อ ๓๓ ซึ่งได้แก่การรักษาราชการแทนผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หัวหน้าแผนก หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หรือหัวหน้าแผนก เป็นต้น ก็น่าจะไม่มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน

อย่างไรก็ดี ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ก็เป็นเพียงความเห็นของผู้ตอบปัญหา ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ เป็นกฎหมายฉบับหนึ่งที่ยากแก่การเข้าใจ จึงควรที่จะได้ร่วมกันศึกษาพิจารณาและแลกเปลี่ยนความเห็นซึ่งกันและกัน หากท่านที่มีความเห็นแตกต่างไปจากนี้จะกรุณาชี้แจงทัศนะของท่านผ่านคอลัมน์นี้ ผู้อ่านก็จะได้มีโอกาสเปรียบเทียบความเห็นประกอบการพิจารณาข้อที่ยังเป็นปัญหาในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ขอขอบคุณล่วงหน้าไว้ ณ ที่นี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ปัญหาคลัง

เฉลิมชัย วสีนนท์ นิติกรพิเศษ | สาสุขนิตย์ บีฌหะรุจิ นักวิชาการคลังเอก
สนอง เพียนมณี นิติกรโท | ปรีชา สุวรรณทัต นิติกรโท กรมบัญชีกลาง

ตอบสมาชิกจังหวัดพัทลุง

ถาม ตามที่ทางราชการได้จ่ายเงิน ย.ช. ให้แก่ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในเขตท้องที่ทุรกันดารบางจังหวัดนั้น นับว่าเป็นการกระทำที่ดีอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปลอบขวัญให้กำลังใจในการทำงานของข้าราชการนั้น ๆ ให้มีความกระตือรือร้นอดทนเพื่องานของชาติได้เป็นอย่างดี ผมขอสนับสนุนหลักการอันนี้ของทางราชการด้วยผู้หนึ่ง แต่ทว่าผมไม่สามารถทราบได้ว่า ข้าราชการที่อยู่ในข่ายได้รับเงิน ย.ช. นั้น เป็นข้าราชการประเภทใด ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร

ผมขอยกตัวอย่างตัวผมเอง ทางกรมได้ส่งผมไปปฏิบัติงานที่จังหวัดพัทลุงเป็นเวลาหลายปีแล้ว แต่ผมไม่ได้เงิน ย.ช. หรือเบี้ยเลี้ยงปฏิบัติงานต่างท้องที่เลย ทำให้ผมคิดว่าผมไม่ได้รับความเป็นธรรม ผมได้เรียนถามผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป ก็ได้รับคำตอบที่ไม่จะแจ้ง โดยบอกผมว่าผมเป็นข้าราชการส่วนกลาง ไม่ได้เป็นข้าราชการท้องถิ่น ไม่มีสิทธิได้รับเงิน ย.ช. ถ้าอย่างนั้น ผมทำไมจึงไม่ได้เงินเบี้ยเลี้ยงเดินทางแทน

ตอบ ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินยังชีพให้ข้าราชการในบางจังหวัดในภาคใต้ (ย.ช. ภาคใต้) ฯ ข้าราชการที่จะมีสิทธิได้รับเงิน ย.ช. จะต้องอยู่ในเกณฑ์ดังนี้

๑. ต้องรับราชการประจำอยู่ในเขตจังหวัดภาคใต้ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ ปัจจุบันมีทั้งหมด ๑๔ จังหวัด คือ สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส

สตูล ตรัง ภูเก็ต พังงา กระบี่ ระนอง พัทลุง สุราษฎร์ธานี ชุมพร และนครศรีธรรมราช

๒. อัตราเงินเดือนของข้าราชการผู้นั้นจะต้องตั้งจ่ายอยู่ในเขตจังหวัดดังกล่าวใน ๑ ด้วย

ฉะนั้น กรณีที่คุณไม่มีสิทธิได้รับเงิน ย.ช. ทั้งที่คุณได้ไปปฏิบัติราชการประจำที่จังหวัดพัทลุง ก็ด้วยเหตุผลว่า อัตราเงินเดือนของคุณมิได้ตั้งจ่ายที่จังหวัดพัทลุง ฉะนั้น กรณีของคุณนี้ จะต้องขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังก่อน

ส่วนที่คุณไม่ได้รับเบี้ยเลี้ยงเดินทางนั้น จากข้อเท็จจริงตามคำถามของคุณ ปรากฏว่า คุณได้ไปปฏิบัติงานที่จังหวัดพัทลุงเป็นเวลาหลายปีแล้ว ฉะนั้น ลักษณะการทำงานของคุณที่พัทลุงจึงเข้าลักษณะรับราชการประจำ ซึ่งการเบิกเบี้ยเลี้ยงเดินทาง จะเบิกติดต่อกันได้เป็นเวลาไม่เกินคราวละ ๑ ปี กรณีของคุณจึงต้องห้ามที่จะเบิกเบี้ยเลี้ยงตามนัยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ฯ มาตรา ๑๓ แต่ทั้งนี้ ก็อาจจะขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง ขอเบิกเป็นกรณีพิเศษต่อไปก็ได้ แต่จะต้องแสดงเหตุผลและความจำเป็นให้แจ้งชัดด้วย

ตอบคุณชวน บำรุงวงศ์

ถาม นาย ก. ก่อนรับราชการทหารไม่ได้เป็นข้าราชการ หลังจากทางราชการทหารได้ปลดปล่อยตัวกลับภูมิลำเนาแล้ว ๓ ปี นาย ก. ได้เข้ารับราชการเป็นข้าราชการสามัญ และกระทรวงกลาโหมได้รับรองเวลาราชการทวีคูณของนาย ก. ดังนี้

ได้ขึ้นทะเบียนทหารกองประจำการเมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๔๘๕ ปลดเป็นกองหนุนชั้นที่ ๑ ประเภท ๑ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๘๗ แต่ได้ปลดปล่อยตัวกลับภูมิลำเนาจริงเมื่อ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๔๘๘ เหตุที่ได้อยู่รับ

ราชการในกองประจำการเกินกำหนด ๒ ปี เนื่องจากทางราชการขัดการปลดปล่อยทหารยามสงคราม มีสิทธิได้นับเวลาราชการทวีคูณในกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๔๘๘ (สงครามมหาเอเชียบูรพา) ตั้งแต่วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๔๘๖ ถึงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๔๘๘

จึงขอถามว่า นาย ก. จะมีสิทธิได้นับเวลาราชการทวีคูณเพื่อขอรับบำเหน็จบำนาญ รวมกันกับเวลาราชการปัจจุบันได้หรือไม่ (ปัจจุบัน นาย ก. รับราชการเป็นข้าราชการสามัญ) ถ้าได้วันทวีคูณตามหนังสือรับรองกระทรวงกลาโหมเป็นเวลากี่ปี

ตอบ นับเวลาทวีคูณได้ครับ เพราะกระทรวงกลาโหมได้รับรองให้แล้ว เข้าเกณฑ์นับได้ตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ และเป็นเวลา ๒ ปี ๒๙ วัน

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๑๙๐

ถาม ๑. ขณะที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร ข้าราชการที่รับราชการอยู่ในบางจังหวัดมีสิทธิได้นับเวลาราชการเป็นทวีคูณ แต่บางจังหวัดไม่มีสิทธิได้นับเวลาราชการเป็นทวีคูณ อยากทราบว่า มีจังหวัดใดบ้างที่ทางราชการนับเวลาราชการเป็นทวีคูณให้ ทั้งนี้ มีเหตุผลประการใด

ตอบ การประกาศใช้กฎอัยการศึกครั้งหลัง ไม่เป็นเหตุให้ข้าราชการได้เวลาทวีคูณ เพราะได้มีกฎหมายห้ามนับเวลาเป็นทวีคูณไว้ กฎหมายดังกล่าวคือประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๖๕ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๕ ข้าราชการจะได้เวลาทวีคูณก็ต่อเมื่อกระทรวงกลาโหมได้กำหนดให้ปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างเวลาที่มีการรบหรือการสงคราม หรือมีการปราบการจลาจล ฯลฯ เท่านั้น และจะถือตามเขตจังหวัดก็ไม่ได้ พวกที่ได้เวลาทวีคูณในขณะนั้นจึงได้แก่พวกปราบปรามคอมมิวนิสต์เป็นส่วนใหญ่ เพราะถือเป็นการกระทำหน้าที่ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดในระหว่างการรบได้

ถาม ๒. ข้าราชการพลเรือนวิสามัญ หรือลูกจ้างประจำของทางราชการจะมีสิทธิได้นับเวลาราชการในระหว่างที่ประกาศใช้กฎอัยการศึกหรือไม่ ถ้าไม่ได้เพราะเหตุใด

ตอบ ในปัจจุบัน ถือหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับข้าราชการสามัญดังกล่าวในข้อ ๑

ตอบสมาชิกราชบุรี

ถาม เมื่อปี ๒๔๘๓ เกิดกรณีพิพาทอินโดจีน ฝรั่งเศส ขณะนั้นผมรับราชการในตำแหน่งผู้ช่วยแพทย์ประจำสุขศาลาอำเภอ ทางราชการกลาโหมเรียกระดมพล ผมได้ไปรายงานตัวที่มณฑลทหารบกที่ ๕ จังหวัดราชบุรี และได้รับการบรรจุเข้าอัตรากำลังในหมวดเสนารักษ์ ประจำ ป. พัน ๑๕ เคลื่อนย้ายไปปฏิบัติราชการสนาม ณ จังหวัดนครศรีธรรมราช และต่อมาในปี ๒๔๘๔ สงครามเอเชียบูรพา ได้ถูกเรียกระดมพลเป็นครั้งที่ ๒ ได้รับการบรรจุเข้าอัตรากำลังในหมวดเสนารักษ์ ประจำ ร. พัน ๓๗ และได้เคลื่อนย้ายไปปฏิบัติราชการสนาม ณ ช่องสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ขอเรียนถามว่า

๑. ในการไปราชการพิเศษกรณีสงครามอินโดจีน และสงครามเอเชียบูรพา จะได้เวลาราชการทวีคูณหรือไม่

๒. ถ้าได้เวลาราชการทวีคูณ ขอทราบว่า ในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรับรองเวลาราชการในการไปราชการสนามทั้งสองคราว จะต้องดำเนินเรื่องราวอย่างใดบ้าง และจะให้ผู้บังคับบัญชาตำแหน่งใดเป็นผู้รับรองเวลาราชการทวีคูณ

ตอบ ๑. ได้ครับ เพราะทางราชการทหารได้สั่งให้กระทำหน้าที่ทหารในระหว่างที่มีการรบการสงคราม เข้าเกณฑ์ได้เวลาทวีคูณตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๕๔

๒. ต้องขอให้กระทรวงกลาโหมรับรองเป็นทางราชการให้ก่อน และผู้รับรองต้องเป็นเจ้าหน้าที่กระทรวงกลาโหม หรือเจ้าหน้าที่กรมการเงินทหารเรือ หรือเจ้าหน้าที่กรมการเงินทหารอากาศ ซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองพัน หรือผู้บังคับการเรือชั้น ๑ หรือผู้บังคับฝูงบิน หรือเทียบเท่าขึ้นไป

ตอบคุณจำนงค์ กลอยสวาท

ถาม ผมมีความข้องใจเกี่ยวกับบุตรบุญธรรม พ่อแม่เป็นข้าราชการได้ยกบุตรให้เป็นบุตรบุญธรรมผู้อื่นไป และผู้รับเป็นข้าราชการ ตามระเบียบการช่วยเหลือบุตรข้าราชการ พ่อแม่บุญธรรมไม่มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือนั้น ผมทราบแล้วตามปัญหาคลังประจำเดือนมกราคม ๒๕๑๖ แต่ยังข้องใจอยู่อีกว่าเงินช่วยเหลือบุตร ๕๐ บาท พ่อแม่โดยกำเนิดจะมีสิทธิเบิกเงินจำนวน ๕๐ บาทนี้ให้กับเด็กได้หรือไม่

ตอบ ตามประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ มาตรา ๑๕๘๖ บุตรบุญธรรมย่อมมีฐานะอย่างเดียวกับบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้รับบุตรบุญธรรมก็จริง แต่บุตรบุญธรรมไม่สูญสิทธิและหน้าที่ในครอบครัวเดิมที่ได้กำเนิดมา ฉะนั้น ถ้าพ่อแม่โดยกำเนิดเป็นข้าราชการ ก็มีสิทธิเบิกเงินช่วยเหลือบุตรคนละ ๕๐ บาทได้

มองคนละมุม : คอลัมน์

ควบคุมโดย วิเชียร เกตุสิงห์

พักร้อน คำ ๆ นี้ผมได้ยินมาตั้งแต่สมัยที่ผมยังเป็นเด็กอยู่ ญาติผมที่เขาเป็นข้าราชการเขาเคยพูดกัน แม้ได้ยินแต่ผมก็ไม่รู้ว่ามันเป็นยังไง รู้แต่ว่าพอถึงหน้าพักร้อนคนที่เขาเป็นข้าราชการเขาก็ไม่ต้องไปทำงาน ผมก็รู้แค่นั้นแหละครับ ตอนนี้ หรือในขณะนี้ที่ผมเป็นข้าราชการคนหนึ่งผมก็เลยรู้มากขึ้นอีกหน่อยว่า พักร้อน หมายถึงการที่ทางการเขาให้ข้าราชการหยุดทำงานเป็นพิเศษ นอกเหนือจากวันหยุดปรกติคือวันเสาร์วันอาทิตย์ และวันหยุดราชการอื่น ๆ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นการ "ปิดเทอม" สำหรับข้าราชการก็ได้ แม้ว่าผมจะได้ยินคำว่าพักร้อนมาบ่อย ๆ แต่ผมก็ไม่เคยได้ลิ้มรสมันเสียแม้แต่ครั้งเดียว พูดง่าย ๆ ว่าตั้งแต่ผมรับราชการมา ผมก็ไม่เคยได้หยุดพักร้อนเลย นั่นแหละครับ อาจจะเป็นเพราะว่าผมเพิ่งจะเป็นน้องใหม่ในวงราชการกระมัง เพราะผมเองก็เพิ่งมีอายุราชการเพียงสิบเท่านั้น อย่างไรก็ตาม สำหรับตัวผมเองนั้นรู้สึกเฉย ๆ กับการหยุดพักร้อน และจะไม่รู้สึกอะไรเลยถ้าสมมุติว่า บีนี้หนังสือพิมพ์จะลงข่าวว่า "คณะรัฐมนตรีมีมติไม่ให้ข้าราชการพักร้อน เช่นเดียวกับปีที่แล้วๆมา" นี่เป็นความรู้สึกจริง ๆ ของผม (ซึ่งไม่จำเป็นต้องตรงกับความรู้สึกของท่าน จริงไหมครับ)

เอาละครับ แม้ว่าผม หรือท่านที่เป็นข้าราชการทั้งหลายจะได้หยุด หรือไม่ได้หยุดก็ตามที มันก็ไม่ใช่ประเด็นที่ผมจะเขียนในครั้งนี้หรอกครับ แต่ว่า....ถึงอย่างไรก็ดี ผมก็ว่าปีนี้มันร้อนจริง ๆ ครับ ร้อนทั้งนอก ร้อนทั้งใน คือว่าร้อนทั้งกายและใจนั่นแหละครับ ที่ร้อนกายก็คือร้อนอากาศ ยกตัวอย่างเช่นที่ทำงานผมเป็นตึกสี่ชั้น ผมและพรรคพวกอีกมากมายหลายคนก็เผอิญมีห้องทำงานอยู่บนชั้นสูงสุดคือชั้นสี่ แทนที่จะมีลมพัดเย็นสบายอย่างที่ใคร ๆ หลายคนเข้าใจ มันกลับร้อนอบอ้าวเสียจนตับแทบแตก ยิ่งตอนบ่าย ๆ แดดจัด ๆ ด้วยแล้ว มันร้อนสะเด็ดยาดจริง ๆ (คำว่าตับแทบแตก กับคำว่าสะเด็ดยาดนี่ไม่รู้ว่าใครเป็นผู้บัญญัติ มีความหมายเจ็บปวดดีแท้) มันร้อนเสียจนมีข้าราชการหลายคน (อาจจะรวมทั้งผมด้วย) พากันบ่นว่า "ร้อนยังงี้จะให้ทำงานได้ยังไง" หรือไม่ก็ "อากาศอย่างนี้ผมไม่มีสมาธิจะทำงานหรอกครับ" ที่ร้ายหน่อยก็ว่า "ร้อนยังงี้ทำให้ขี้เกียจทำงาน (ว่ะ)" บางคนถึง

ขนาดบอกว่า "ห้องทำงานของเราน่าจะติดแอร์นะเธอนะ" อะไรทำนองนี้ ผมว่าเรื่องของเรื่องมันก็มีสาเหตุมาจาก "อากาศร้อน" ทั้งนั้นแหละครับ วิธีแก้มีวิธีเดียวที่ให้ผลชะงัด ก็อย่างว่าแหละครับ ซื้อแอร์มาติดที่ห้องทำงานเสีย ก็เท่านั้นเอง แต่ความจริงมันไม่เท่านั้นเองนะครับ มันเป็นเรื่องใหญ่ที่ต้องใช้งบประมาณมากพอดู อย่าคิดดีกว่าครับคุณเปลืองสมอง เอาเวลาที่จะคิดเรื่องนี้ไปคิดว่าทำอย่างไรจึงจะรวยได้โดยสุจริตดีกว่า ก็รู้ ๆ กันอยู่ว่างบประมาณน่ะมันมีน้อยขืนแบ่งเอามาติดแอร์ก็ยิ่งจะน้อยกันใหญ่ ไอ้ที่ติดแล้วก็แล้วไป ผมไม่ได้ว่านะครับ เดี๋ยวจะหาว่าผมอิจฉา ผมอิจฉาใครไม่เป็นหรอกครับจริง ๆ ด้วย

เรื่องอากาศเป็นพิษ เอ๊ย ไม่ใช่ ผมหมายถึงเรื่องอากาศร้อนน่ะครับ ผมว่าเป็นสาเหตุประการหนึ่งในหลาย ๆ ประการที่ทำให้ข้าราชการไทยเราทำงานด้อยประสิทธิภาพลง ผมหมายถึงว่า มันเป็นสาเหตุที่ทำให้คนทำงานไม่เต็มที่ หรือทำเต็มที่แล้ว แต่ไม่ได้ผลเต็มที่ เหมือนกับการปลูกพืชหน้าแล้งนั่นแหละครับ แม้จะหว่านหรือหยอดเมล็ดพืชลงไปแยะ ๆ แต่ฝนมันตกน้อย พืชที่ไหนมันจะงอกขึ้นมาให้เรา จริงไหมครับ (ไม่ทราบว่าที่ผมยกตัวอย่างมานี้มันเข้าเรื่องหรือเปล่า) หรือถ้าใครไม่เชื่อจะทดลองดูก็ได้ครับ เช่นให้ข้าราชการสองคนที่มีฝีมือพอ ๆ กัน ไปร่างหนังสือมาเรื่องหนึ่ง ให้คนหนึ่งไปนั่งร่างในห้องที่ค่อนข้างจะร้อนอบอ้าวหน่อย ส่วนอีกคนหนึ่งให้ไปนั่งร่างในห้องที่ติดเครื่องปรับอากาศ (ก็ห้องแอร์นั่นแหละครับ) โดยกำหนดเวลาให้เท่ากัน แล้วลองเอาผลงานของคนทั้งสองมาเปรียบเทียบกัน ผมมาลองนึก ๆ ดูว่ามันอาจจะเป็นยังงี้ก็ได้คือของคนแรกอาจจะมีข้อความว่า "ตามที่ท่านถามมาถึงการปฏิบัติของท่านว่าถูกต้องหรือไม่นั้น ขอตอบว่าความเข้าใจของท่านไม่ถูกต้อง....และขอให้แก้ไขการปฏิบัติของท่านให้ถูกต้องด้วย" ส่วนอีกคนหนึ่งที่ไปนั่งร่างในห้องแอร์อาจจะร่างออกมาว่า "ตามที่ท่านหารือเกี่ยวกับการปฏิบัตินั้น ขอเรียนว่าความเข้าใจดังกล่าวยังคลาดเคลื่อนอยู่..... และขอได้โปรดพิจารณาดำเนินการให้ถูกต้องด้วย จักขอบคุณยิ่ง" อะไรทำนองนี้แหละครับ ความจริงข้อความทั้งสองแบบที่กล่าวแล้วมันก็มีความหมายอย่างเดียวกันแหละครับ แต่อ่านแล้วมันทำให้เกิดความรู้สึกต่างกัน ผู้ที่อ่านของฉบับแรกเขาอาจจะไม่พอใจและอาจคิดในใจว่าตอบอย่างนี้ไม่ไว้หน้ากันบ้างเลย ต่อไปไม่ถามละ ส่วนของคนที่สองอ่านแล้วค่อยรื่นหูหน่อย และก็ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงมีกะใจที่จะแก้ไขเสียให้ถูกต้อง ดังนี้เป็นต้น ทั้งหมดนี้

ผมสมมุติเอานะครับ ความจริงผมก็ไม่ใช่นักร่างหนังสืออะไรหรอก ผมเองก็ร่างไม่เป็น ที่ยกตัวอย่างมานี่ก็จำมาจากที่ท่านผู้ใหญ่เคยอบรมไว้ ไม่รู้ว่าเข้าท่าหรือเปล่า ถ้าเข้าท่าก็แปลว่าผู้ใหญ่ท่านอบรมไว้ดี ถ้าไม่เข้าท่าก็แสดงว่าผมจำมาผิดๆ เรียกว่าพึ่งไม่ได้ศัพท์จับเอามากระเดียดนั่นแหละครับ (ว่าเข้านั่น) พอผมเขียนมาถึงตอนนี้ท่านอาจจะเห็นว่าผมนี่เชียร์ให้หน่วยราชการติดแอร์ห้องทำงานเสียจริง เปล่าครับ ไม่ได้เชียร์ แต่ผมเห็นว่าการนั่งทำงานในห้องแอร์นะมันสดชื่นกว่า หรือใครว่าไม่จริง และที่ผมมีความเห็นอย่างนี้ก็อย่าหาว่าผมเขียนประชดท่านผู้ใหญ่ที่นั่งทำงานในห้องแอร์นะครับ ผมเห็นด้วยและสนับสนุนเต็มที่ ที่หลวงท่านอนุญาตให้ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่นั่งทำงานในห้องแอร์ เพราะถ้าท่านต้องมานั่งผจญกับอากาศร้อนอย่างพวกเราๆ แล้วมันจะยิ่งไปกันใหญ่ งานท่านอาจจะเสียได้ ยิ่งเป็นงานนโยบายด้วยแล้วสำคัญมาก ถ้าเกิดท่านคิดผิดพลาดขึ้นมา (เพราะอากาศร้อน) ละก็ มันจะยิ่งแย่ และผลเสียก็จะตกแก่ราชการ ให้ท่านนั่งในห้องแอร์น่ะดีแล้ว เสียค่าติดตั้งแอร์ดีกว่าเสียงานของชาติ จริงไหมท่าน (ผมถามท่านตั้งหลายครั้งแล้วนะครับ แต่ท่านไม่ต้องตอบผมหรอก ผมถามไปยังงั้น)

ที่ไม่ใช่ที่ผมว่านอกจากจะร้อนนอกแล้วยังมี "ร้อนใน" อีกด้วยนั้น ผมไม่ได้หมายความถึงโรคร้อนในอย่างที่ต้องซื้อยาชมมากินจึงจะหายนะครับ ร้อนในของผมหมายถึง "ร้อนใจ" ครับ ร้อนอะไรจะมาหนักเท่าร้อนใจจริงไหมครับ แล้วก็ร้อนใจอะไรจะร้อนเท่าร้อนใจที่เกี่ยวกับ "ค่าครองชีพ" เห็นจะไม่มี เพราะเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องเกี่ยวข้อง วารสารข้าราชการฉบับที่แล้วก็ได้แจ้งรายละเอียดให้ท่านเห็นแล้วว่าสภาพการเกี่ยวกับค่าครองชีพของข้าราชการไทยน่ะเป็นอย่างไร แถมยังไปสัมภาษณ์บุคคลในอาชีพต่างๆ มาลงให้อ่านกันอีกตั้งพะเรอเกวียน (แปลว่าอะไรไม่รู้คำนี้ ผมเห็นเขาใช้ก็ใช้ตามเขาบ้างครับ) ความจริงเรื่องค่าครองชีพของข้าราชการนี้ รัฐบาลท่านก็ไม่ได้นิ่งนอนใจ ท่านหาทางช่วยอยู่แล้ว เช่นตกลงเพิ่มเงินเดือนให้แล้ว ซึ่งจะเริ่มได้กันในเดือนมิถุนายน ๒๕๑๖ นี้ แม้ว่าการเพิ่มครั้งนี้จะได้เพิ่มไม่เท่ากันเช่นบางคนได้เพิ่มสองร้อยกว่าบาท บางคนได้เพิ่มไม่กี่สิบบาท ก็นับว่ายังดี ก็ดีกว่าไม่ได้เพิ่ม เพราะการที่จะเพิ่มให้เท่ากันนั้นมันเป็นไปไม่ได้ในทางปฏิบัติ ดังนั้นพวกเราคงจะเป็นไปไม่ได้ในทางปฏิบัติ ดังนั้นพวกเราควรจะเห็นใจรัฐบาลท่าน ซึ่งท่านก็ทำดีที่สุดแล้วเพื่อพวกเรา นี่

ผมไม่ได้มาเป็นเจ้าก็เจ้าการเถียงแทนรัฐบาลท่านนะครับ ผมจะพูดเครื่องค่าครองชีพต่างหาก คือจะเรียนท่านผู้อ่านว่าที่ข้าราชการร้อนใจกันมากนั้นไม่ใช่เรื่องได้เพิ่มเงินเดือนน้อยไป แต่เป็นเพราะสินค้ามันชิงขึ้นราคาเสียก่อนที่เงินเดือนจะขึ้นต่างหาก ข้าวสารเอย ผักเอย ปลาเอย รวมทั้งสินค้าอุปโภคต่าง ๆ ชิงขึ้นราคากันใหญ่ ราวกับเป็นแฟชั่นก็ไม่ปาน ความจริงไอ้สินค้ามันไม่ได้ขึ้นราคาตัวของมันเองหรอก คนขายน่ะซีเป็นคนขึ้นราคาให้มัน ตามที่เรา ๆ ก็ทราบกันดีอยู่แล้วตามที่ผมพึ่งมา อ่านมา ผสมกับที่คิดเอาเองบ้าง ผมว่ามันมีสาเหตุจาก ๓ ประการใหญ่ๆ ต่อไปนี้

๑. พวกพ่อค้าฉวยโอกาสตอนที่ทราบข่าวว่ารัฐบาลท่านตกลงเพิ่มเงินเดือนให้แก่ข้าราชการ คือ ฉวยโอกาสขึ้นราคาเสียตั้งแต่ตอนที่ยังไม่ได้เพิ่มเงินเดือนกันเลยทีเดียวแหละครับ

๒. สหรัฐอเมริกาประกาศลดค่าเงินดอลลาร์ซึ่งมีผลทำให้สินค้าบางชนิดต้องมีราคาสูงขึ้น พ่อค้าก็เลยฉวยโอกาสขึ้นราคาสินค้าอื่น ๆ ที่มิได้มีผลกระทบกระเทือนจากการลดค่าเงินดอลลาร์เลย ใครถามว่า "แป๊ะทำไมอ๊อกขึ้นราคาของอ่ะ" แกก็ตอบว่า "คองล่าลดราคา ของต้องขึ้นราคา" ว่าเข้านั่น เรียกว่าโมเมผสมโรงไปเลย

๓. สงครามเวียตนามสงบ ทั้งเวียตนามเหนือและใต้ ต่างก็เร่งบูรณะซ่อมแซมตึกรามบ้านช่องที่อยู่อาศัยกันยกใหญ่ สินค้าประเภทที่ใช้ในการก่อสร้างก็เลยขายดี เลยขึ้นราคา บางคนเขาว่าญี่ปุ่นเขาหัวใสแอบมาทำสัญญาให้โรงงานในเมืองไทยผลิตสินค้าให้เขาเพื่อเขาจะได้นำไปขายต่ออีกทีหนึ่ง สินค้าที่เคยขายในประเทศก็เลยมีน้อย ราคาจึงเขยิบสูงขึ้นอย่างน่าใจหาย เท็จจริงอย่างไรผมก็ไม่รู้ วิชาเศรษฐศาสตร์ผมก็ไม่เคยเรียนเสียด้วย ไม่รู้ว่าเขามีเหตุผลอะไรกันถึงได้ขึ้นราคาสินค้ากันยกใหญ่ เฮ้อ กลุ้มจริง ๆ เกิดมาเป็นคนนี่มันยุ่งจริง (ก็แล้วถ้าไม่เกิดเป็นคนจะเกิดเป็นอะไรล่ะครับ)

เอ๊ะ ทำไปทำมาผมเหออกไปเขียนอะไรต่อมิอะไรเรื่อยเจื้อยไปหมด เรื่องนี้มันเรื่องพักร้อนนี่นา แต่เอาเถอะ ไหน ๆ ก็เขียนไปแล้วก็ปล่อยเลยตามเลย อย่างไรก็ดีผมก็ยังว่ามันเกี่ยวกันอยู่ดี คือพักร้อน มันก็เกี่ยวข้องกับอากาศร้อน ร้อนไปร้อนมามันก็เกี่ยวกับร้อนใจ เรื่องร้อนใจมันก็ไม่หนีเรื่องเศรษฐกิจไปได้

แต่ว่า ถ้าขืนได้หยุดพักร้อนก็จะดีไม่น้อยนะครับ

สัมผัสปุยเมฆที่ภูกะดึง

อารี

เป็นวันที่อากาศเร่าร้อนรุนแรงและน่าหน่าย สีสันของแคคตูไม่งดงาม จัดจ้านและแห้งแล้ง ชวนให้หงุดหงิดหัวใจ

ผมทนความจำเจและบรรยากาศแบบนี้ไม่ค่อยได้

และคิดอยากเปลี่ยนที่หาอะไรบ้าง

รู้สึกชอบใจในบุคลิกภาพของรูปประโยคที่แล้ว

มันเป็นธรรมชาติมากกว่าที่ผมจะบอกว่าผมอยากไปตากอากาศ

ดูมันเป็นทางการ พุ่มเพือย และตัดจริดเกินไป ผมไม่ชอบ

ผมเลือกเดินทางไปสู่ขุนเขามากกว่าจะไปที่อื่น โดยหลงใหลความสูงตระหง่านอันเคร่งขรึมด้วยสีน้ำเงินหม่นแห่งโขดเขิน วิญญาณของภูเขาเร้าเร่งและท้าทายให้สัมผัสเพื่อแสวงหาคำตอบบางประการที่หัวใจใครรู้

คุณไปเที่ยวภูกระดึงกับผมไหมครับ ?

ไปสัมผัสความงดงามอันสูงส่งของธรรมชาติ ฟังบทเพลงภูผาและเสียงธารน้ำไหลในหุบเหวและตรวยโตรก ดูระบำดอกหญ้าไกวตนโดยลีลาพลิ้วไหวในทุ่งกว้าง และเนินหญ้าซ้อนซับ เดินผ่านบันไดรุ้งเหลื่อมสีเมื่อลำแสงแรกรวีทอดผ่านละอองหมอกทึบหนา เลื่อนลางเงาทิวเขาเบื้องล่างลิบลิ่ว เป็นภาพที่จิตรกรยังไม่ได้เขียน หรือเขียนแล้วหากชลอความงดงามเหล่านั้นลงสู่เฟรมผ้าใบได้ไม่หมด

ไม่ต้องพูดอะไรมากกว่านี้ก็ได้
ความตาคุณตอบรับตั้งแต่ประโยคที่ผมเอ่ยชวนแล้ว

คุณชอบเดินทางโดยรถยนต์หรือรถไฟ

อย่าเร่งร้อนดีกว่านะครับ อุดหนุนการรถไฟเขาหน่อย เดินทางเป็นหมู่คณะอย่างนี้เขามีลดพิเศษให้ด้วย ออกจากหัวลำโพงตอนพระอาทิตย์ขึ้น ก็ไปถึงขอนแก่น เมื่อแดดรอนลงทาบพร่างน้ำโดยสีแสดอ่อนจาง นั่งอยู่ว่าง ๆ ผมจะเล่าเรื่องที่พักบนภูกระดึงให้ฟัง

มีเรือนรับรองสองหลังและบ้านพักของกรมป่าไม้ ปลูกเป็นแถวเรียงกันไปอีกประมาณสิบหลัง ที่ทำการอุทยานซึ่งเป็นทั้งที่พักและที่ทำงานของข้าราชการกรมป่าไม้อยู่กลางแถว แต่ละบ้านมีหนึ่งห้องน้ำและสองห้องนอน นอนได้ห้องละแปดคนอย่างอบอุ่น กรมป่าไม้เตรียมเครื่องนอนไว้ให้คุณครบถ้วน

บ้านพักมีมุ้งลวดเรียบร้อย ทั้งที่ไม่เคยพบยุงสักสองตัว

ครับ ก่อนจะขึ้นไปพัก ต้องขอของบ้านพักเสียก่อน แต่ถ้าคุณอยากสวมวิญญาณรพินทร์ ไพรวัลย์ – จะกางเต็นท์นอนก็ได้
ระวังเสือหน่อยก็แล้วกัน

พักแรมที่ขอนแก่นคืนหนึ่ง

คุณถามผม – เดินทางรวดเดียวถึงภูกระดึงเลยไม่ได้หรือ

ได้ – ผมบอก แต่คุณจะเหนื่อยเหนื่อยเกินไป โดยเฉพาะการมากันหลายคนอย่างคราวนี้ ห่วงของคุณจะอยู่ที่เพื่อนร่วมทางซึ่งเป็นผู้หญิง ถ้ามากันลำพังเฉพาะผู้ชายละก้อสบายมาก ผมกับเพื่อนอีกคนเคยออกจากกรุงเทพมหานครตอนเช้า นั่งรถประจำทาง

แต่เย็นไปถึงอำเภอชุมแพตอนสี่โมงเย็น เช่า รถต่อไปถึงภูกระดึงตอนหกโมงเย็น มองไม่เห็นเงาแดดแล้ว-ก็ในป่ามันมืดเร็ว

เราสองคนขึ้นตลุยขึ้นไปในความมืดสนิท อันวังเวงและความลึกลับของป่าในค่ำคืน หิว ก็หิว แต่ไม่กล้าหยุดกินข้าว กลัวสัตว์ป่าชี้เล่นจะย่องมาร่วมวงดินเนอร์ด้วย เดินกันอย่างไม่พยายามหยุด จนเกือบสามทุ่มก็ถึงที่พัก

เป็นการเดินทางที่ดุเดือดและ บ้าบิ่นของเด็นหนุ่มใจร้อน

คุณอย่าทำอย่างนั้นเลย -คุณโดแล้ว

เช้าวันรุ่งขึ้นเราก็ออกเดินทางต่อ

เส้นทางจากขอนแก่นถึงหมู่บ้านสีฐาน ราวร้อยสามสิบห้ากิโลเมตร ใช้เวลาเฉียดสี่ชั่วโมง บนถนนซึ่งเริ่มเป็นทางลูกรังตั้งแต่อำเภอชุมแพ เราแวะกินข้าวมื้อก่อนเที่ยงที่สีฐาน อาหารบนภูกระดึงต้องส่งไปจากที่นี่ อัตราวันละยี่สิบบาทต่อหนึ่งคน

แต่ตอนนี้ข้าวสารแพง ราคาคงสูงกว่าที่ผมบอก

จากหมู่บ้านสีฐาน มองออกไปทางด้านซ้าย คือภาพภูผาสีเทาหม่น – ไม่ใช่ภูกระดึง เรียกชื่อตามภาพที่มองเห็นเป็นรูปเจ้าวิหคกางปีกผงาด สง่า

ชื่อว่า ผานกเค้า

นั่งรถต่อไปอีกสามกิโลเมตร ก็ถึงเชิงเขา เรียกว่าตีนภูตามภาษาพื้นเมืองดีกว่า พึ่งแล้วคุ้นเคยและไม่ขัดเขิน

ลูกหาบจางแวววรอคอยในดวงตา ขยับตัวกระตือรือล้น ในท่วงท่าบึกบึนและกร้านกับการเดินสู่ยอดเขา เตรียมพร้อมที่จะเริ่มงานของเขา โดยการหาบหามสัมภาระของคุณ อัตราค่าจ้างก็แล้วแต่การตกลง ถ้าไม่อยากจ้างจะแบกสัมภาระขึ้นเองก็ได้ ไม่หนักหนาอะไร

ผมขึ้นภูกระดึงมาหลายหนแล้ว ลูกหาบยังไม่เคยได้เงินจากผมสักบาท

เริ่มปีนเขากันเสียทีดีไหมครับ

ก้าวแรกจะมองเห็นป้ายประกาศห้ามทำผิดกฎหมายหลายประการ เช่น ห้ามยิงปืน ห้ามเด็ดดอกไม้ ไปขาลใหญ่ พร้อมทั้งบอกกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนไว้ด้วย ขวามือก็เป็นป้าย–แผ่นไม้ใหญ่ ขูดเป็นตัวอักษรบอกให้รู้ระยะทางแต่ละช่วง

จากตีนภูถึงหลังแประยะทางห้าพันสามร้อยห้าสิบเมตร

คุณควรเริ่มหัดนับระยะทางเป็นเมตรได้แล้ว

ถัดไปทางซ้ายอีกราวสิบก้าว คือ บ้านพักตีนภูของข้าราชการกรมป่าไม้ แวะเข้าไปทักทายเจ้าของถิ่นเสียหน่อย

แล้วจะได้ฟังตำนานสั้น ๆ เล่ากันว่าเหตุที่ตั้งชื่อภูเขาลูกนี้ว่าภูกระดึง เพราะมีผู้ได้ยินเสียงระฆังลอยมาตามลม เข้าใจว่าเป็นระฆังของพระอินทร์อยู่บนภูเขานี้ จึงให้ชื่อว่าภูกระดึง

ภู คือ ภูเขา กระดึง - ภาษาพื้นบ้านหมายถึงระฆังใหญ่

ผมอยากจะยกนิ้วให้คนเล่าสักหกนิ้วแทนความหมายบางประการ แต่ไม่กล้า

เริ่มจับเวลาเถิดครับ เราจะขึ้นไปฟังเสียงระฆังกันแล้ว

จากตีนภูถึงชำแฮก เป็นช่วงแรก ระยะทางราวพันเมตร ช่วงนี้สูงชันมาก ทางเดินลำบากพอประมาณ ประคองตัวไว้ก่อนนะครับ อย่าเร่งรัดผีเท้าของตัวเองในช่วงนี้ เดินไปเรื่อย ๆ เหนื่อยก็พัก

วิธีที่ดีที่สุดคือเดินคุยกับใครสักคนที่คุณสบอัธยาศัย พอเธอเหนื่อย คุณก็หยุดพักเป็นเพื่อน แล้วพอคุณเหนื่อยบ้าง เธอหรือจะใจดำปล่อยให้คุณหยุดอยู่คนเดียว

สองข้างทางเดินจะหนาแน่นไปด้วยป่าไผ่ คุณเดินเข้าไปหักมาสักลำก็ได้ เอาไว้ยันเวลาชันมาก ๆ แถมยังได้ประโยชน์ตอนที่ช่วยลากช่วยดึงเพื่อน (ที่คุณสบอัธยาศัย) ขึ้นไปอีกด้วย

กลัวเสียนตำมือเพื่อนสาวของคุณ ?

ก็ใช้มือแกร่งกร้านของคุณลากมือบอบบางและอ่อนนุ่มของเธอขึ้นไปเลยก็ได้นี่ครับ

แต่ผมไม่เคยใช้วิธีนั้นมาก่อน

แย่! ผมกลัวไฟช็อต

จะเล่านิยายรักให้ฟังเรื่องหนึ่ง นิยายของภูกระดึงนี่แหละ

เรื่องของผู้หญิงคนหนึ่งกับผู้ชายคนหนึ่งเพื่อนผมเอง

เริ่มรู้จักกันครั้งแรกที่ขอนแก่น ระหว่างทางจะมาภูกระดึง ขาขึ้นเขาก็ช่วยเหลือผู้หญิงที่เพิ่งรู้จักนี่แหละ ในอาการของสุภาพบุรุษ ส่งไม้ไผ่ให้แล้วก็ลากก็ดึงขึ้นไป เหนื่อยก็เป็นเพื่อนพักเหนื่อย จนขึ้นถึงข้างบนโน่น

ว้า คุณเดาแบบนี้เสียเรื่องเขาหมด ไม่ใช่ยังงั้น

ขึ้นไปถึงแล้ว วันรุ่งขึ้นก็ไปดูพระอาทิตย์ขึ้น เพื่อนผู้ชายของผมเขาก็บอกกับสาวน้อยว่า-ผมชอบพระอาทิตย์ขึ้น มันมีคุณค่าเหมือนกับแรกรู้จักคุณ อบอุ่น และเป็นแสงสว่าง

สาวน้อยก็แก้มแดงอยู่ในรังสีสีแสดของแดดอ่อน

พออีกวัน เพื่อนผมก็ชวนเธอไปดูพระอาทิตย์ตก

เขาเข้าใจพูดอีกตามเคย

พระอาทิตย์ตกสอนให้รู้ถึงคุณค่าของสิ่งที่เราสูญเสียไป แต่พรุ่งนี้เช้าเราก็ยังรู้ว่า จะได้พบดวงตะวันดวงเดิมอีก ไม่เหมือนเรื่องราวของคุณกับผม

คะ ? สาวน้อยฉงน

ไม่รู้ว่าพรุ่งนี้องจากภูกระดึงไปแล้ว จะได้พบคุณอีกไหม ?

หลังจากการหมั้นหมาย สาวน้อยบอกกับเพื่อนพ้องว่า

เราก็ไม่นึกว่าเขาจะพูดเก่งอย่างนั้น อีกอย่างหนึ่ง บรรยากาศมันก็เป็นใจให้พึ่งฉ้อยคำของคนที่เราพึงใจไพเราะไปทั้งนั้น

ว่าเข้านั่น

ว่าจะถามเขาเหมือนกัน แต่ก็ลืมสนิท

จะถามเขาว่าดูดสาวคนโตน่ะ ชื่อ พระอาทิตย์ หรือชื่อภูกระดึง

คุณก็พึ่งผมคุยมั่ง ถามผมมั่ง แล้วก็ขึ้นมาถึงชำแยกจนได้

สบายใจได้ คุณผ่านช่วงที่ชันที่สุดมาแล้ว ช่วงที่เหลือก็ไม่ใช่ปัญหาหนักใจในการปีนดูอีกต่อไป

พักนอนบนลานหินเย็นเยียบที่นั่นนาน ๆ ก็ได้ คุยกับเพื่อนสาวของคุณไปก่อนนะ ผมจะไปเล่านิยายรักเรื่องเก่าให้คนอื่นเขาฟังบ้าง

คุณอย่าเพิ่งคุยกันเรื่องพระอาทิตย์ขึ้นหรือตกเลยนะ

เก็บไว้คุยกันตอนเดินช่วงต่อไปดีกว่า

ระยะทางต่อจากชำแยกค่อยราบเรียบและราบรื่นในการเดินทาง ไม่ลำบากลำบนเหมือนการเดินทางในช่วงแรก เราเดินผ่านชำบอน ชำกกหว้า แล้วผมจะไปนั่งมองกลุ่มไผ่แน่นขนัดเป็นป่าทึบที่ปางกกไผ่ คุณจะนั่งมองตาสาวน้อยของคุณ ผมจะไปว่ากล่าวอะไรคุณได้

ทางเดินขึ้นภูเขาที่ไม่สูงชันในช่วงนี้ ทำให้คุณเหน็ดเหนื่อยและใช้เวลาหยุดพักน้อยลง ก็อย่างที่ผมบอกนั่นแหละครับ เดินไปเรื่อย ๆ อย่าเร่งร้อน

สามพันห้าร้อยเมตรจากตีนภู เราก็มาถึงชำกกโดน

เราหยุดพักล้างหน้าด้วยน้ำใสเย็นฉ่ำ

เตรียมพลังไว้เดินทางต่อไป ช่วงที่เหลืออีกพันกว่าเมตรเริ่มสูงชันอีก แต่ไม่เท่าช่วงแรก ลัดเลาะไปตามหินผามหิมา บางตอนต้องไต่บันไดไม้ซึ่งมีอยู่รายทางขึ้นไป

เจอบันไดพวกนี้กับสะพานข้ามทางน้ำ

สายเล็ก ๆ ก็นับเอาไว้ในใจด้วย

นับถึงเลขสิบสี่เมื่อไร ก็ถึงหลังแป เมื่อนั้น

ก้าวจากบันไดสุดท้ายที่ทอดตัวสู่หลังแป

คิดถึงบทเพลง ครั้นถึงก็คลายหายเหนื่อยเมื่อยล้า

กระทบกับความรู้สึกเหมือนคนเขียนเพลงนี้มานั่งอยู่ในหัวใจ

ภาพแรกพบ คือสนสามใบยืนตัวเองเรียงรายเป็นจังหวะงดงาม

บนเนินกว้างซ้อนเนินลดหลั่น

สายลมรินดนตรีแผ่วอ่อนไม่รู้จบ
อ่อนหวานและเยือกเย็น

สาวน้อยของเรา เอ๊ย ของคุณคนเดียว ย้ิมเบา ๆ พึมพำว่า–เหมือนฝัน ฝันดี กว้างโล่ง ต้นไม้เมืองหนาว

เธอกระซิบกับคุณว่าอยากนั่งอยู่ที่หลังแปให้นานแสนนาน

ผมขออนุญาตขัดคอหน่อย

อย่าเลยครับ ยังมีภาพงาม ๆ กว่านี้อีกมาก และเรายังต้องเดินอีกสามพันเมตรกว่าจะ

ถึงที่พัก

การเดินในช่วงนี้เป็นการเดินไปบนทางที่ราบเรียบเหมือนเดินอยู่บนบาทวิถีในมหานคร ผิดแผกกันตรงบรรยากาศ ทัศนียภาพรอบตัวจะทำให้ไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อยอีกต่อไป ถัดจากร่องน้ำซึ่งขนานไปกับทางเดิน คือทุ่งหญ้าระบายสีด้วยดอกไม้นานาพรรณสี ตะไคร่น้ำจับกันเป็นกลุ่มทางผ่านที่เป็นแผ่นหิน แซมด้วยดอกไม้สีขาวดอกเล็ก ๆ บอบบาง ประปรายตลอดทางจนเรามาถึงบ้านพัก

พอหยุดเดินก็เริ่มหนาว เก็บสัมภาระเข้าที่พัก

คุณจะอาบน้ำสักครั้งก็ได้
แล้ววันจะลงค่อยอาบอีกครั้งหนึ่ง
เรียบร้อยแล้วเราจะกินข้าวรอบกองไฟ
หลังจากนั้นคุณจะนั่งคุยกันหรือจะร้องเพลงก็ตามแต่อัธยาศัยของคุณ
แต่อย่าให้ดังนัก
เพราะ ฉันจะนอน

เช้าวันแรกบนภูกระดึง กินข้าวต้ม รับแจกข้าวห่อ เตรียมน้ำดื่มใส่กระติก เราพร้อมจะออกเดินทาง

ห้าร้อยเมตรจากบ้านพักตามลูกศร เราจะแวะไหว้พระพุทธรูปซึ่งถูกสร้างขึ้นบนลานหิน ตั้งแต่พอศอสองพันสี่ร้อยหกสิบสาม อีกห้าร้อยเมตรต่อมา เราก็ถึงน้ำตกถ้ำใหญ่

บรรยากาศสงบและร่มรื่น
ตัวน้ำตกอยู่ทางด้านซ้าย ขวามือเป็นสีเขียวอ่อนและแก่ของใบไม้
ใบไม้ขมได้เสียด้วย
อย่าตื่นเต้นกับการบันทึกภาพให้มากนัก น้ำตกที่สวยกว่านี้ยังรออยู่เบื้องหน้า ไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมงที่เราเสพความงามละเมียดอยู่ริมน้ำตกนี้ แล้วจึงเคลื่อนขบวน เป้าหมายของเราอยู่ที่น้ำตกเพ็ญพบ หรือโผนพบ
เราจะไปกินข้าวห่อกันที่นั่น
พึ่งคนตรีธรรมชาติประเจิงประโลม
หลับตาพิงแผ่นหินเย็นด้วยละอองน้ำ
โฟกัสของกล้องถ่ายรูปจับจ้องและหยุดอยู่ที่นี่

จนแดดร่ำไรจางเจื่อนแต้มสีอ่อนลอดผ่านยอดไม้

เราออกเดินต่อไปถึงน้ำตกเพ็ญพบใหม่
แล้วอ้อมมาที่น้ำตกวังกวาง เจ็ดร้อยเมตรจากบ้านพัก
หิ้วไม้แห้ง ๆ ติดมือกลับมาบ้าง
เดี๋ยวคืนนี้แคมป์ไฟของเราจะมอดเร็ว
สักห้าโมงเย็น เราจะไปที่ผาหมากดูก
มองเงาพระลบเรือราชริมฟ้าจางแสงสี
แสดลงทีละน้อย

แล้วค่อยเลื่อนดวงลับเหลี่ยมผา และหายไปจากสายตาจดจ่อของเรา

สีลำโรยดวันข่มข้า

เช้าวันรุ่งขึ้น เราจะเดินเลียบไปตามเหลี่ยมผา โดยเส้นทางเดินที่ผ่านองค์พระมาถึงน้ำตกธารสวรรค์ เราจะไม่แวะที่นี่

คุณคงเต็มอิ่มมาแล้วจากภาพของน้ำตกเมื่อวันวาน

ไม่นานเกินหน่าย สระอโนดาต ดาตน้ำธาร ทอดกายชุ่มชื่นเป็นเงาใสอยู่เบื้องทางเดิน เราจะแวะสัมผัสความเย็นฉ่ำของสระอโนดาต ก่อนจะเดินต่อไปถึงสวนสวรรค์ และไปพักกินข้าวมื้อเที่ยงที่น้ำตกถ้ำสอ ซึ่งสูง สง่า มีช่องว่างเป็นหลืบเข้าไปกายใต้แผ่นน้ำแหงนมองจนคอตั้งบ่าจะเห็นยอดน้ำสูงลิบ

ภาพที่เห็นจะลบความรู้สึกของความขาวนานจากการเดินได้เจียนหมดสิ้น

หลังจากนั้นเราก็จะพบดงกุหลาบขาว

อย่าลามใจเพื่อนสาวของคุณนัก เขาห้ามเด็ดดอกไม้

เข้าไปสัมผัสความเร้นลับของถ้ำน้ำสักครู่

แล้วเราก็เดินไปที่เหลี่ยมผาหล่มสัก-หน้าผาที่ให้ทัศนียภาพกว้างไกล มองลงไปเบื้องล่างจนเห็นอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์เลื้อนลางอยู่หลังสายหมอกเริ่ยยอดไม้

อ้อยอิ่งอยู่ที่นั่นนาน ๆ ก็ได้

ด้านซ้ายจอตาของเราจะรับภาพเนินซ้อนเนินไกลสุดสายตา และดอกหญ้าบานไสวในสายลมอ่อน ขวามือคือลานผาเรียบ

ดูให้ทั่วทั้งสองด้านเลยดีไหม ?

จากเหลี่ยมผาหล่มสัก เราเดินต่อไปถึงเหลี่ยมผาแดง และจะมาหักมุมที่เหลี่ยมผานาน้อย เพื่อเดินไปทักทายกับสระแก้ว

ขี้มกับสาหร่ายสยายเหมือนกลุ่มไหม

หลังจากนั้นเราจะจุดรอยขี้มอ่อนโรยล้า เมื่อมองเห็นหลังคาบ้านพัก อยู่ถัดจากจุดที่ขึ้นอยู่เพียงลงเนินอีกสองเนิน

โอ้ ความเหน็ดเหนื่อยอันสุขเกษม

อย่านอนดึกนักนะครับ พรุ่งนี้เราจะลงจากภูกระดึงตอนเช้า

ภูเขายังหลับ-แสงดาวเปล่งประกายใส คุณตื่นแล้ว

จะไปดูพระอาทิตย์ขึ้น

ย่อมได้ ใส่หมวกเสียหน่อยนะครับ น้ำค้างแรง

เดินตามลำแสงไฟฉายผ่าละอองหมอกย่ำไปบนน้ำค้างชุ่มลานหญ้า จนมาหยุดอยู่ที่ลานวัดพระแก้ว

ให้ผมดูทางให้แน่ก่อน มันเป็นห้าแยกเดี๋ยวจะหลง

จากลานนั้นอีกห้านาทีก็ถึงผานกแอ่น แต่รู้สึกว่านานเหลือเกิน

กลัวพระอาทิตย์จะขึ้นเสียก่อน

เดินไปเรื่อย ๆ จนสุดทางกลางหมอกสีขาวหม่น เห็นยอดไม้อยู่ลิบ ๆ ไม่มีอะไรบังตา แม้แต่เมฆ

เราก็กำลังรอคอย และได้เห็น

ลำแสงสองสามสาย ทอขึ้นมาท่ามกลางความว่างเปล่าที่ชายฟ้า เราไม่รู้ว่ามันเริ่มต้นจากไหนแต่สิ่งที่เรานึกได้คือ พระอาทิตย์ขึ้นแล้ว ลอยสูงขึ้นเรื่อย ๆ

น่าแปลกที่สีสันนั้นค่อยเปลี่ยนไป

ส่วนบนเห็นเป็นสีแดงขณะที่ลอยสูงขึ้น สีในตอนล่างเป็นสีแดงปนม่วง ก่อนที่จะขึ้นเต็มดวง ตอนบนเปลี่ยนจากสีแดงเป็นสีม่วง ขณะที่ตอนล่างเปลี่ยนเป็นสีแดงแทน

และคงสืออยู่เช่นนั้นพักใหญ่

จนบรรยากาศสว่างขึ้น สีม่วง ม่วงปน แดง และสีแดง ก็กลายเป็นสีแสดอ่อนปนทั้งดวง

เรารู้สึกว่าพระอาทิตย์ขึ้นทันสวยกว่าที่อื่น

แม้จะเป็นดวงเดียวกัน

เราขึ้นมองจนสายตามิอาจสู้แสงนั้นได้แล้วหันหลังกลับ

คุณจัดของเรียบร้อยแล้วใช่ไหม ไปกินข้าวต้ม รับข้าวห่อกันเถอะ ลูกหาบจวนจะขึ้นมาแล้ว

เราอย่ากลับทางเก่าเลย

เดินโค้งไปตามหน้าผาออกไปทางผาหมากดูกที่เราไปดูพระอาทิตย์ตกดีกว่า

ทางจากผาหมากดูกถึงหลังแป ไม่ไกลเกินกว่าการเดินกลับทางเก่ามากนัก และเรายังไม่เคยใช้เส้นทางนี้เลยสักครั้ง

ดีไหมครับ เปลี่ยนทางกันเสียบ้าง

จนถึงหลังแป เราหยุดนั่ง นาน

เก็บภาพงดงาม ความซาบซึ้ง และรสชาดทั้งสิ้น ไว้ทรงจำในสำนึกส่วนที่งดงาม

โบกมืออำลาภูกระดึง

กลับมาสู่สิ่งแวดล้อมเก่าจำเจ

ผมถามคุณ–วันหลังไปขึ้นภูกระดึงกันอีกไหม?

คุณขึ้มขินดี แทนถ้อยตอบรับจริงจัง

ผู้เขียนและผู้เขียน

บัญชิกา – เป็นผู้ชายเต็มตัว ใช้นามปากกานี้นับว่าเป็นชื่อของผู้หญิงอีกคนหนึ่งที่เคยรัก อย่าไปถือสาหาความอะไรนักเลย เขาเป็นโรคหัวใจอ่อน มองตาผู้หญิงเกินสามนาทีก็ได้เรื่องทุกทีไป

สุวรรณี สุคนธา ยิ่งใหญ่เกินคำแนะนำ ก่อนจะมาเขียนเรื่องยาวขนาดได้รับรางวัล สปอ. จากเรื่อง – เขาชื่อกานต์ เคยเป็นนักเขียนเรื่องสั้นมือฉกาจมาก ในชุดละแวกหน้าพระ-ลาน วันนี้เป็นบรรณาธิการหนังสือฉลนา "คืนหนาวที่เหลือแต่ดาวเป็นเพื่อน" คือเรื่องสั้นที่เราหวังว่าจะช่วยระบายความรุ่มร้อนในกายคุณลงได้บ้าง

จตัวา กลิ่นสุนทร เป็นอาร์ติสท์ และเป็นนักหนังสือพิมพ์แห่งค่ายสยามรัฐ ผู้มีอัธยาศัยงดงาม เป็นเจ้าของคอลัมน์ – เหนือกาลเวลา ในชาวกรุง และทำสารคดีประกอบภาพอยู่ที่หน้ากลางของสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ อ่าน เสม็ด – เกาะที่สงัดสงบของเขาแล้ว ไม่นึกอยากไปสัมผัสความวิเวกนั้นบ้างหรือ

หยดน้ำ – นามปากกาของกวีสาวผู้รินร้อยธรรมชาติแห่งชีวิตออกมาเป็นบทกวีได้อย่างลึกซึ้ง มองภาพที่เห็นในแง่มุมคมกริบแผกจากผู้อื่น อยากให้คุณอ่านงานชิ้นนี้อย่างพินิจไตร่ตรอง เชื่อว่าคุณคงเห็นสัจธรรมหลายประการเรียงรายอยู่ในระหว่างวรรคของบทกวีบทนี้

เฉลิมศักดิ์ ศิลาพร เป็นผู้ช่วยบรรณาธิการหนังสือพิมพ์พ้าเมืองไทย เขียนได้ทั้งเรื่องสั้น สารคดี บทความ บทวิจารณ์ และบทกวี จบ – ปลายทางที่เขาใหญ่เมื่อวันวาน และส่งมาให้วารสารข้าราชการ ฝากให้ถามคุณด้วยว่า อ่านใบไม้แห่งนาครของเขาหรือยัง

มโหรี นักดนตรีไทยหนุ่มผู้หลงรักในจังหวะเนิบนาบอ่อนทุ้มของดนตรีไทย ถ้าคุณอ่านเรื่องนี้แล้วชอบก็อยากจะบอกว่า ผีมือเล่นดนตรีไทยของเขาร้ายกาจยิ่งกว่านี้ แต่จะเตือนอะไรไว้อย่าง เวลาเขาเล่นละก็ออย่าไปมองตาเขา ควงตาเขามีเสน่ห์และเว้าวอน

การเดินทางจากหน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้ายของวารสารฉบับนี้
เป็นไปตามความผูกพันที่เราให้ไว้กับท่าน
พักร้อน พักร้อน พักร้อน
หนีจากมิติของข้อเท็จจริง เหตุผล และความคิดขัดแย้ง – หนักสมอง
ไปสู่มิติของอารมณ์บางเบา สดชื่น ละเอียดอ่อน – เปลืองอารมณ์
เพื่อผสมผสานกับอากาศที่ร้อนร่านทุรนของเดือนเมษายน

มันเป็นความเพียรอันน้อยนิดที่เราอุทิศให้ท่านได้
ไม่หวังที่จะปลดเปลื้องความร้อนในอารมณ์ของท่านได้หมด
รู้สึกขัดเขินที่จะหวังอย่างนั้น
อย่างน้อย – รูปลักษณ์ของฉบับนี้ ทุกตัวอักษร และความงามของธรรมชาติ
ในภาพประกอบเรื่อง มีส่วนเติมความสดชื่นในหัวใจของท่านได้บ้างแล้ว
จะทำให้ไฟในหัวใจของเราไม่รารด

โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ได้ผลิตทรัพยากรมนุษย์อันมีค่าที่สุด
ที่โลกพึงมีสำเร็จแล้วอีกจำนวนหนึ่ง
เขาเหล่านั้นกำลังก้าวเข้าสู่วิถีทางแห่งชีวิตอย่างสมบูรณ์
เราไม่อาจทำเมินต่อปัญหากำลังคนและตลาดแรงงานในปัจจุบันได้
ฉบับหน้าเราจะพาท่านไปเผชิญกับจุดวิกฤตของสภาพเศรษฐกิจใน
แง่ของข้อเท็จจริง เหตุผล และแง่คิดหลากหลาย

พบกันอีกครั้งหนึ่ง ต้นเดือนพฤษภาคม

ท่านสมาชิกเก่าที่ยังไม่ได้ส่งเงินค่าบำรุง ขอได้โปรดชำระเงินภายในเดือนเมษายน นี้ด้วย ส่วนท่านที่ยัง ไม่ ได้สมัคร เป็นสมาชิกขอให้ รีบสมัครและชำระค่าบำรุงเสียเพื่อจะได้วารสาร ข้าราชการครบทั้งปี